

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

LUCI LIDIS
ELEMENTO
RUM

Libri xv. breviter
demonstrati,

Operâ

I S. BARROW,
CANTABRIGIENSIS
Coll. TRIN. Soc.

HIEROCL.

Διάφοροι τύποις λογοτύπειον από μανδραλαΐδη
κόπισμα.

CANTABRIGIENSIS

Immaculatae Academiae Typographice

Gulielmi Nealand Editore.

M D C L V.

119 N8

Benevolo L E C T O R I.

Si quid in hac elementorum editione praestitum sit, scire desideras; amice Lector, accipe, pro genio operis, breviter. Ad duas praecipue fines cunatus meos direxi. Primum ut cum requisita perspicuitate summam demonstrationum brevitatem conjugerem, quo eam libello molem compararem, qua commode absque molestia circumferri posset. Id quod asscutus videor, si absentem Typographi cura non fit retur. Conciannius enim quispiam meliori ingenio, aut majori peritiâ excellens, at nemo forsitan brevius plerasque propositiones demonstraverit, prefertim cum in numero & ordine propositionum ipse nihil immutârim, nec licentiam mihi assumpserim quamcunque propositionem Euclideam procul ablegandi tanquam minus necessariam, aut quasdam faciliores in axiomatum censum referendi, quod nonnulli fecerunt; inter quos peritissimus Geometra A. Tacquerus C quem ideo etiam nomino, (quod quadam ex eo desumpta agnoscere honestum duco) post cujus elegantissimam editionem, ipse nihil atten-
tare

Ad Lectorem.

tare voluisse, si non visum fuisset de-
Etissimo viro non nisi octo Euclidis libros
suā curā adornatos publico communica-
re, reliquis septem, tanquam ad ele-
menta Geometriae minis spectantibus,
omnino quasi spretis atque posthabitis.
Misi autem jam ab initio alia provin-
cia demandata fuit, non elementa Geo-
metria utquaque pro arbitrio conseriben-
di, verū Euclidem ipsum; cūmque to-
tum, quām possem brevissimè, demon-
strandi. Quod enim quatuor libros spe-
ctat, septimum, octavum, nonum, deci-
mum, quāmvis illi ad Geometria plana-
& solida elementa, ut sex precedentes,
& duo subsequentes, non tam prope per-
tineant, quòd tamen ad res Geometricas
admodum utiles sint, tam propter Arith-
meticā & Geometria valde propinquam
cognitionem, quām ob notitiam commen-
surabilium & incommensurabilium ma-
gnitudinum ad figurarum tam planar-
rum, quām solidarum apprimè necessari-
am, nemo est è peritoribus Geometricis
qui ignorat. Qua verò in tribus ultimis
libris continetur, s corporum regulari-
um nobilis contemplatio, illa non nisi in-
juria pratermitti potuit, quando nempe
illius gratiā noster soixantes, Platonica
familia philosophus, hoc elementorum sy-
stema universum condidisse perhibetur;

Ad Lectorem.

Testis est * Proclus, iis verbis, "Οἳν * lib. 2.
καὶ τῆς εὐρεάσθαι συχνωσθει τέλος πρέ-
βατο τὸν τῷ παλαιότερον πλατονικῶν σχή-
ματον οἰστον. Praterea facile in ani-
som induxi ut opinarer, nemini harum
ientiarum amanti non futurum esse
rati, penes se habere integrum Eucli-
di opus, quale passim ab omnibus ci-
tatur, & celebratur. Quare nullum li-
num, nullaque propositionem negligere
sui earum, qua apud P. Herigonium
ibentur, cuius vestigiis pressè insistere
cesser habui, quoniam ejusce libri sche-
matismis maximā ex parte uti statutum
ut, quod præviderem mihi ad novas
scribendas tempus non suppetere, et si
innunquam id facere præoptasse. Ea-
m de causa nec alias plerasque quam
iusticæ demonstrationes addibere vo-
ni, succinctiori formâ expressas, nisi
mē in 2, & 13, & parco in 7, 8, 9 li-
ris, ubi ab eo nonnihil deflectere opera
retium videbatur. Bona igitur spes est
altem in bac parte cùm nostris consiliis,
ut studiorum votis aliquo modo satis-
actum iri. Nam que adiecta sunt in
Scholiis problemata quadam & theore-
mata, sive ob suum frequentem usum ad
victoram elementarem accendentia, sive ad
orum, que sequuntur, expeditam demon-
strationem conducentia, sem que regula-

relatas, per ea, ut spero, libellus ultra destinatam molem magnopere non intumescet.

Alter scopus, ad quem collinearum est, eorum desideriis consuluit, qui demonstrationibus symbolicis potius quam verbalibus delectantur. In quo genere cum plerique apud nos Gulielmi Oughtredi symbolis assueti sint, ea plerumque usurpare consutius duximus. Nam qui Euclidem, hanc viam tradere & interpretari aggressus sit, haec tenus, quod ego sciam, preter unum P. Herigonium, repertus est nemo. Cujus viri longè doctissimi methodus, sanè in multis egregia, ac ejus peculiari proposito admodum accommodata, duplice tamen defectu laborare mihi visa est. Primo, quod cum Propositionum ad unius alicuius theorematis aut problematis probationem adductarum, posterior à priori non semper dependeat, quando tamen illa inter se coherent, quando non, nec ex ordine singularum, nec ulla alio modo sat è promptè innoscere potest; unde ob defectum conjunctionum, & adiectivorum ergò, rursus, &c. non raro difficultas & dubitandi occasio, prorsim minus exercitatis, inter legendum oboris solent. Deinde sape evenit, ut predi-

Ad Lectorem.

Ita methodus nimis frequenter supervacaneas repetitiones effugere nequeat, à quibus demonstrationes est quando prolixa, aliquando & magis intricata evadunt. Quibus vitiis noster modus facile per verborum signorūmque arbitrariam mixtam medetur. Atque hæc de opere hujus intentione & methodo dicta sufficiant. Caterūm qua in laudem Mathe-
seos in genere, aut Geometria ipsius; &
qua de historia harum scientiarum, ide-
oque de Euclide horum elementorum di-
gestore dici possent, & reliqua hujusmodi
errare, cui hac placent, apud alios
interpretes consulere potest. Neque nos
angustias temporis, quod huic operi ins-
pendi potuit, nec interpellationes negotiorum,
nec adjumentorum ad hæc studia
apud nos egestatem, & quadam alia, ut
liceret non immerito, in excusationem ob-
tendimus, metu scilicet inducti, nè hæc
nostra omnibus minus satisfaciant. Ve-
rum qua ingenui Lectoris usibus elabora-
vimus, eadem in solidum ipsius censurę
ac judicio submittimus, probanda si u-
tilia sibi compererit, sin omnino seca,
rejicienda.

J. B.

Ad amicissimum Virum 7. B. de
E U C L I D E contracto
Ευφημισμός.

Factum bene! dedit Laconicè loqui
Senex profundus, & aphorismos induit.
Immensa dudum margo commentarii
Diagramma circuit minutum, utque Insula
Problema breve natabat in vasto mari.
Sed unda jam detinuit; & glossa artior
Stringit Theoremata: minoris anguli
Lateribus ecce totus Euclides jacet,
Inclusus olim velut Homerus in nuce;
Pluteoque sarcina modo qui incubuit, levis
En fit manipulus. Pelle in exigua latet
Ingens Mathesis, matris ut in utero Hercules,
In glande quercus, vel Ithaca Euripus in pila.
Nec mole dum decrescit, usū fit minor,
Quin antior jam evadit, & cumulatiūs
Contracta prodest erudita pagina.
Sic ubere magis liquor è presso effuit;
Sic pleniori vase inundat sanguinis
Torrente cordis Systole; sic fusiūs
Procurrit aquor ex Abyla angustiis.
Tantilli operis ars tanta referenda unicè est
BAROVIANO nominis, ac faleriae.
Sublimis euge mentis ingenium potens!
Cui invium nil, arduum esse nil solet.
Sic usque pergas prospero conamine,
Radiisque multum debeat ac abacus tibi.
Sic crescat indies feracior seges,
Simili colonum germine assiduo bears.
Specimen futurae messis hic fiet labor,
Magna'que fama illustria bac preludia.
Invenis dedit qui tanta, quid dabit senex?

Car. Robotham, CANTAB.
Coll. Trin. Sen. Soc.

novam Elementorum
E U C L I D I S
nem, à D. I S. B A R R O W,
legit SS. T R I N. Socio,
viro opt. & eruditissimo
adornatam.

Le Lector ! si uspiam auditum est tibi,
tus tenella Nix Geometres sicut ;
radis, mille ludit angulis,
puro ducit Euclidem finu :
l'irò candidissimum Vrum,
nivium est indeoles, sed quas tamen.
ardor mentis urget Enthea;
islandis temperat caloribus :
us nil vivit, & melius nihil.
quentes pectore excutit nives,
r inde spargit, en aliam tibi,
igne, è nivibus Geometriam !

G. C. A. M. G. E. S.

Sam Payne Christ Hospite

Notarum explicatio.

- = equalitatem.
 - = majoritatem.
 - = minoritatem.
 - + plus, vel addendum esse.
 - minus, vel subtrahendum esse.
 - differentiam vel excessum; item quantitates omnes, quae sequuntur, subtrahere esse, signis non mutatis.
 - × multiplicationem, vel ductum laterii trianguli in aliud latus.
- Idem denotat conjunctio literarum,
- $AB = AxB$.
- ✓ Latus, vel radicem quadrati, vel cubi,
 - Q. & q quadratum. C. & c cubum.
 - Q. Q. rationem quadrati numeri ad quadratum numerum.

Reliquas, que ubique occurrunt, usque abbreviationes ipse Lector per se facile intellexit, quas tantum minus generalis usus explicandas relinquimus.

CANDIDE LECTOR, Quamvis in hac editi randa multum opere insumpsumus, caveri tamen omnino non possemus, ne irreperentur operam. Quorum summa si sub tum quae incuria est importunitati operarum, cum quae manuscripto calamo festinante exarato debentur, reliqua, si restant, pro nostris libenter agnoscimus. In universum omnia nobis imputes, non ita multa sunt, ut illorum nos a pudeat, aut ut equis Lector ea & uni, & homini difficulter accula hec, quae temere aliquoties pagellas sparsim relege, occurrebant, diligenter adnotes velim, aut si placet, calamo.

Pag. 5. lin. 10. pro æquilateræ lege quadrilater. p. 13. l. 10. — pone — in aliquibus exempl. p. 21. desunt figuræ præf. Prop. 24. p. 168. l. penult. pro Aq. lege AB. p. 31. vñ AC. l. AD. p. 144. & 145 pro Lib. VI. l. Lib. V. tavo libro : : pro —, sed locum non menini.

LIB. I.

Definitiones.

I. **Unctum** est cuius pars nulla est.

II. Linea verò longitudo latitudinis expers.

III. Lineæ autem termini sunt puncta.

IV. Recta linea est, quæ ex æquo sua interjacet puncta.

V. Superficies est, quæ longitudinem, latitudinemque tantum habet.

VI. Superficiei autem extrema sunt lineæ.

VII. Plana superficies est, quæ ex æquo suis interjacet lineas.

VIII. Planus verò angulus est, duarum linearum in plano se mutuo tangentium, & non in directum jacentiū alterius ad alteram inclinatione.

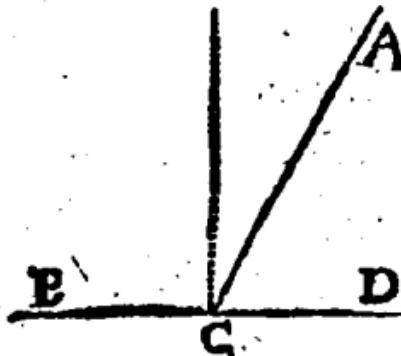
X. Cùm autem quæ angulum continent lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

X. Cùm verò recta linea CG super rectam lineam AB consistens, eos qui sunt deinceps angulos CGA, CGB æquales inter se fecerit, rectus est uterque

æqualium angularum, & quæ insistit recta linea CG, perpendicularis vocatur ejus (AB) cui insistit.

Not. Cùm plures anguli ad unum punctum: (ut ad G) existunt, designatur qualibet angulus tribus lateris, quarum media ad verticem est illius de quo agitur: ut angulus quem rectæ CG, AG efficiunt ad partes A vocatur CGA, vel AGC.

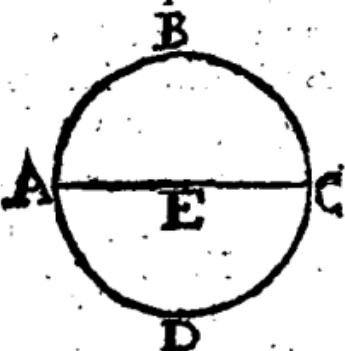
X I. Obtusus angulus est, qui recto major est, ut A C B.

X II. Acutus verò, qui minor est recto, ut A C D.

X III. Terminus est, quod alicujus extreum est.

X IV. Figura est, quæ sub aliquo, vel aliis terminis comprehenditur.

X V. Circulus est figura plana, sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur, ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

X VI. Hoc verò punctum centrum circuli appellatur.

X VII. Diameter autem circuli est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in

circuli peripheriam terminata, quæ circulum bifariam secat.

X VIII. Semicirculus verò est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria afferatur.

In circulo EABCD. E est centrum, AC diameter, ABC semicirculus.

X IX. Rectilineæ figuræ sunt, quæ sub rectis lineis continentur.

X X. Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

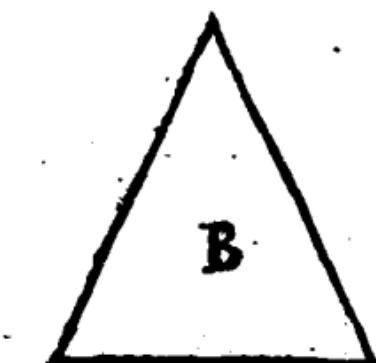
X XI. Quadrilateræ verò, quæ sub quatuor.

X XII. Multilateræ autem, quæ sub pluribus, quam quatuor rectis lineis comprehenduntur.

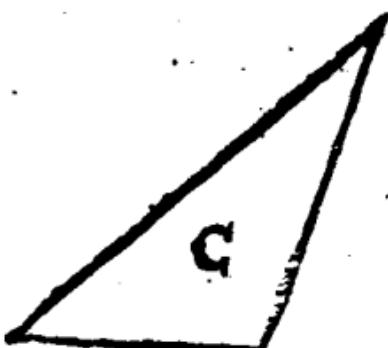
X XIII. Tri-

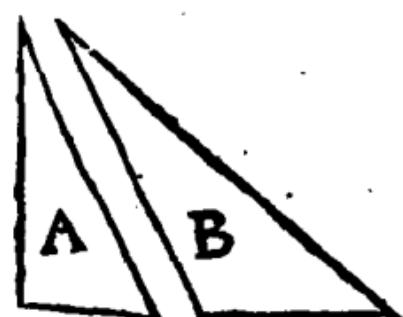
X X I I I. Trilaterarum autem figurarum, æquilaterum est triangulum, quod tria latera habet æqualia, ut triangulum A.

X X I V. Isoæcæles autem, quod duo tantum æqualia habet latera, ut triangulum B.

X X V. Scalenum vero, quod tria inæqualia habet latera, ut C.

X X VI. Adhæc etiam trilaterarum figurarum, rectangulum quidē triangulum est, quod rectum angulum habet, ut triangulum A.

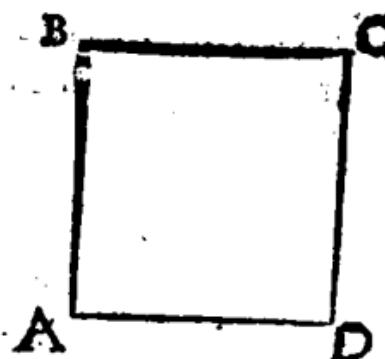
X X V I I. Amblygonium autem, quod obtusum angulum habet, ut B.

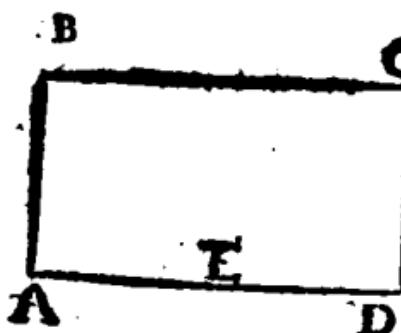
X X V I I I . Oxygonium verò , quod tres habet acutos angulos, ut C.

Figurā æquiangula est, cujus omnes anguli inter se æquales sunt. Duæ verò fi-

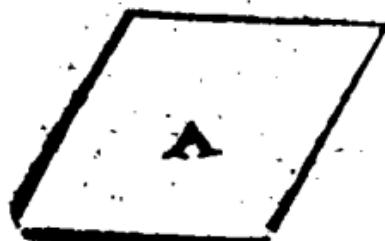
guræ æquiangulæ sunt ; si singuli anguli unius singulis angulis alterius sint æquales. Similiter de figuris æquilateris concipe.

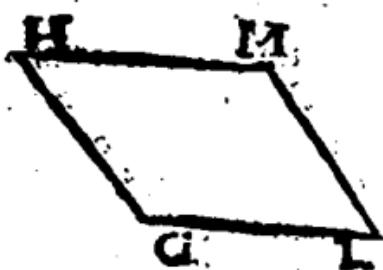
X X I X . Quadrilaterarum autem figurarum , quadratum quidem est , quod & æquilaterum , & rectangulum est , ut A B C D .

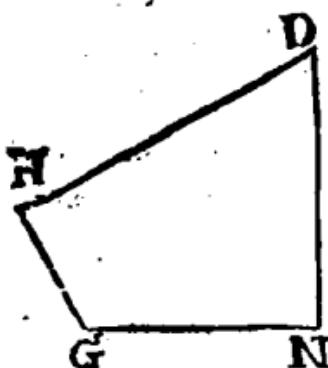
X X X . Altera verò parte longior figura est , quæ rectangula quidem , at æquilatera non est , ut A B C D .

X X X I . Rhombus autem , quæ æquilatera , sed rectangula non est , ut A .

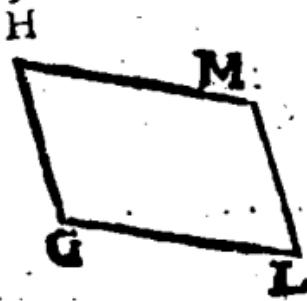
X X X I I. Rhomboïdes verò , quæ aduersa & latera, & angulos habens inter se æquales, neque æquilatera est, neque rectangula, ut GLMH.

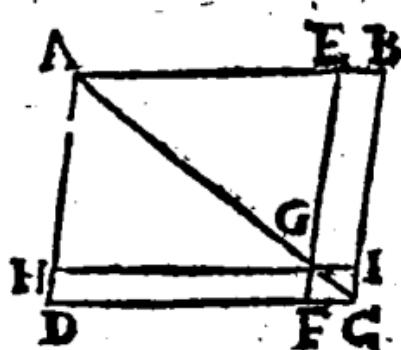
X X X I I I. Præter has autem reliquæ æquilateræ figuræ trapezia appellantur ; ut **G N D H.**

A —————
B ————— adem sint plano, & ex utraque parte in infinitum producantur , in neutram sibi mutuo incidentur, ut **A**, & **B**.

X X X I I I I. Parallelae rectæ lineæ sunt, quæ cùm in eodem

X X X V. Parallelogramnum est figura quadrilatera, cuius bina opposita latera sunt parallela , seu æquidistantia , ut **GLHM.**

X X X VI. Cùm verò in parallelogrammo **A B C D** diameter **A C** ducta fuereit, duæq; lineæ **E F**, **H I**, lateribus parallelae secantes diamestrum in uno eodémq; puncto **G** , ita ut parallelogramnum ab hisce parallelo

B ; ————— paralle-

parallelis in quatuor distribuatur parallelogramma; appellantur duo illa D G, G B, per quæ diameter non transit, Complementa; duo verò reliqua H E, F I, per quæ diameter incedit, circa diametrum consistere dicuntur.

Problema est, cum proponitur aliquid efficiendum.

Theorema est, cum proponitur aliquid demonstrandum.

Corollarium est consequarium, quod è facta demonstratione tanquam lucrum aliquod colligitur.

Lemma est demonstratio premissæ alicujus, ut demonstratio quæsiti evadat brevior.

Postulata.

1. Postuletur, ut à quovis puncto ad quodvis punctum rectam lineam ducere concedatur.

2. Et rectam lineam terminatam in continuum rectâ producere.

3. Item, quovis centro, & intervallo circulum describere.

Axiomata.

1. Quæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

aut A \equiv B \equiv C. ergò A \equiv C, vel ergò omnes A, B, C æquantur inter se.

Nota, Cum plures quantitates hoc modo conjunctas invenias, vi bus axiomaticis primam ultimæ ex quilibet earum cuilibet æquari. Quo in casu sœpe, brevitas causâ, ab hoc axiome citando abstineamus; et si vis consecutionis ab eo pendeat.

2. Et si æqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt æqualia.

3. Et

3. Et si ab æqualibus æqualia ablata sunt, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4. Et si inæqualibus æqualia adjecta sint, tota sunt inæqualia.

5. Et si ab inæqualibus æqualia ablata sunt, reliqua sunt inæqualia.

6. Et quæ ejusdem vel æqualium sunt duplia, inter se sunt æqualia. Idem patet de triplicibus, quadruplicibus, &c.

7. Et quæ ejusdem, vel æqualium sunt dimidia, inter se sunt æqualia. Idem concipit de subtriplis, subquadruplis, &c.

8. Et quæ sibi mutuò congruant, ea inter se sunt æqualia.

Hoc axioma in rectis lineis, & angulis valet conversum, sed non in figuris, nisi illæ similes fuerint.

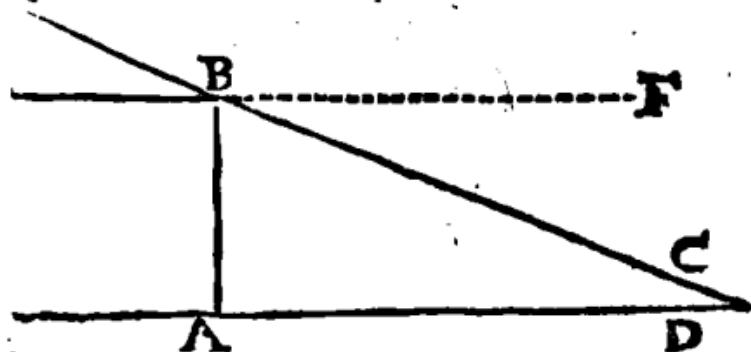
Caturum, magnitudines congruere dicuntur, quorum partes applicatae parsibus, æqualem vel eundem locum occupant.

9. Et totum suâ parte majus est.

10. Duæ rectæ lineæ non habent unum & idem segmentum commune.

11. Duæ rectæ in uno punto concurrentes, si producantur ambæ, necessariò se mutuò in eo punto interfecabunt.

12. Item omnes anguli recti sunt inter se æquales.

13. Et si in duas rectas lineas AD, CB, altera recta BA incidet, internos ad easdemq; partes angu-

EUCOLIDIS Elementorum

Ios BAD, ABC duobus rectis minores faciat, duæ illæ rectæ lineæ in infinitum productæ sibi mutuò incident ad eas partes, ubi sunt anguli duobus rectis minores.

14. Duæ rectæ lineæ spatium non comprehendunt.

15. Si æqualibus inæqualia adjiciantur, erit totorum excessus adjunctorum excessui æqualis.

16. Si inæqualibus æqualia adjungantur, erit totorum excessus excessui eorum, quæ à principio, æqualis.

17. Si ab æqualibus inæqualia demantur, erit residuorum excessus excessui ablatorum æqualis.

18. Si ab inæqualibus æqualia demantur, erit residuorum excessus excessui totorum æqualis.

19. Omne totum æquale est omnibus suis partibus simul sumptis.

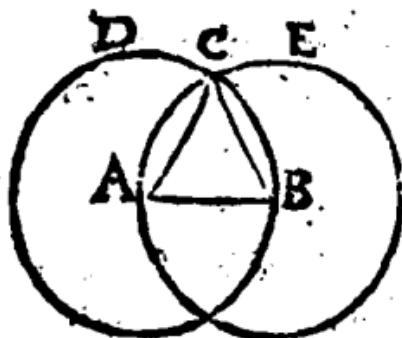
20. Si totum totius est duplum, & ablatum ablati, erit & reliquum reliqui duplum. Idem de reliquis multiplicibus intellige.

Citationes intellige sic. Cūm duo numeri occurrant, prior designat propositionem, posterior librum. Ut per 4. 1. intelligitur quarta propositio primi libri, atque ita de reliquis. Ceterū, ax. axioma, post. postulatum, def. definitionem, sch. scholium, cor. corollarium denotant, &c.

LIB.

LIB. I.

PROP. I.

Super datā rectā linēa terminatā A B, triangulum aquilaterum A C B consti-tuere.

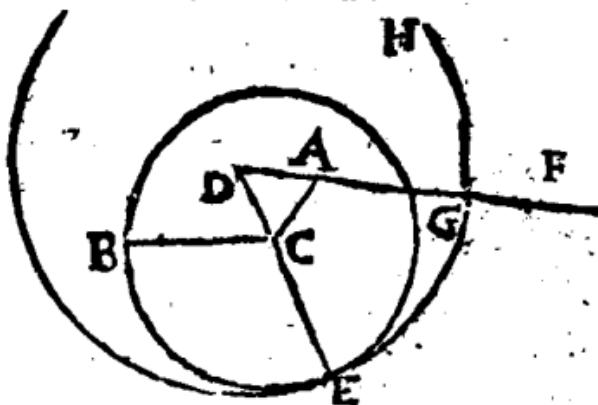
Centris A & B, eodem intervallo A B, vel B A ^{a 3 post.} describe duos circulos se intersecan-

^{b 1 post.} tes in puncto C, ex quo ^b duc rectas C A, C B. ^{c 15. def.} Erit A C ^c = A B ^c = B C ^d = A C. ^{e Quare c 23. def.} triangulum A C B est æquilaterum. Quod Erat
Faciendum.

Scholium.

Eodem modo super A B describetur triangulum Isosceles, si intervalla æqualium circulo-rum majora sumantur, vel minora, quam A B.

PROP. II.

Ad datum punctum A dato recte linea BC
æqualem rectam lineam AG ponere.

Centro C, intervallo C B ^{a 3. post.} describe circu-lum CBE. ^{b 1. post.} Junge A C, super qua ^{c 1.} fac trian-gulum æquilaterum A D C. ^{d 2.} produc D C ad E. ^{e centro.}

e 2. post.
f 15. def.
g const.
h 3. ax.
k 15. def.
l 1. ax.

centro D, spatio DE, describe circulum DEH: cuius circumferentia occurrat DA & protracta ad G. Erit AG = CB.

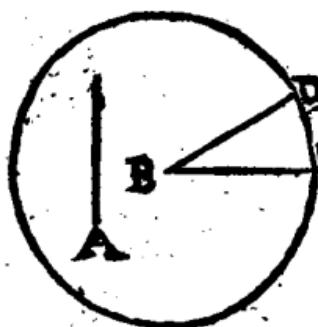
Nam DG = DE, & DA = DC, quare AG = CE = BC = AG. Q. E. F.

Positio puncti A, intrà vel extrà datam BC, casus variat, sed ubique similis est constructio, & demonstratio.

Scholium:

Poterat AG circino sumi, sed hoc facere nulli postulato respondet, ut bene innuit Proclus.

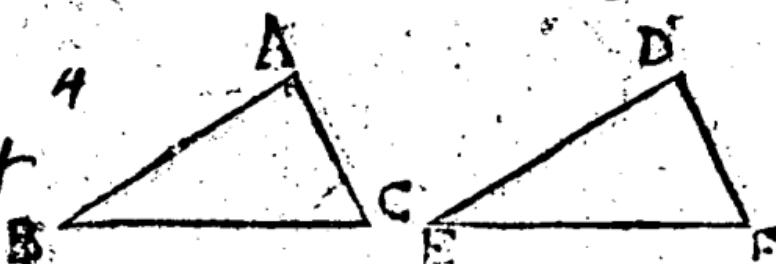
PROP. III.

Duabus datis rectis
lineis A, & BC, de ma-
jore BC minori A ar-
qualem rectam lineam
BB detrahere.

Ad punctum B po-
ne rectam BD = A.
Circulus centro B, spa-
tio BD descriptus au-
seret BE. $BE^2 = BD^2 - A^2 = BE$. Q. E. F.

PROP. IV.

Si duo triangula BAC, EDF duo latera EA,
AC duobus lateribus ED, DF aqualia habeant,
utrumque utriusque (hoc est BA = ED, & AC =
DF) balcent vero angulum A, angulo D aqua-

lcm, sub aequalibus rectis lineis contentum, & basim BC basi EF aequalem habebunt; eritque triangulum BAC triangulo EDF aequale, ac reliqui anguli B, C reliquis angulis E, F aequales erunt, uterque utriusque, sub quibus aequalia latera subtenduntur.

Si punctum D puncto A applicetur, & recta DE recte AB superponatur, cadet punctum E in B, quia $DF^2 = AB$. Item recta DF cadet a hyp. in AC, quia ang. $A^2 = D$. Quinetiam punctum F puncto C coincidet, quia $AC^2 = DF$. Ergo recte EF, BC, cum eisdem habeant terminos, b congruent, & proinde aequales sunt. b 14. ax. Quare triangula BAC, EDF; & anguli B, E; itemq; anguli C, F etiam congruunt, & aquantur. Quid erat Demonstrandum.

PROP. V.

Isoseculium triangulorum ABC qui ad basim sunt anguli ABC, ACB inter se sunt aequales. Et productis aequalibus rectis lineis AB, AC qui sub base sunt anguli CBD, BCE inter se aequales erunt.

Accipe $AF = AD$, & a 3. i. junge CD, ac BF. b 1. p. 5f.

Quoniam in triangulis c hyp. ACD, ABF, sunt $AB^c = AC$, & $AF^d = AD$, d const. angulūsq; communis, erit ang. $ABF = ACD$, e 4. i. & ang. $AFB = ADC$, & bas. $BF^e = DC$; item $FC^f = DB$. ergo in triangulis BFC, f 3. ar. BDC g erit ang. $FCB = DBC$. Q. E. D. Item g 4. i. ideo ang. $FBC = DCB$. atqui ang. $ABF = AGD$. ergo ang. $ABC = ACB$. Q. E. D.

Corollarium.

Hinc, Omne triangulum aequilaterum est quoq; aequiangulum.

PROP.

PROP. VI.

Si trianguli ABC duo anguli ABC, ACB aequales inter se fuerint, & sub aequalibus angulis subtensa latera AB, AC aequalia inter se erunt.

C. Si fieri potest, sit utravis BA \subsetneq CA. \therefore Fac igitur BD \equiv CA, & duc CD.

In triangulis DBC, ACB, quia BD \subsetneq CA, & latus BC commune est, atq; ang. DBC \equiv ACE, erunt triangula DBC, ACB aequalia inter se, pars & totum, \therefore Quod Fieri Nequit.

Coroll.

Hinc, Omne triangulum æquiangulum est quoq; æquilaterum.

PROP. VII.

Super eadem recta linea AB duplex eiusdem rectis lineis AC, BC, alia due rectae lineaæ aequalis AD, BD, utraque utriusque (hoc est, $AD \equiv AC$, & $BD \equiv BC$) non constituentur ad aliud punctum C, atque aliud D, ad easdem partes C, eosdemque terminos A, B cum duplex immo ductis rectis lineis habentes.

1. Cas. Si punctum D statuatur in AC, \therefore liquet non esse $AD \equiv AC$.

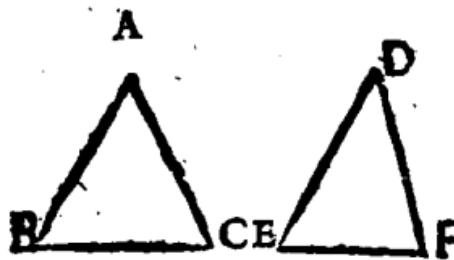
2. Cas. Si punctum D dicatur intra triangulum ACB, duc CD, & produc BDF, ac BCE. Jam vis $AD \equiv AC$. ergo ang. ADC \equiv ACD; item quia $BD \equiv BC$, erit ang. FDC \equiv BCD.

ergò ang. $FDC \overset{d}{=} ACD$, id est ang. d 9. ax.
 $FDC \overset{d}{=} ADC$ Q.F.N.

3. Cas. Si in D cadat extra triangulum ACB,
 jungatur CD.

Rursus, ang. $BCD \overset{e}{=} BDC$, & $BCD \overset{e}{=} e$ 5. i.
 BDC . ergo ang. $ACD \overset{f}{=} BDC$. & proin- f 9. ax.
 de multò magis ang. $BCD \overset{f}{=} BDC$. Sed erat
 ang. $BCD \overset{g}{=} BDC$. Quæ repugnant. Er-
 gó, &c.

PROP. VIII.

*Si duo trian-
 gula ABC, DEF
 habuerint duo la-
 tera AB, AC
 duobus lateribus
 DE, CE DF, u-
 trumque utriq; æ-
 qualia; habuerint verò & basim BC, basi EF, æqua-
 lem: angulum A sub æqualibus rectis lineis con-
 tentum angulo D æqualem habebunt.*

Quia $BC \overset{a}{=} EF$, si basis BC superponatur a hyp.
 basi EF, illæ ^bcongruent. ergò, cùm $AB \overset{c}{=} DE$, b 8. ax.
 & $AC \overset{c}{=} DF$, cadet punctum A in D. (nam c hyp.
 in aliud punctum cadere nequit, per præceden-
 tem) ergò angulorum A, & D latera coinci-
 dunt. ^dquare anguli illi pares sunt. Q.E.D. d 8. ax

Coroll.

1. Hinc triangula sibi mutuo æquilatera, etiam
 mutuo æquiangula sunt.

2. Triangula sibi mutuo æquilatera, æquan-
 tur inter se.

PROP. IX.

Datum angulum rectum lineum BAC bifariam secare.

Sume $AD = AE$; duc DE , super quam fac triang. æquilat. DFE .

Ducta AF angulum BAC bifecabit.

Nam $AD = AE$,

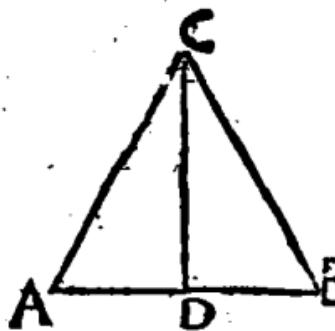
& latus AF commune est, & bas. $DE = FE$. ergo ang. $DAF = EAF$. Q.E.F.

Coroll.

Hinc patet quomodo angulus secari possit in æquales partes 4, 8, 16, &c. Singulos nimirum partes iterum bifescando.

Methodus verò regulâ & circino angulos secandi in æquales quotcunq; hactenus Geometras latuit.

PROP. X.

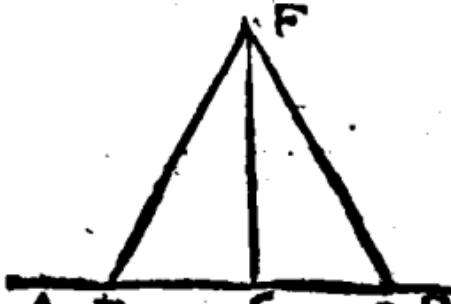
Datum rectam lineam AB bifariam secare.

Super data AB fac triang. æquilat. ABC . ejus angulum C bifeca rectâ CD . Eadem datam AB bifecabit.

Nam $AC = BC$, & latus CD est commune; & ang. $ACD = BCD$; ergo $AD = BD$. Q.E.F. Praxis hujus præcedentis, construatio primæ hujus libri sat satis indicat.

PROP.

PROP. XI.

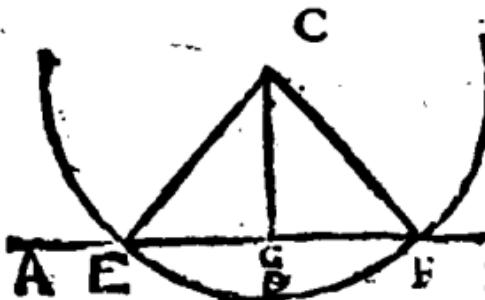
Datâ rectâ lineaâ AB, & puncto in ea dato C, rectam linea- am CF ad angulos re- etos excitare.

^a Accipe hinc in- a 3. b.
dè CD = CE. Su-
per DE ^b fac triang. b 1. i.
æquilater. DFE. Ducta FC perpendicularis est.

Nam triangula DFC, EFC sibi mutuò ^c æ- c constr.
quilatera sunt. ^d ergò ang. DCF = ECF. d 8. i.
^e ergò FC perpendicularis est. Q. E. F. e 10. def.

Praxis tam hujus, quam sequentis expeditus
facillimè ore normæ.

PROP. XII.

*Super datam
rectam lineam in-
finianam AB, à
dato puncto C
quod in ea non
est, perpendicu-
larem rectam C-
G deducere.*

Centro C ^a describe circulum, qui secet da- a 3. post.
tam AB in punctis E & F ^b biseca E F in G. b 10. i.
ducta CG perpendicularis est.

Ducantur enim CE, CF. Triangula EGC,
FGC, sibi mutuò ^c æquilatera sunt. ^d ergò an- c const.
guli EGC, FGC, æquales, & ^e proinde recti d 8. i.
sunt. Q.E.F. e 10. def.

PROP. XIII.

*Cùm recta linea AB, super
rectam lineam CD conſitent,
facit angulos ABC, ABD;
aut duos rectos, aut duos re-
ctis æquales efficiet.*

10 EUCLEI DYS Elementorum
16. def.
11. i.
19. ax.
3. ax.
2. ax.

Si anguli ABC, ABD pares sint, ^a liquet illi-
los rectos esse; si inaequales sint, ex B ^b excite-
tur perpendicularis BE. Quoniam ang. ABC ^c =
Rect. + ABE; & ang. ABD ^d = Rect. — ABE;
erit ABC + ABD ^e = 2 Rect. + ABE — ABE =
2 Rect. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si unus ang. ABD rectus sit, alter
ABC etiam rectus erit; si hic acutus, ille obtu-
sus erit, & contra.

2. Si plures rectæ quam una ad idem pun-
ctum eisdem rectæ insstant, anguli sient duobus
rectis æquales.

3. Duæ rectæ invicem secantes efficiunt an-
gulos quatuor rectis æquales.

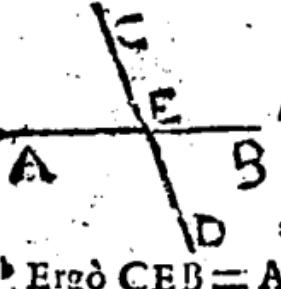
4. Omnes anguli circa unum punctum con-
stituti conficiunt quatuor rectos. patet ex Co-
roll. 2.

PROP. XIV.

Si ad aliquam rectam lineam AB, aique ad ejus punctum B duæ rectæ lineæ CD, BD non ad easdem partes ductæ, eos qui sunt deinceps angulos ABC,
AED duobus rectis æquales se-
cerint, in directum erunt inter se ipsæ rectæ lineæ CB, BD.

Si negas, faciant CB, BE unam rectam, ergo
ang. ABC + ABE ^a = 2 Rect. ^b = ABC +
ABD. ^c Quod Est absurdum.

PROP. XV.

Si duæ rectæ lineæ AB,
CD se mutuò secuerint, angu-
los ad verticem CEB, AED
æquales inter se efficiunt.
Nam ang. AEC + CEB
^d = 2 Rect. ^e = AEC + AED.
Ergo CEB = AED. Q. E. E.

Scab!

Schol.

Si ad aliquam rectam lineam GH, atque ad eius punctum, A duæ rectæ lineæ EA, AF non ad easdem partes sumptæ, angulos ad verticem D, & B æquales fecerint, ipsæ rectæ lineæ EA, AF in directum sibi invicem esunt.

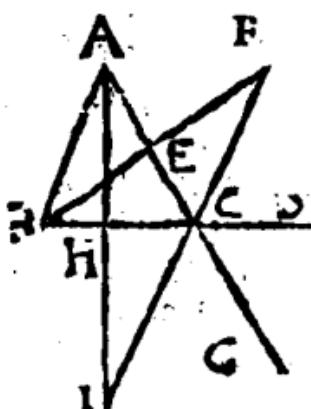
Nam $2 \text{ Rect.} =^a D + A =^a B + A$. b ergò a 13. 1.
EA, AF sunt in directum sibi invicem. Q. E. D. b 14. 1.

Schol. 2.

Si quatuor rectæ lineæ EA, EB, EC, ED ab uno punto E exeuntes, angulos oppositos ad verticem æquales inter se fecerint, erunt quælibet duæ lineæ AE,
EB, & CE, ED in directum positæ.

Nam quia ang $AEC + AED + CEB + DEB$ $=^a 4 \text{ Rect.}$ erit $AEC + AED =^b 2 \text{ Rect.}$ c ergò CED , & AEB $=^a 4 \text{ Cor. 13.}$
 $CEB + DEB =^b 2 \text{ Rect.}$ d ergò CED , & AEB $=^b 13. 1. \&$
sunt rectæ lineæ. Q. E. D. e 2. ax. f 14. 1.

PROP. XVI.

Cujuscunque Trianguli ABC uno latere BC producتو, externus angulus ACD utrolibet interno & opposito CAB, CBA, major est.

Latera AC, BC a bi-
secent rectæ AH, BE, b post.
quibus productis cape EF
 $= BB$, b & HI $= AH$,

Conjuganturq; FC,I.

C 3 Quo-

c. confit.
d. 15. i.
e. 4. i.
f. 15. i.
g. 9. ax.

Quoniam $CE \angle E A$, & $EF \angle EB$, &
ang. $FEC^d \angle BEA$; erit ang. $ECF \angle EAB$.
Simili argumento ang. $ICH^f (FCD) \angle ABH$.
ergo totus ACD major est utrovis CAB , &
 ABC . Q. E. D.

PROP. XVII.

Cujuscunque trianguli APC duo anguli duabus rectis sunt minores, omnifariam sumpti.

Producatur latus BC.

Quoniam ang. $ACD + ACB^a \angle 2$ Rect. & ang.
 $ACD^b \angle A$, erit $A + ACB \angle 2$ Rect. Eodem modo erit ang. $B + ACB \angle 2$ Rect. Denique producto latere AB, erit similiter ang.
 $A + B \angle 2$ Rect. Qux E. D.

Coroll.

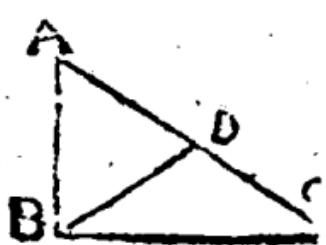
1. Hinc, in omni triangulo, cuius unus angulus fuerit rectus, vel obtusus, reliqui acuti sunt.

2. Si linea recta AE cum alia recta CD angulos inaequales faciat, unum AED acutum, & alterum AEC obtusum, linea perpendicularis AD ex quovis ejus punto A ad aliam illam CD demissa, cadet ad partes anguli acuti AED.

Nam si AC ad partes anguli obtusi ducta, discatur perpendicularis; in triangulo AFC erit ang.
 $AEC + ACB \angle 2$ Rect. *Q. F. N.

3. Omnes anguli trianguli equilateri, & duo anguli trianguli hoscilis, supra basim, acuti sunt.

PROP. XVIII.

Omnis trianguli ABC majus latus AC maiorem angulum ABC subtendit.

Ex AC^a aufer $AD = AB$, & junge DB . ergo ang. $ADB \angle ABD$. Sed ADB

$\angle ADB \leq C$. ergò $\angle ABD \leq C$. ^d ergò totus \angle 16. i.
ang. $\angle ABC \leq C$. Eodem modo erit $\angle ABC \leq A$. ^d 9. ax.
Q. E. D.

PROP. XIX.

Omnis trianguli ABC maior angulus A majori lateri BC subtenditur.

Nam si dicatur $AB = BC$, ^a erit ang. $A = C$. con- a 5. i.
tra Hypoth. & si $AB \leq BC$, ^b erit ang. $C \leq A$, contra hyp. quare poti- b 18. i.
us $BC \leq AB$. & eodem modo $BC \leq AC$.
Q. E. D.

PROP. XX.

Omnis trianguli ABC duo latera BA, AC reliquo BC sunt majora quomodo cunque sumpta.

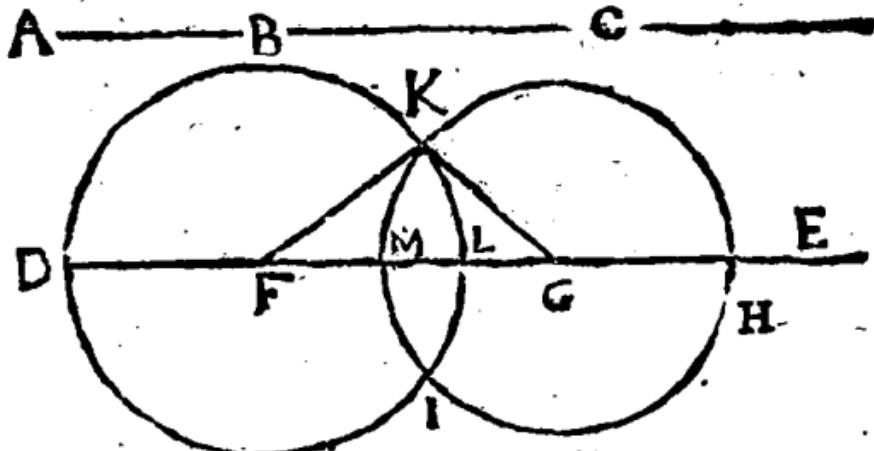
Ex BA producta ^a cape ^a 3. i.
 $AD = AC$, & duc DC. b 5. i.
^b ergò ang. $D = ACD$. c 9. ax.
ergò totus $\angle BCD \leq D$ ^c ergò BD (^c $BA +$ d 19. i.
 $AC) \leq BC$. Q. E. D. ^c constr. &
2. ax.

PROP. XXI.

Si super trianguli ABC uno latere BC, ab extremitatibus due rectæ lineæ BD, CD, interius constituta fuerint, haec constituta reliquis trianguli duobus lateribus BA, CA minor res quidem erunt, majorem vero angulum BDC confinabunt.

Producatur BD in E. estq; $CE + ED \leq a$ 20. i.
 CD adde commune BD , ^b erit $BE + EC \leq b$ 4. ax.
 $BD + DC$. Rursus $BA + AE \leq BE$; ^b ergò
 $BA + AC \leq BE + EC$. quare $BA + AC \leq$
 $BD + DC$. Q. E. D. 2. Ang. $\angle BDC \leq c$ 16. i.
 $DEC \leq A$. ergò ang. $\angle BDC \leq A$. Q. E. D.

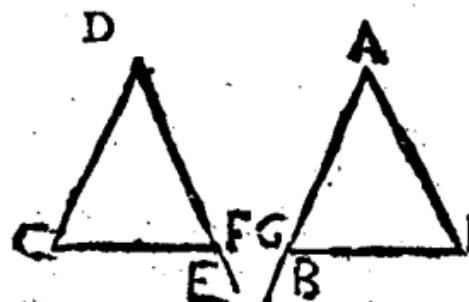
PROP. XXII.

Ex tribus rectis lineis FK, FG, GK, quae sunt tribus datis rectis lineis A, B, C aequales, triangulum FKG constituere. Oportet autem duas reliquā esse maiores omnifariā sumptas; quoniam uniuscujusque trianguli duo latera omnifariā sumpta reliquo sunt majora.

Ex infinita DE sume DF, FG, GH datis A, B, C ordine aequales. Tum si^b centris F, & G, intervallis FD, & GH ducantur circuli se intersecantes in K; junctis rectis KF, KG constituetur triangulum FKG, cuius latera FK, FG, GK tribus DF, FG, GH, id est tribus datis A, B, C aequantur. Q. E. F.

PROP. XXIII.

Ad datam rectam lineam AB, datumque in ea punctum A, dabo angulo rectilineo D aequale angulum rectilineum A constitutere.

** Duc rectam CF secantē dati anguli latera utcunque. ^b Fac AG = CD. Super AG constitue triangulum alteri CDF aequilaterum, ita ut;*

a 3. i.

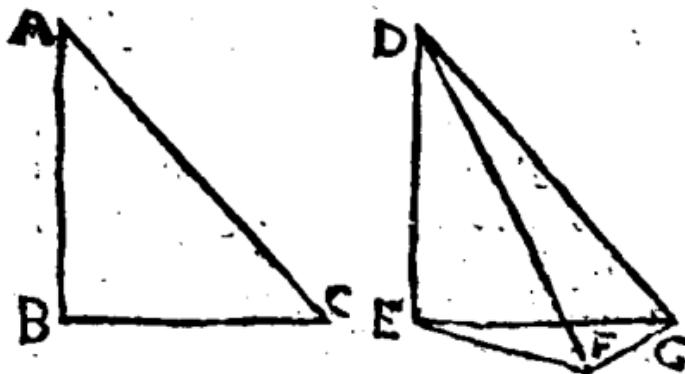
b 3. post.

c 15. def.

d 1. ax.

• ut $AH = DF$, & $GH = CF$; & habebis ang. d 8. i.
 $\Delta^d \equiv D$. Q. E. F.

PROP. XXIV.

*Si duo triangula ABC, DEF duo latera AB,
 AC duobus lateribus DE, DF aequalia habe-
 rint, utrumque utriusque angulum vero A angulo
 EDF maiorem sub aequalibus rectis lineis conten-
 tum, & basim BC, basi EF, maiorem habebunt.*

Fiat ang. $EDG \equiv A$, & $DG \overset{b}{=} DF \overset{c}{=} AC$, connectanturque EG, FG.

1. Cas. Si EG cadit supra EF. Quia AB $\overset{d}{=}$ DG, & AC $\overset{e}{=}$ DF, & ang. $A \overset{f}{=}$ EDG, $\overset{g}{=}$ DG , $\overset{h}{=}$ DF , ergo ang. $DFG \overset{i}{=}$ DGF , ergo ang. $DFG \overset{j}{=}$ EGF ; & proinde ang. $BFG \overset{k}{=}$ EGF . quare $EG (BC) \overset{l}{=}$ EF. Q. E. D.

2. Cas. Si basis EF basis EG coincidat, $EG (BC) \overset{m}{=}$ EF.

3. Sin EG Cadat infra EF. Quoniam $DG + GE \overset{n}{=}$ $DF + FE$, si hinc inde au-
 ferantur DG, DF, aequales, manet $EG (BC) \overset{o}{=}$ EF. Q. E. D.

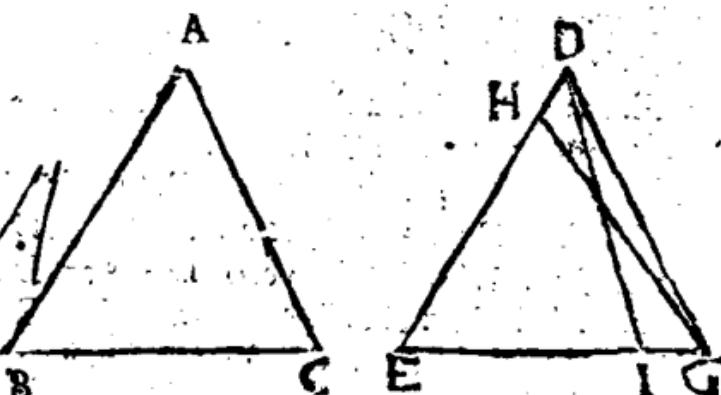

Si duo triangula ABC, DEF duos latera AB, AC duobus lateribus DE, DF equalia habuerint, utrumque basim vere BC basi EF maiorem, & angulum A sub equalibus rectis lineis conuentum angulo D majorem habebunt.

a 4. i.
b 24. i.

Nam si dicatur ang. A = D. ^a erit basis BC = EF, contra Hyp. Sin dicatur ang. A \supset D, ^b erit BC \supset EF, etiam contra Hyp. ergo BC \subset EF. Q. E. D.

PROP. XXVI.

Si duo triangula BAC, EDG, duos angulos B, C, duobus angulis E, DGE, aequales habuerint, utrumque utriusque, unumque latius uni lateri equale, sive quod aequalibus adjacet angulis, seu quod uni aequalium angulorum subtenditur: reliqua latera reliquis lateribus aequalia, utrumque utriusque, & reliquum angulum reliquo angulo aequaliter habebunt.

i. Hyp. Sit BC = EG. Dico BA = ED, & AC = DG, & ang. A = EDG. Nam si dicatur ED \subset BA, ^a fiat EH = BA, ducaturq; GH. Quoniam

liber 79. fol 2 Pha 423

Quoniam $AB^b \equiv HE$, & $BC^c \equiv EG$, & b suppos.
 ang. $B^c \equiv E$, erit ang. $EGH^d \equiv C^e \equiv DGE$. c hyp.
^f Q. E. A. ergo $AB \equiv ED$. Eodem modo AC
 $\equiv DG$. ^d quare etiam ang. $A \equiv EDG$. e hyp.
^f g. ax.

2. Hyp. Sit $AB \equiv ED$. Dico $BC \equiv EG$; &
 $AC \equiv DG$ & ang. $A \equiv EDG$. Nam si dicatur
 $EG \subset BC$, fiat $EI \equiv BC$, & connectatur DI . g hyp.
 Quia $AB^e \equiv ED$, & $BC^h \equiv EI$; & ang. $B^e \equiv E$, h sup.
 erit ang. $EID^k \equiv C^m \equiv EGD$. ^m Q. E. A. k 4.
 ergo $BC \equiv EG$. ergo ut prius, $AC \equiv DG$, n 16.
 & ang. $A \equiv EDG$. Q. E. D.

PROP. XXVII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidiens linea EF alternatim angulos AEF , DFE , quales inter se fecerit, parallela erunt inter se illae rectae lineae AB , CD .

Si AB , CD dicantur non esse parallela; convenienter productæ, nempe in G . quo posito angulus externus AEF interno DFE major a 16. 1. ex, cui tamen ponitur æqualis. Quæ repugnant.

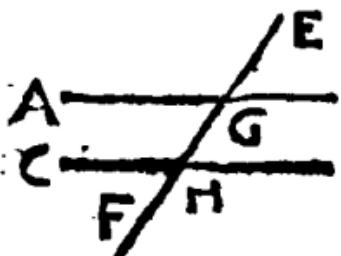
PROP. XXVIII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidiens linea EF externum angulum AGB interno & opposito, & ad easdem partes CHG aqualem fecerit, aut internos & ad easdem partes AGH , CHG duobus rectis aquales; parallelae erunt inter se ipsæ rectæ lineæ AB , CD .

1. Hyp. Quia per hyp. ang. $AGE \equiv CHG$, ^a 15. 1.
^b erit altern. $BGH \equiv CHG$. ^b parallelæ igitur ^b 27. 1.
 sunt AB , CD . Q. E. D.

2. Hyp. Quia ex hyp. Ang. $AGH + CHG \equiv$ ^a 13. 1.
^b 2 Rect. ^b $\equiv AGH + BGH$, ^b erit $CHG \equiv$ ^b 3.
 BGH . Ergo ^c AB , CD parallelæ sunt. Q. E. D. ^c

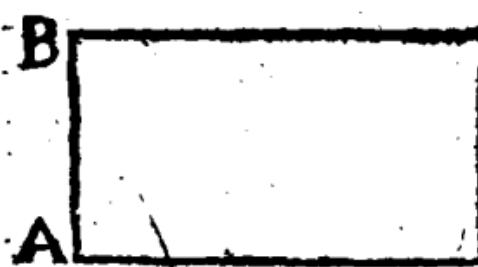
PROP. XXIX.

In parallelas rectas lineaes AB, CD, recta incàdens linea EF, & alternauim angulos D H G, AGH aequales inter se efficit; & extermum B GE interno, & opposito, & ad easdem partes DHE aequalem; & internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis aequales facit.

Liquet AGH, + CHG = 2 Rect. ^a alias AB, CD non essent parallelae, contra hyp. Sed & ang. DHG + CHG ^b = 2 Rect. ergo DHG = AGH ^c = BGE. Q. E. D.

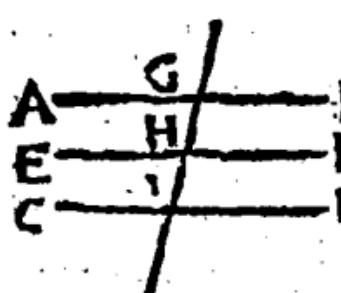
Coroll.

Hinc omne Parallelogrammum AC habens unum angulum rectum A, est rectangulum.

Nam A + B ^a = 2 Rect. ergo cum A rectus sit, ^b etiam B rectus erit. Eodem arguimento D, & C recti sunt.

PROP. XXX.

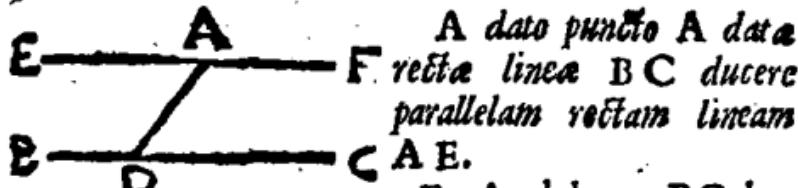

Quæ (AB, CD) ei- dem rectæ linea EF par- allelae, & inter se sunt par- allelae.

Tres rectas fecerunt ut- cung; recta GI. Quoni- am AB, EF parallelæ sunt, ^a erit ang. AGI = EHI, Item propriæ CD, EF parallelas, ^a erit ang. EHI = DIG. ^b ergo ang. AGI = DIG. quare AB, CD parallelæ sunt. Q. E. D.

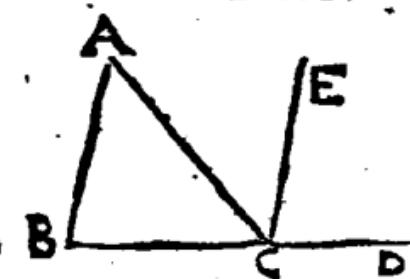
PROP.

PROP. XXXI.

A dato punto A data
rectæ lineaæ BC ducere
parallelam rectam lineaem
A E.
Ex A ad datam BC due
rectam utcunque AD. ad quam, ejusq; punctum ^{a 23. 1.}
A ^a fac ang: DAE \equiv ADC. ^b erunt AE, BC ^{b 27. 1.}
parallelæ. Q. E. F.

PROP. XXXII.

Cujuscunque trian-
guli ABC uno latere
BC produc̄to, externus
angulus ACD duobus
internis, & oppositis, AB
est æqualis. Et trianguli
tres interni anguli, A, B,
ACB duobus sunt rectis æquales.

Per C ^a duc CE parall. BA. Ang. A ^b \equiv ^{a 31. 1.}
ACE. & ang. B ^b \equiv ECD. ergò A + B ^c \equiv ^{b 29. 1.}
ACE + ECD ^d \equiv ACD. Q. E. D. Pono ^{c 2. ax.}
ACD + ACB ^e \equiv 2 Rect. ergò A + B + ^{d 19. ax.}
ACB \equiv 2 Rect. Q. E. D. ^{e 13. 1.} ^{f 1. ax.}

Corollaria.

1. Tres simul anguli cajusvis trianguli æqua-
les sunt tribus simul cajuscunque alterius. Unde

2. Si in uno triangulo duo anguli (aut sim-
plici, aut simul) æquales sint duobus angulis (aut
singulis, aut simul) in altero triangulo, etiam re-
liqui reliquo æqualis est. Item, si duo trian-
gula unum angulum uni æqualem habeant, re-
liquorum summae æquantur.

3. In triangulo si unus angulus rectus sit, re-
liqui unum rectum conficiunt. Item, angulus,
qui duobus reliquis æquatur, rectus est.

4. Cum in isoscele angulus æquis cruribus
contentus rectus est, reliqui ad basim sunt seini-
recti.

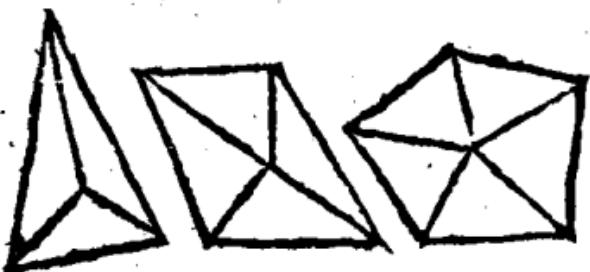
EUCOLIDIS Elementorum.

5. Trianguli æquilateri angulus facit duas tertias unius recti, nam $\frac{1}{3} + \text{Rect.} = \frac{2}{3} \text{ Rect.}$

Schol.

Hujus propositionis beneficio, cuiuslibet figuræ rectilineæ tam interni quam externi anguli quot rectos conficiant, innotescet per duo lequentia theorematum.

THEOREMA 1.

Omnis simul anguli cuiuscunque figurae rectilineæ conficiunt bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ.

Ex quovis puncto intra figuram ducantur ad omnes figuræ angulos rectæ, quæ figuram resolvant in tot triangula quot habet latera. Quare cum singula triangula conficiant duos rectos, omnia simul conficiant bis tot rectos, quot sunt latera. Sed anguli circa dictum punctum conficiunt quatuor rectos. Ergo si ab omnium triangularium angulis demas angulos circa id punctum, anguli reliqui qui componunt angulos figuræ conficiant bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ. Q. E. D.

Hinc Coroll. Omnes ejusdem speciei rectilineæ figuræ æquales habent angularum summas.

THEOREMA 2.

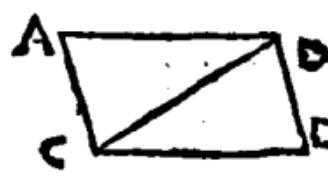
Omnis simul externi anguli cuiuscunque figurae rectilineæ conficiunt quatuor rectos.

Nam singuli figuræ interni anguli cum singulis externis conficiunt duos rectos. Ergo interni

terni simul omnes, cum omnibus simul externis conficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Sed (ut modò ostensum est,) interni simul omnes etiam cum quaruor rectis efficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Ergò externi anguli quatuor rectis æquantur. Q. E. D.

Coroll. Omnes cuiuscunque speciei rectilineæ figuræ æquales habent externorum angularorum summas.

PROP. XXXIII.

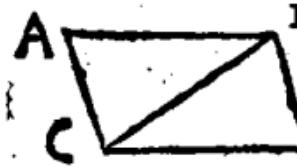

Rectæ lineæ AC , BD , quæ æquales & parallelas lineas AB , CD , ad partes easdem conjungunt, & ipsæ æ-

quales ac parallelæ sunt.

Connectatur CB . Quoniam ob AB , CD parallelas. ang. $ABC \cong BCD$, & per hyp. $AB \cong CD$, & latus CB commune est, ^b erit $AC \cong BD$, ^b & ang. $ACB \cong CBD$. ergò AC , BD etiam parallelæ sunt. Q. E. D.

PROP. XXXIV.

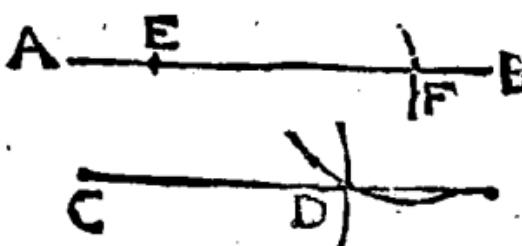
Parallelogrammorum Spatiorum $ABDC$ æqualia sunt inter se quæ ex adverso latera AB , CD ; ac AC , BD ; angulique A , D , & ABD , ACD ; & illa bisectionis secat diameter CB .

Quoniam AB , CD parallelæ sunt, ^b erit a hyp. ang. $ABC \cong BCD$. Item ob AC , DB parallelas, ^b erit ang. $ACB \cong CBD$. ergò toti anguli ACD , ABD æquantur. Similiter ang. $A \cong D$. Porro, cum communi lateri CB adjacent anguli ABC , ACB , ipsis BCD , CBD pares ^d, erunt $AC \cong BD$, & $AB \cong CD$. adeo; etiam triang. $ABC \cong CBD$. Quæ E. D.

S C H O L .

*Omnē quadrilaterū ABDC habēns laterā op̄-
positā æqualia, est parallelogrammum.*

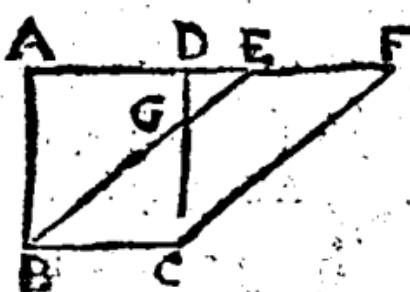
27. 1. Nam per 8. 1. ang. ABC = BCD. ^a ergò
AB, CD parallelæ sunt. Eādem ratione ang.
BCA = CBD; ^a quare AC, BD etiam paral-
lelæ sunt. ^b Ergò ABDC est parallelogrammum.
Q. E. D.

Hinc ex-
peditiūs per
datum pun-
ctum C da-
tæ rectæ AB
ducetur pa-
rallela CD.

Sume in AB quodvis punctū E, centris E,
& C ad quodvis intervallū duc æquales circu-
los EF, CD. centro verò F, spatio EC duc cir-
culum FD, qui priorem CD secet in D. Erit
ducta CD parallel. AB. Nam ut modò demon-
stratum est, CEFD est parallelogrammum.

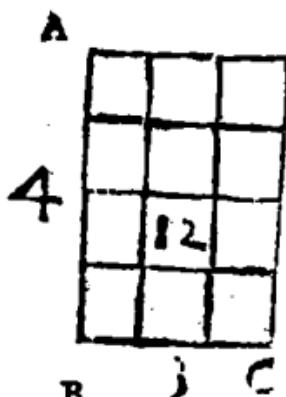
PROP. XXXV.

Parallelogramma
BCDA, BCFE su-
per cādēnt basi BC,
et in eisdem paralle-
logrammī AF, BC consti-
tuuntur inter se sunt
æqua.

34. 1. Nam AD ^a = PC ^a = EF. adde commu-
2. ax. nem DE. ^b erit AE = DF. Sed & AB ^a = DC;
29. 1. & ang. A ^c = CDF, ^d ergò triang. ABE =
4. 1. DCF. auter commune DGE, ^e erit Trapez.
3. ax. ABGD = EGCF. adde commune BG, ^f erit
2. ax. Pgr. AECD = EBDF. Q. E. D. Reliquoru-
mū non diffinibilis, sed simplicior & facilior
est demonstratio.

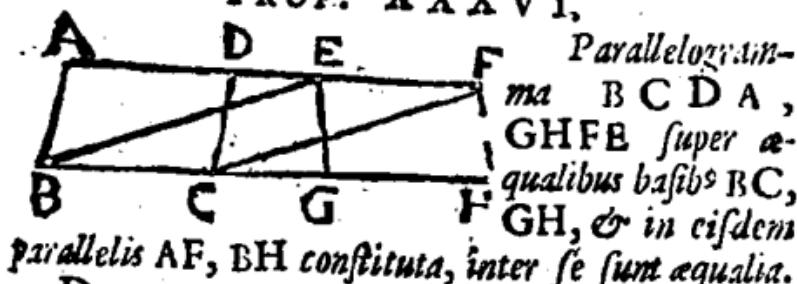
Scholium.

Si latus AB parallelogrammi rectanguli $ABCD$ ferri intelligatur perpendiculariter per totam BC , aut EC per totam AB , producetur eo motu area rectanguli $ABCD$. Hinc rectangulum fieri dicitur ex ductu seu multiplicatione duorum laterum contignorum. Sit exempl. gr. BC pedum 3, AB 4. Duc 3 in 4; proveniunt 12 pedes quadrati pro area rectanguli.

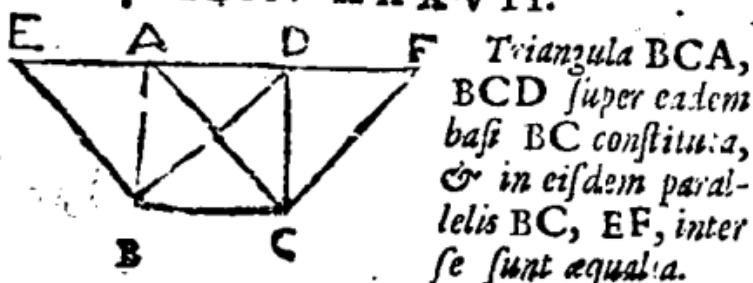
Hoc supposito, ex hoc theoremate cujuscunq; parallelogrammi (*EBCF) habetur dimensio. * n. fix. p. Illius enim area producitur ex altitudine EA du- p. 35. Etia in basim BC. Nam area rectanguli AC parallelogrammo EBCF æqualis, sit ex BA in BC. ergò, &c.

PROP. XXXVI.

Ducantur BE, CF. Quia $BC = GH$ b = a hyp. EF, erit BCFE parallelogramnum. ergò Pgr. b 34. 1. $BCDA = BCFE = GHFE$. Q.E.D. c 33. 1. d 35. 1.

PROP. XXXVII.

D. 2. a. Dic.

31. 1. ^a Duc BE parall. CA, ^a & CF parall. BD.
 34. 1. Erit triang. BCA ^b = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCAE $\frac{c}{2}$
 35. 1. & BDFC ^b = BCD. Q. E. D.
 ax.

PROP. XXXVIII.

Triangula BCA,
 EFD super aequalibus basibus BC,
 EF constituta, &
 in eisdem parallelis
 GH, BR, inter se
 sunt aequalia.

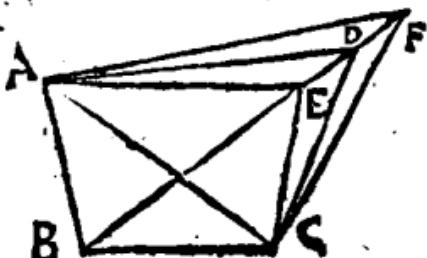
34. 1. Duc BG parall. CA. & FH parall. ED.
 erit triang. BCA ^a = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCAG ^b = $\frac{1}{2}$
 36. 1. & EDHF ^c = EFD. Q. E. D.
 ax.

34. 1.

Schol.

Si basis EC \subsetneq EF, liquet triang. PAC \subsetneq
 EDF. & si BC \supsetneq EF, erit BAC \supsetneq EDF.

PROP. XXXIX.

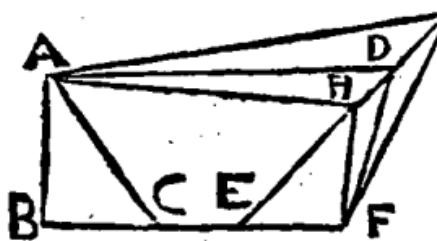

Triangula aqua-
 lia BCA, BCD,
 super eadem basi
 BC, & ad easdem
 partes constituta,
 etiam in eisdem
 sunt parallelis AD,
 BC.

37. 1. Si negas, sit altera AF parall. BC; & ducatur
 CF. ergo triang. CBF ^a = CBA ^b = CBD.
 Q. E. A.
 hyp.
 g. ax.

Prop.

PROP. XL.

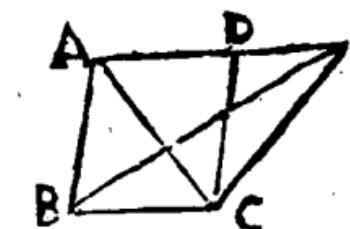

Triangula aequila BCA, EFD super aequalibus basibus BC, EF, & ad eadem partes constituta, & in

eisdem sunt parallelis AD, BF.

Si negas, sit altera AH parall. BF. & ducatur a 38. i.
FH. ergo triang. \triangle EFH $\stackrel{a}{=}$ BCA $\stackrel{b}{=}$ EFD. $\stackrel{b}{hyp.}$
 $\stackrel{c}{c}$ Q. E. A. $\stackrel{9. ax.}{}$

PROP. XLI.

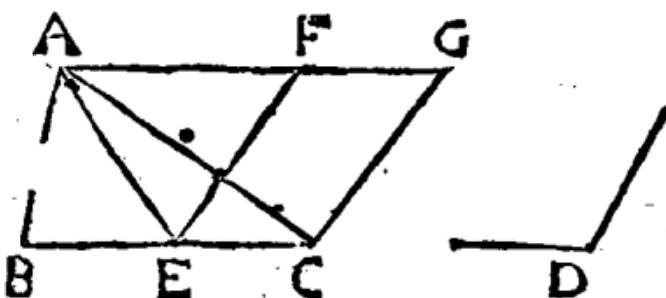
Si parallelogrammum ABCD cum triangulo BCE eandem basim BC habuerit, in eisdemque fuerit parallelis AE, BC, duplum erit parallelogrammum ABCD ipsius trianguli BCE.

Ducatur AC. Triang. \triangle BCA $\stackrel{a}{=}$ BCE. ergo $\stackrel{a}{37. i.}$
Pgr. \triangle ABCD $\stackrel{b}{=}$ \triangle BCA $\stackrel{c}{=}$ \triangle BCE. Q. E. D. $\stackrel{b}{34. i.}$
 $\stackrel{c}{c}$ 6. ax.

Scholium.

Hinc habetur area cujuscunq; trianguli BCE. Nam cum area parallelogrammi ABCD producatur ex altitudine in basim ducta; productetur area trianguli ex dimidia altitudine in basim ducta, vel ex dimidia basi in altitudinem. ut si basis BC sit 8, & altitudo 7; erit trianguli BCE area, 28.

PROP. XLII.

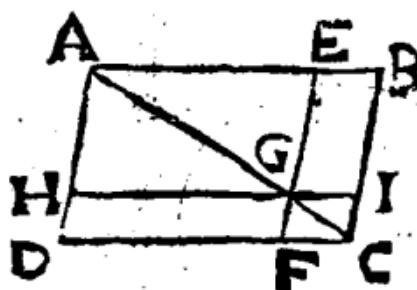

Dato triangulo ABC aquale parallelogrammum ECGF constituere in dato angulo rectilineo D.

Per A^a duc AG parall. BC. ^b fac ang. BCG = D. basim BC ^c biseca in E. ^d duc EF parall. CG. Dico factum.

Nam ductâ AE. erit ex constr. ang. ECG = D, & triang. BAC ^d = 2 AE C ^e = Pgr. ECGF. Q. E. F.

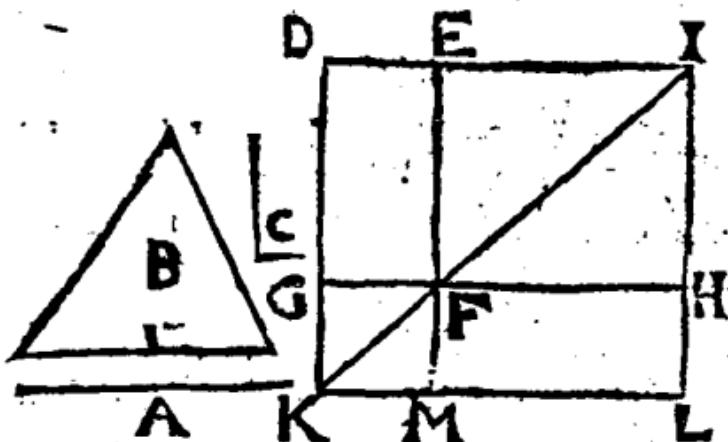
PROP. XLIII.

In omni parallelo-grammo ABCD complemenata DG, GB eorum quae circa dia- metrum AC sunt par- allelogrammorum HE, FI inter se sunt a- qualia.

Nam Triang. AGD, =^a ACB. & triang. AGH =^b AGE. & triang. GCF =^c GCI. ^d ergo Pgr. DG = GB. Q. E. D.

PROP. XLIV.

*Ad datam rectam lineam A, dabo triangulo B,
æquale parallelogrammum FL applicare in dato an-
gulo rectilinio C.*

Fac Pgr. FD = triang. B, ita ut ang. GFE a 42. 1.
= C. & pone lateri GF in directum FH = A.
Per H b duc IL parall. EF; cui occurrat DE a 31. 1.
producta ad I. per IF ductæ rectæ occurrat DG
protracta ad K. Per K b duc KL parall. GH;
cui occurrant EF, & IH prolongatae ad M, &
L.. Erit FL. Pgr. quæsumum.

Nam Pgr. FL c = FD = B d & ang. MFH c 43. 1.
= GFE = C. Q.E.F. d 15. 1.

PROP. XLV.

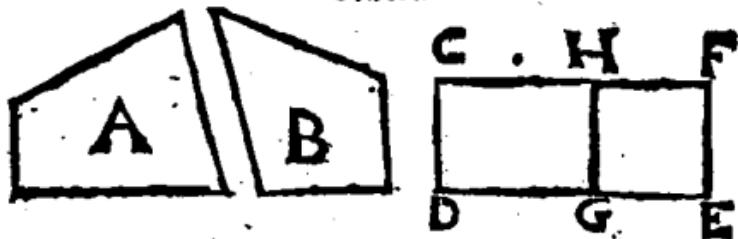

*Ad datam rectam lineam FG dato rectilineo
ABCD æquale parallelogrammum FL constitue,
in dato angulo rectilinio E.*

Datum rectilineum resolve in triangula.
BAD, BCD. a = Fac Pgr. FH = BAD. ita ut
ang. F = E. productâ FI a fac (ad H I). Pgr.
D 5 I.L.

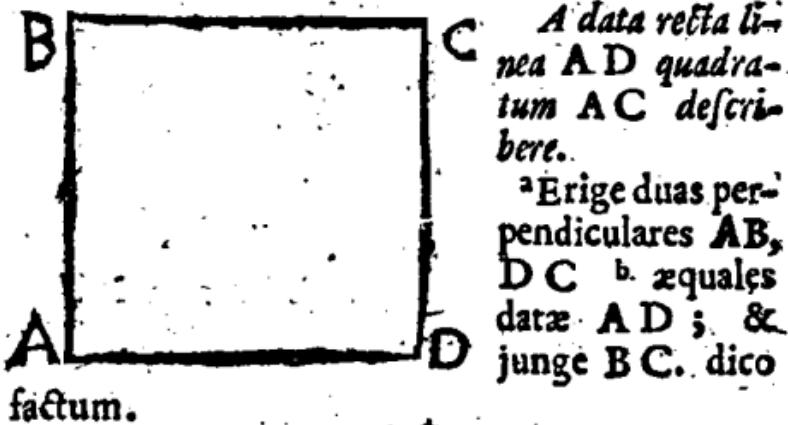
$IL = BCD$. erit $Pg.$ $FL = b FH + IL \stackrel{c}{=} ABCD$. Q. E. F.

Schol.

Hinc facilè invenitur excessus HE , quo rectilineum aliquod A superat rectilineum minus B ; nimirum si ad quamvis rectam CD applicentur Pgr. $DF = A$. & $DH = B$.

PROP. XLVI.

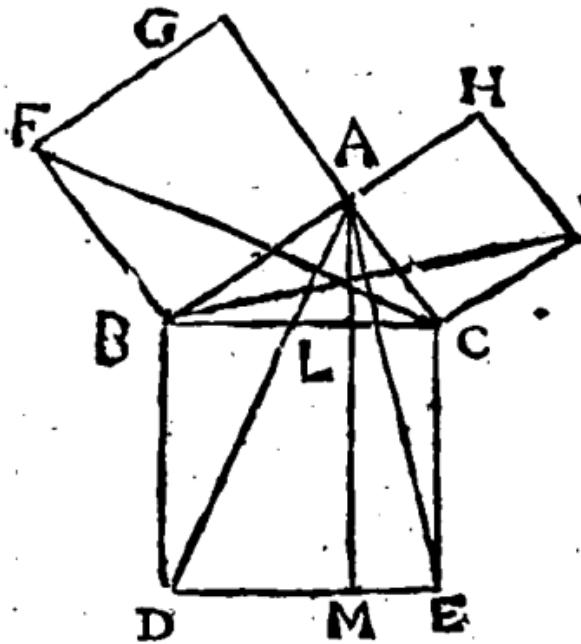
^a Erige duas perpendiculares AB , DC ^b æquales datæ AD ; & junge BC . dico

factum.

Cùm enim ang. $A + D \stackrel{c}{=} 2$ Rect. ^d erunt AB , DC parallelæ. Sunt verò etiam ^e æquales. ergò AD , BC pares etiam sunt, & parallelæ. ergò Figura AC est parallelogramma, & æquilatera. Anguli quoq; omnes recti sunt, & quoniam unus A est rectus. ergò AC est quadratum. Q. E. F.

Eodem modo facile describes rectangulum, quod sub datis duabus rectis contineatur.

PROP. XLVII.

In rectangle triangulis triangu-
lis BAC quadratum
BE, quo d à latere BC
rectum angulum BAC
subtendente describitur,
equale est eis, BG,
CH, quæ à lateribus AB,
AC rectum

angulum continentibus describuntur.

Junge AE, AD; & duc AM. parall. CE.

Quoniam ang. $\angle DBC \stackrel{a}{=} \angle FBA$; adde communem $\angle ABC$, erit ang. $\angle ABD \stackrel{a}{=} \angle FBC$. Sed & $AB \stackrel{b}{=} FB$, & $BD \stackrel{b}{=} BC$. ergo triang. $\triangle ABD \stackrel{c}{=} \triangle FBC$. atqui Pgr. $\triangle BM \stackrel{d}{=} \frac{1}{2} \triangle ABD$; & Pgr. $\triangle BG \stackrel{d}{=} \frac{1}{2} \triangle FBC$ (nam GAC est una recta per hyp. & 14. i.) ergo Pgr. $\triangle BM \stackrel{e}{=} \triangle BG$. Simili discurfu Pgr. $\triangle CM \stackrel{e}{=} \triangle CH$. Totum igitur $BE \stackrel{f}{=} BG + CH$. Q. E. D.

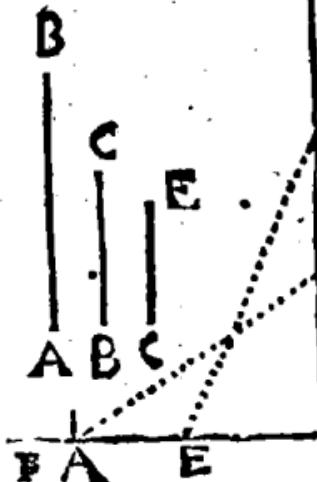
Schol.

Hoc nobilissimum, & utilissimum theorema ab inventore Pythagora, Pythagoricum dici meruit. Ejus beneficio quadratorum additio, & subtractio perficitur; quo spectant duo sequentia problemata.

PROBL.

PROBL. 1.

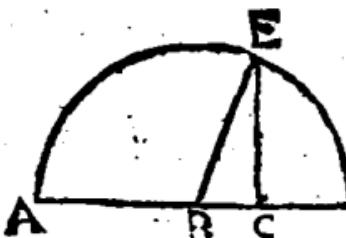
ndr. Tacq.

Datis quotunque quadratis, unum omnibus aequali construere.

Dentur quadrata tria, quorum latera sint AB , BC , CE .^a Fac ang. rectum FBZ infinita habentem latera, in eaque transfer BA , & BC , & junge AC , ^b erit $ACq = ABq + BCq$. Tum AC transfer ex B in X , & CE tertium latus datum transfer ex B in E , & junge EX , ^b erit $EXq = EBq$ (CEq) $+ BXq$ (ACq) $= CEq + ABq + BCq$. Q. E. F.

PROBL. 2.

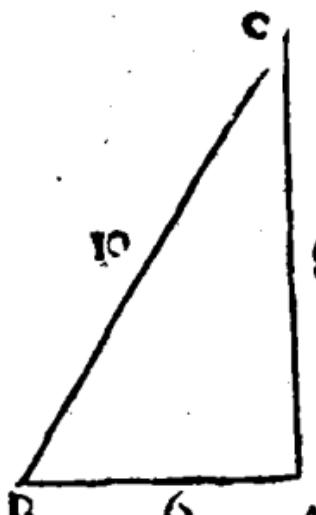

Datis duabus rectis inaequalibus AB , BC , exhibere quadratum, que quadratum majoris AB excedit quadratum minoris BC .

Centro B intervallo BA describe circulum. ex C erige perpendicularē CE occurrentem peripherię in E , & ducatur BE .^a Erit BBq (BAq) $= BCq + CEq$.^b ergo $BAq - BCq = CEq$. Q. E. F.

PROBL.

PROBL. 34

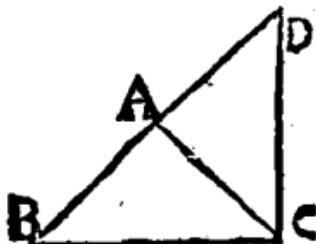
Notis duobus quibus-
cunque lateribus trigoni
rectanguli ABC, reli-
quum invenire.

Latera rectum angu-
lum ambientia sint AC,
AB, hoc 6. pedum,
illud 8. ergo cum ACq = 47. \therefore
 $+ ABq = 64 \rightarrow 36$
 $= 100 = BCq$. erit BC
 $= \sqrt{100} = 10.$

Nota sint deinde la-
tera AB, EC, hoc 10.

pedum, illud 6. ergo cum BCq = ABq = 47. \therefore
 $100 - 36 = 64 = ACq$. erit ACq = $\sqrt{64}$
 $= 8.$

PROP. XLVIII.

Si quadratum quod ab uno
latere BC trianguli describi-
tur, equale sit eis qua à reli-
quis trianguli lateribus AB,
AC describuntur quadratis,
angulus BAC comprehensus
sub AB, AC reliquis duobus trianguli lateribus, re-
ctus est.

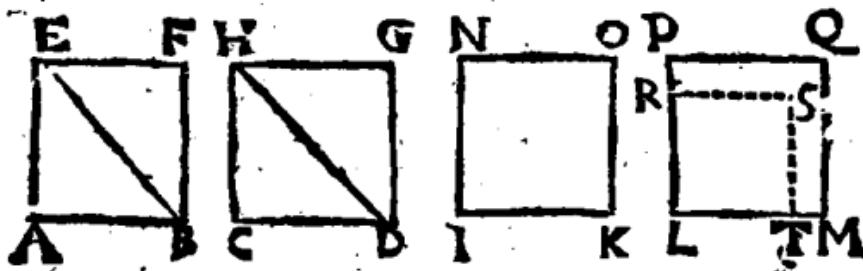
Duc ad AC perpendicularem DA = AB, &
junge CD.

Jam CDq. \square ADq. \square ACq. \square ABq. \square 47. \therefore
ACq. \square BCq. * ergo CD = BC. ergo trian- * Vid. seq.
gula CAB, CAD, sibi mutuo æquilatera sunt; Theor.
quare ang. CAB \square CAD \square Rect. Q. E. D. \square 8. \square c hyp.

Schol.

Assumpsum exinde quod CDq. \square BCq,
sequi CD = BC. Hoc vero manifestum fiet ex
sequenti theoremate.

THEOREMA.

Linearum aequalium AB, CD, aequalia sunt quadrata AF, CG; & quadratorum aequalium NK, PM aequalia sunt latera IK, LM.

Pro 1 Hyp. Duc diametros EB, HD. Liquet $AF =^a$ 2 triang. EAB $=^b$ 2 triang. HCD $=^c$ CG. Q. E. D.

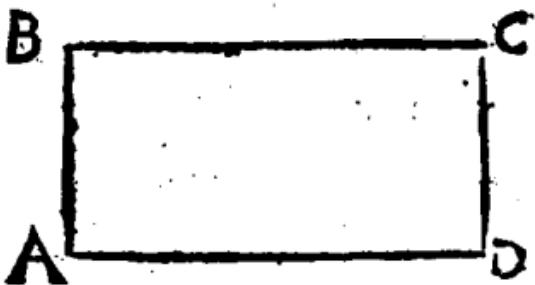
2. Hyp. Si fieri potest, sit $LM \subset IK$. fac $LT = IK$; \therefore sitque $LS = LT$ q. ergo $LS = NK$; $\therefore LQ$. \therefore Q. E. A. ergo $LM = IK$.

Coroll.

Eodem modo quilibet rectangula inter se aequaliter aequalia ostendentur.

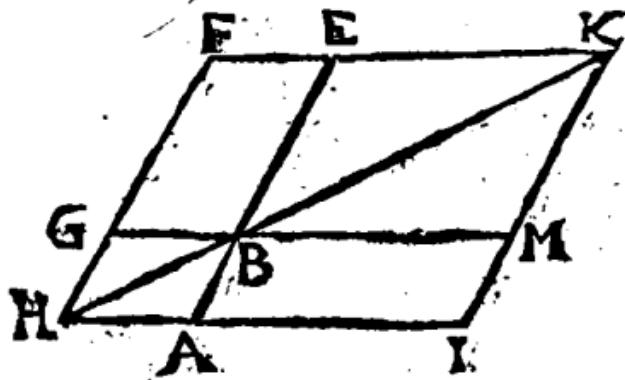
LIB.

39. Jam. Maynor West Esq.
LIB. II. Cyprianus. 180
Definitiones.

I. **M**ne parallelogrammum rectangulum **A B C D** contineri dicitur sub rectis duabus **A B**, **AD**, quæ rectum comprehendent angulum.

Quando igitur dicitur rectangulum sub **B A**, **A D**; vel brevitatis causâ, rectangulum **B A D**, vel **B A x A D**, (vel **Z A** pro **Z x A**) designatur rectangulum, quod continetur sub **BA**, & **AD** ad rectum angulum constitutis.

II. In omni parallelogrammo spatio **EHIK** unumquodq; eorum, quæ circa diametrum illius sunt, parallelogrammorum, cum duobus complementis **Gnomon** vocetur. ut Pgr. **FB + BI + GA** (**EHM**) est **Gnomon**. item Pgr. **FB + BI + EM**. (**GKA**) est **Gnomon**.

PROB. I.

Si fuerint duæ rectæ lineæ AB, AF, secenturque ipsarum altera AB in quinque segmenta AD, DE, EB : rectangulum comprehensum sub illis duabus rectis lineis AB, AF, æquale est eis, quæ sub inscita AF, & quolibet segmentorum AD, DE, EB comprehenduntur rectangulis.

^a Statue AF, perpendicularem ad AB. ^a per F duc infinitam FG perpendicularem ad AF.

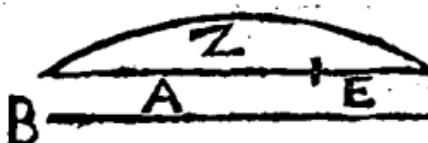
^a Ex D, E, B erige perpendiculares DH, EI, BG. Erit AG rectangulum sub AF, AB, & ^b est æquale rectangulis AH, DI, EG, hoc est (quia DH, EI, AF pares sunt) rectangulis sub AF, AD; sub AE, DE; sub AF, EB.

Q. E. D.

Scho!.

Propositiones decem primæ hujus libri valent etiam in numeris. Reliquas quilibet tyro examinet. pro hac, sit AF 6, & AB 12, sectus in AD 5, DE 3, & EB 4. Estque 6×12 (AG) = 72. 6×5 (AH) = 30. 6 in 3 (DI) = 18. denique 6×4 (EG) = 24. Liqueat vero $30 + 18 + 24 = 72$.

PROB. II.

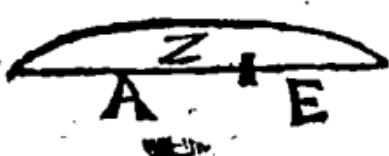

Si recta linea Z secta sit utcunque 3 rectangula, que sub tota Z, & quolibet segmentorum A, E comprehenduntur, æqualia sunt ei, quod à tota Z fit, quadrato.

Dico $ZA + ZE = Zq$. Nam sume $B = Z$. ^a Estque $BA + BE = BZ$; hoc est (ob $B = Z$) $ZA + ZE = Zq$. Q. E. D.

PROP.

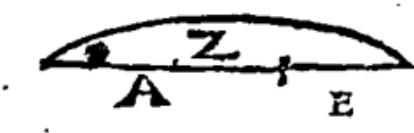
PROP. III.

Si recta linea Z seita sit utcunque; rectangu-
lum sub tota Z , &
uno segmentorum E com-
prehensum, aequalē est illi, quod sub segmentis A, E
comprehenditur, rectangulo, & illi quod à p̄dicio
segmento E describitur, quadrato.

Dico. $ZE = AE + Eq.$. ^a Nam $ZE = EA + a$ i. 2.
E E.

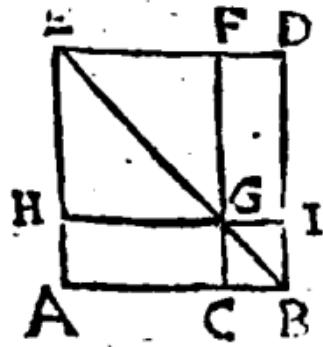
PROP. IV.

Si recta linea Z se-
ita sit utcunque; Qua-
dratum, quod à tota Z
describitur, aequalē est,

& illis quae à segmentis A, E describuntur qua-
dratis, & ei, quos bis sub segmentis A, E compre-
henditur, rectangulo.

Dico $Zq = Aq + Eq.$ ^a Nam $ZA = Aq + a$ 3. 2.
 AE . ^b & $ZE = Eq + AE$. quum igitur $Z A +$
 $ZE = Zq$, erit $Zq = Aq + Eq + a AE$. ^b 2. 2.
Q. E. D. ^c 2. ax.

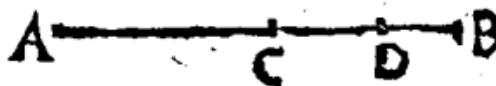
Aliter. Super AB fac
quadratum AD , cuius
diameter EB . per divi-
sionis punctum C duc
perpendicularem CF ; &
per G duc HI parall.
 AB .

Quoniam ang. $EHG = A$
rectus est, & AEB ^d semirectus, ^e erit reliquus ^d 4. Cor. 32. 1.
 HGE etiam semirectus. Ergo $HE = HG =$ ^e 32. 1.
 $EF = AC$. ^f proinde HF quadratum est rectæ ^f 6. 1.
 AC . eodem modo CI est CBq . ergo AG, GD ^g 34. 1.
rectangula sunt sub AC, CB . Quare totum ^h 29. def.
quadratum AD ⁱ $= ACq + CBq + 2 ACB$. ^k 19. ax.
Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc liquet parallelogramma circa diametrum quadrati esse quadrata.
2. Item diametrum cujusvis quadrati ejus angulos bissecare.
3. Si $A = \frac{1}{2} Z$; erit $Zq = 4 Aq$, & $Ac = \frac{1}{4} Zq$. item è contra, si $Zq = 4 Aq$. erit $A = \frac{1}{2} Z$.

Prop. V.

*Si recta linea
AB secetur in
aqualia AC,*

*CB, & non aequalia AD, DB, rectangulum sub
inæqualibus segmentis AD, DB comprehensum,
una cum quadrato, quod fit ab intermedia sectionum CD, aequale est ei, quod à dimidia CB acribesbitur, quadrato.*

Dico $CBq = ADP + CDq$.

$$\begin{aligned} \text{Æquantur } & \sum^C_{\text{Bq}} \\ & \sum^{\text{CDq} + \text{CDP} + \text{DBq} + \text{CDB}} \\ \text{enim ista } & \sum^{\text{CDq} + {}^b\text{CBD}({}^c\text{AC} \times \text{BD}) + \text{CDB}} \\ & \sum^{\text{CDq} + {}^d\text{ADB}}. \end{aligned}$$

Scholium.

*Si AB aliter
dividatur, proprius scilicet punto*

bisectionis, in E; dico $AEB = ADB$.

Nam $AEB = CBq - CEq$. & $ADB = CBq - CDq$. ergo quum $CDq = CEq$, erit $AEB = ADB$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc $ADq + DBq = AEq + EBq$. Nam $ADq + DBq + 2ADB = ABq = AEq + EBq + 2AEB$. ergo quum $2AEB = 2ADB$, erit $ADq + DBq = AEq + EBq$. Q. E. D.

Unde 2. $ADq + DBq = AEq + EBq = 2AEP - 2ADB$.

Prop.

PROP. VI.

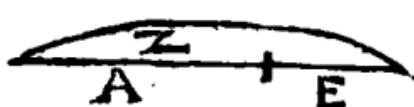
Si recta linea A bisariam secetur, & illi recta quæpiam linea B in directum adjiciatur; rectangulum comprehensum sub tota cum adjecta (sub. A+E), & adjecta E, unà cum quadrato, quod à dimidia $\frac{1}{2} A$, æquale est quadrato à linea, quæ tum ex dimidia, tum ex adjecta componitur, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$ descripto.

Dico $\frac{1}{4} Aq (\frac{1}{2} Q. \frac{1}{2} A) + AE + Eq = Q. \frac{1}{2} A$ a 4. & 3.
+ E. Nam $Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{2} Aq + Eq + AE$. Cor. 4. 2.

Coroll.

Hinc si tres rectæ E, $E + \frac{1}{2} A$, $E + A$ sint in proportione Arithmetica, rectangulum sub extremitatibus E, $E + A$ contentum, unà cum quadrato excessus $\frac{1}{4} A$, æquale erit quadrato mediæ $E + \frac{1}{2} A$.

PROP. VII.

Si recta linea Z se celui: nesciisque; Quod à tota Z, quodque ad uno segmentorum E,

utraque simul quadrata, æqualia sunt illi, quod bis sub tota Z, & dicto segmento E comprehenditur, rectangulo, & illi, quod à reliquo segmento A fit, quadrato.

Dico $Zq + Eq = 2ZE + Aq$. Nam $Zq^2 = Aq$ a 4. 2.
+ $Eq + 2AE$. & $2ZE = Eq + 2AE$. b 3. 2.

Coroll.

Hinc, quadratum differentiæ duarum quarumcunque linearum Z, E, æquale est quadratis utriusque minùs duplo rectangulo sub ipsis.

: Nam $Zq + Eq - 2ZE = Aq = Q. Z - E$. c 7. 2. 6
3. 4x.

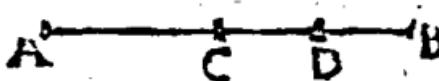
PROP. VIII.

*Si recta linea Z se-
cetur utcunque; rectan-
gulum quater compre-
hensum sub tota Z, & uno segmentorum E, cum co-
quod à reliquo segmento A sit, quadrato, æquale est
et, quod à tota Z, & dicto segmento E, tanquam ab
una linea Z+B describitur, quadrato.*

Dico $4ZE + Aq = Q \cdot Z + E$. Nam $2ZE =$
 $Zq + Eq - Aq$. ergo $4ZE + Aq = Zq + Eq + 2$
 $ZE = Q \cdot Z + E$. Q. E. D.

PROP. IX.

*Si recta linea
AB secetur in a-
qualia AC, CB,
& non equalia AD, DB. quidratq, que ab inæqua-
libus totius segmentis AD, DB sunt, simul dupli-
cia sunt, & ejus, quod à dimidia AC, & ejus,
quod ab intermedia sectionum CD fit, quadrati.*

Dico $ADq + DB = 2ACq + 2CDq$. Nam
 $ADq + DB = ACq + CDq + 2ACD + DBq$.
atqui $2ACD$ ($\frac{1}{2}BCD$) $+ DBq = CBq$.
(ACq) $+ CDq$. ergo $ADq + DBq = 2ACq$
 $+ 2CDq$. Q. E. D.

PROP. X.

*Si recta linea A se-
cetur bifariam, adjiciatur
autem ei in rectum que-
piam linea; Quod à tota
A cum adjuncta E, & quod ab adjuncta E, utraque
simil quadrata, duplicita sunt & ejus, quod à di-
midia $\frac{1}{2}A$; & ejus, quod à composita ex dimidia,
& adjuncta, tanquam ab una $\frac{1}{2}A + E$, descriptum
est, quadrati.*

Dico $Eq + Q \cdot A + E$, hoc est $Aq + 2Eq + 2$
 $AE = 2Q \cdot \frac{1}{2}A + 2Q \cdot \frac{1}{2}A + E$. Nam $2Q \cdot \frac{1}{2}A$
 $= \frac{1}{2}Aq$. & $2Q \cdot \frac{1}{2}A + E = \frac{1}{2}Aq + 2Eq + 2AE$.

PROP.

a 7. 2. &
3. ax.
b 4. 2.

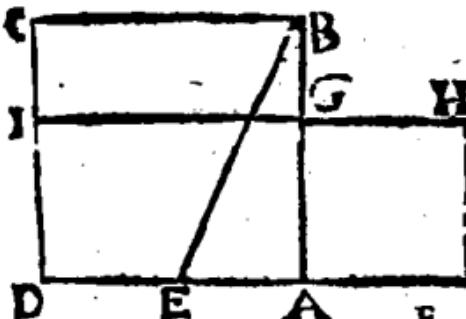
a 4. 2.
b hyp.
c 7. 2.
d 2. ax.

4. 2.

Cor. 4. 2.

4. 2.

PROP. XI.

Datam rectam lin-
eum AB secare in
H G, ut comprehen-
sum sub toto AB,
& altero segmento-
rum BG rectangu-
lum, aequale sit ei,
quod a reliquo seg-
mento AG fit, quadrato.

Super A B² describe quadratum A C. latus a 46. i.
AD^b biseca in E. duc EB. ex EA producta ca- b 10. i.
pe E F=E B. ad AF² statue quadratum A H.
Erit AH=AB×BG.

Nam protracta H G ad I; Rectang. DH +
EAq^c=EFq^d=EBq^e=BAq^f+EAq. ergo DH c 6. 2.
=BAq^d=quad. AC. subtrahe commune A I; d confit.
remanet quad. AH=GC; id est AGq^c=AB× f 3 ax.
B G. Q. E. F.

Scholium.

Hæc Propositio numeris explicari nequit; * vid. 6. 13.
* neque enim ullus numerus ita secari potest, ut
productum ex toto in partem unam aequale sit
quadrato partis reliquæ.

PROP. XII.

In amblygoniis triangulis ABC
quadratum, quod fit a latere
A C angulum obtusum A B C
subtendente, majus est quadratis,
quæ sunt a lateribus AB, BC
obtusum angulum A B C com-
prehendentibus, rectangulo his comprehenso, &
ab uno laterum B C, quæ sunt circa obtusum angulum
ABC, in quod, cum protractum fuerit, cadit per-
pendicularis AD, & ab assumpta exterius linea BD
sub perpendiculari A D prope angulum obtusum
A B C. Dico

Dico $ACq = CBq + 2 \cdot CB \times BD$
 Nam ista ACq .
 æqualia $\begin{cases} 2 \cdot CDq + ADq \\ CBq + 2 \cdot CBD + BDq + ADq \end{cases}$
 sunt in-
 ter se $\begin{cases} 2 \cdot CBq + 2 \cdot CBD \\ \vdash ABq \end{cases}$

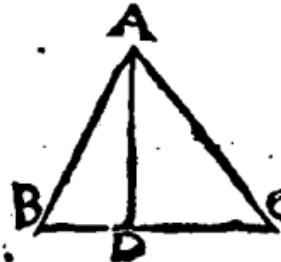
- a 47. 1.
- b 4. 2.
- c 47. 1.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli obtusanguli **ABC**, facile invenientur tum segmentum **BD** inter perpendiculararem **AD**, & obtusum angulum **ABC** interceptum, tum ipsa perpendicularis **AD**.

Sic; Sit $AC = 10$, $AB = 7$, $CB = 5$; unde $ACq = 100$, $ABq = 49$, $CBq = 25$. Proinde $ABq + CBq = 74$. hunc deme ex 100, manet 26 pro $2 \cdot CBD$. unde CBD erit 13. hunc divide per $CB = 5$, provenit $\frac{2}{2}$ pro BD . quare **AD** invenitur per 47. 1.

PROP. XIII.

In oxygoniis triangulis **ABC** quadratum à latere **AB** angulum acutum **ACB** subtendente, minus est quadratis, quæ sunt à lateribus **AC**, **CB** acutum angulum **ACB** comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum **BC**, quæ sunt circa acutum angulum **ACB**, in quo perpendicularis **AD** cadit, & ab assumpta interiori linea **DC** sub perpendiculari **AD**, prope angulum acutum **ACB**.

Dico $ACq + ECq = ABq + 2 \cdot BCD$.

Nam æquani- $\begin{cases} ACq + BCq \\ ADq + DCq + BCq \end{cases}$
 tur ista $\begin{cases} ADq + BDq + 2 \cdot BCD \\ \vdash ABq + 2 \cdot BCD \end{cases}$

- a 47. 1.
- b 7. 2.
- c 47. 1.

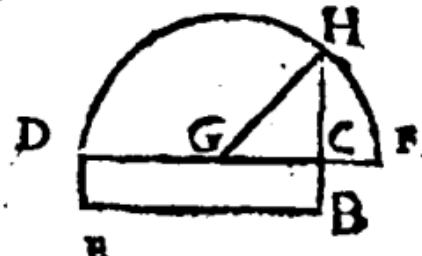
Coroll.

Hinc etiam cognitis lateribus trianguli **ABC**, invenire est tam segmentum **DC** inter perpendicularrem

rem $A D$, & acutum angulum $A B C$ interceptum,
quam ipsam perpendicularem $A B$.

Sit $A B = 3$, $A C = 5$, $B C = 4$. Detrahe $A B q$
(169) ex $A C q + B C q$ hoc est ex $225 + 196$
 $= 421$; remanet 252 pro $\Delta B C D$; unde $B C D$
erit 126 . hunc divide per $B C = 4$, provenit 9
pro $D C$. unde $A D = \sqrt{225 - 81} = 12$.

PROP. XIV.

Dato rectilineo A aequale quadratum $M L$ invenire.

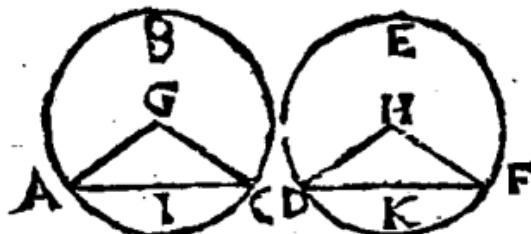
* Fac rectangulum $D B = A$, cuius majus latutus DC produc ad F , ita ut $CF = CB$. ^a Bi- ^b 10. 2.
seca DF in G , quo centro ad intervallum GF describe circulum $F H D$, producatur CB , donec occurrat circumferentiae in H . Erit $CHq =$ ^c const.
* $M L = A$ ^{* 46. 1.}

Ducatur enim GH . Estque $A = D B =$ ^d 5. 2. &
 $D C F = G F q = G C q = H C q = M L$ ^e 47. 1. &
Q. E. F. ^{3. 42.}

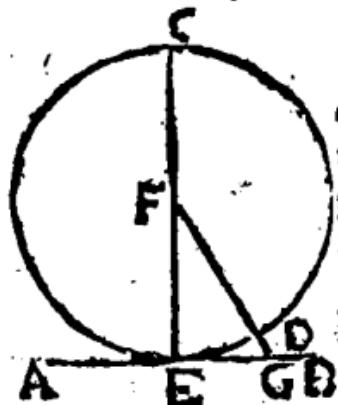
LIB.

LIB. III.

Definitiones.

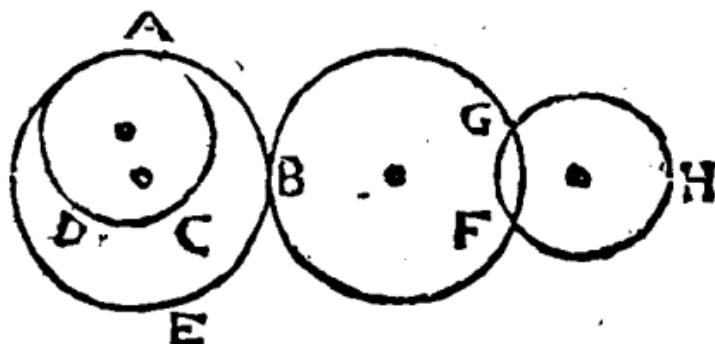

I. Quales circuli (GABC, HDEF) sunt, quorum diametri sunt æquales, vel quorum quæ ex centris rectæ lineæ GA, HD, sunt æquales.

II. Recta linea AB circum FED tangere diciatur, quæ cum circulum tangat, si producatur circulum non secat.

Recta FG secat circulum FED.

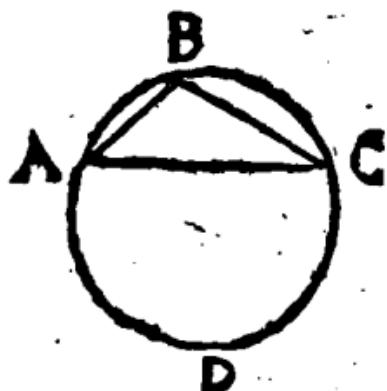

III. Circuli DAC, ABE (item FBG, ABE) se mutuò tangere dicuntur, qui se mutuò tangentes sese mutuò non secant.

Circulus BFG secat circulum FGH.

in quā ammajor perpendicularis GI cadit.

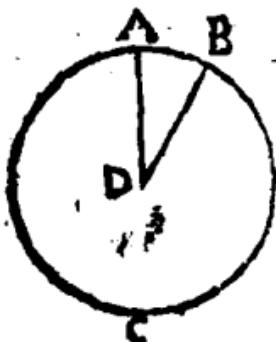

V. Segmentum circuli (ABC) est figura, quæ sub recta linea AC, & circuli peripheria ABC comprehenditur.

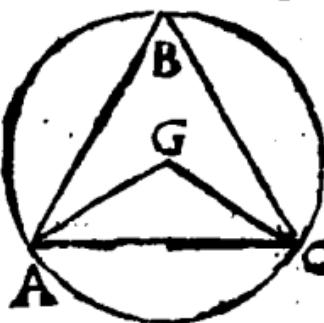
V I. Segmenti autem angulus (CAB) est, qui sub recta linea CA, & circuli peripheria AB comprehenditur.

V II. In segmento autem (ABC) angulus (ABC) est, cùm in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum B, & ab illo in terminos rectæ ejus lineæ AC, quæ segmenti basis est, adjunctæ fuerint rectæ lineæ AB, CB, si inquam angulus ABC ab adjunctis illis lineis AB, CB comprehensus.

V III. Cùm verò comprehendentes angulum ABC, rectæ lineæ AB, BC aliquam affluerint peripheriam ADC, illi angulus ABC infestere dicitur.

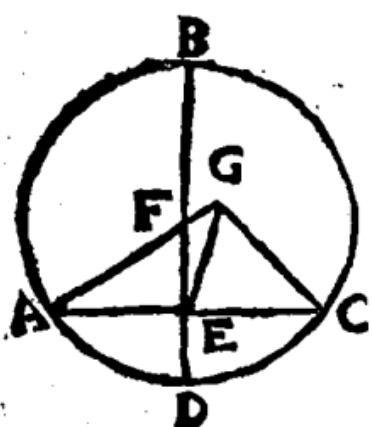

I X. Sector autem circuli (ADB) est, cùm ad ipsius circuli centrum D constitutus fuereit angulus ADB; comprehensa nimirum figura ADB. & à rectis lineis AD, BD angulum continentibus, & à peripheria AB ab illis assumpta.

X. Similia circuli segmenta (ABC, DEF) sunt, quæ angulos (ABC, DEF) capiunt æquales; aut in quibus anguli ABC, DEF inter se sunt æquales.

PROP. I.

Dati circuli ABC
centrum F reperire.

Duc in circulo rectam AC utcunq; quam biseca in E. per E duc perpendicularē DB. hanc biseca in F. erit F centrū.

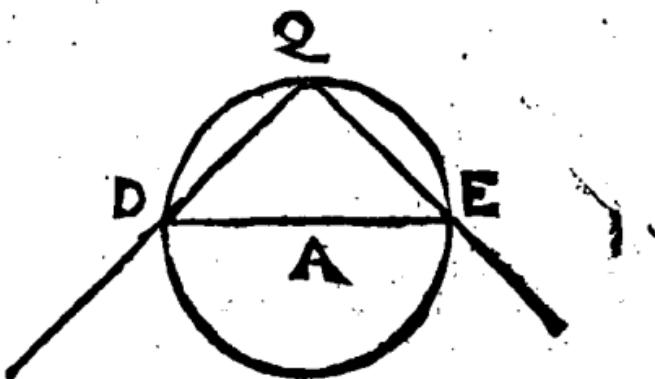
Si negas, centrum esto G, extra rectam DB (nam in ea esse non poterit, cùm ubiq; extre-

^{a 15. def. 1.} F dividatur inæqualiter) ducanturque GA,
^{b 8 1.} GC, GE. Vis G centrum esse; ^{c 10. def. 1.} ergo GA =
^{d 12. ax.} GC; & per constr. AE = EC, latus verò GE
^{e 9. ax.} commune est; ^b ergo anguli GEA, GEC pares,
& proinde recti sunt. ^d ergo ang. GEC = FEC
rect. ^e Q. E. A.

Coroll.

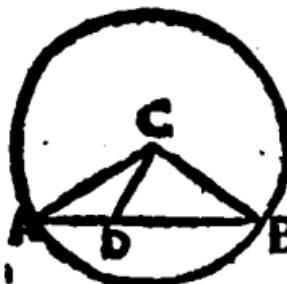
Coroll.

Hinc, si in circulo recta aliqua linea BD aliquam rectam lineam AC bifariam & ad angulos rectos fecet, in secante BD erit centrum.

Facillimè per normam invenitur centrum vertice *Andr. Tacq.* Q ad circumferentiam applicato. Si enim recta DE jungens puncta D , & E , in quibus normæ latera QD , QE peripheriam secant, bisectetur in A , erit A centrum. Demonstratio pendet ex 31. hujus.

PROP. II.

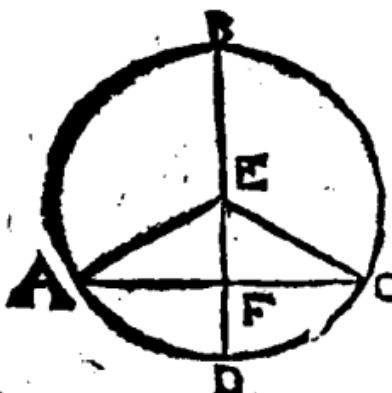
Si in circuli CAB peripheria duo qualibet puncta, A , B accepta fuerint, recta linea AB , qua ad ipsa puncta ad jungitur, intra circulum cadet.

Accipe in recta AB quodvis punctum D , & ex centro C duc CA , CD , CB . & quoniam $CA = CB$, erit $\angle A = \angle B$. Sed $\angle CDB \subset \angle A$; ergo $\angle CDB \subset \angle B$. ergo $CB \subset CD$. atqui CB tantum pertinet ex centro ad circumferentiam; ergo CD eodiusque non pertingit. ergo punctum D est intra circulum. Idemque ostendetur de quovis alio puncto recte AB . Tota igitur AB cadit intra circulum. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, Recta circulum tangens, ita ut eum non secet, in unico punto tangit.

PROP. III.

Si in circulo EABC recta quædam linea BD per centrum ex e sa quandam AC non per centrum extensam bifariam secet, (in F) & ad angulos rectos ipsam secabit; & si ad angulos rectos eam secet, bifariam quoque eam secabit.

Ex centro E ducantur EA, EC.

a hyp. 1. Hyp. Quoniam $AF^2 = FC^2$, & $EA^2 = EC^2$,

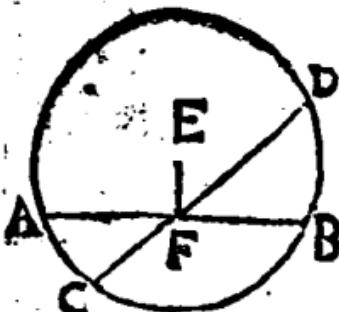
b 15. def. 1. latûsq; EF commune est, & erunt anguli EFA, EFC pares, & consequenter recti. Q. E. D.

c 8. i. d 10. def. 1. e hyp. & 2. Hyp. Quoniam $\angle EFA \cong \angle EFC$, & $\angle EAF \cong \angle ECF$, latûsque EF commune, erit AF = FC. Bisecta est igitur AC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in triangulo quovis æquilatero & Isoscele linea ab angulo verticis bisecans basim, perpendicularis est basi. & contrà perpendicularis ab angulo verticis bisecat basim.

PROP. IV.

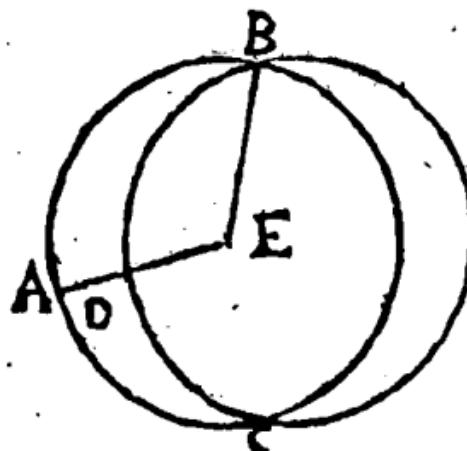
Si in circulo ACD duæ rectæ lineæ AB, CD sece mutuò secant non per centrum E extensæ, sece mutuò bifariam non secabunt.

Nam si una per cen-
trum

trum transeat, patet hanc non bisecari ab altera,
qua^e ex hyp. per centrum non transit.

Si neutra per centrum transit, ex E centro
duc EE. Si jam ambæ AB, CD forent bisectæ
in F, anguli EFB, EFD ^a ambo essent recti, & ^{a 3. 3.}
proinde æquales. ^b Q. E. A.

PROP. V.

Si duo circuli
BAC, BDC sece-
mutuò secant, non
e sit illorum idem
centrum E.

Alias enim du-
ctis ex communi
centro E rectis
EB, EDA, essent
 $ED^2 = EB^2 =$ ^{a 15. def. 1.}
 $EA.$ ^b Q. E. A. ^{b 9. ax.}

PROP. VI.

Si duo circuli BAC,
BDE, sece mutuò interius
tangant (in B) eorum non
erit idem centrum F.

Alias ductis ex centro
F rectis FB, FDA, essent
 $FD^2 = FB^2 = FA.$ ^{a 15. def. 1.}
^b Q. F. N. ^{b 9. ax.}

PROP. VII.

Si in AB diametro circuli quodpiam sumatur punctum G, quod circuli centrum non sit, ab eoque puncto in circulum quedam rectae lineae GC, GD, GE cadunt; maxima quidam erit ea (GA) in qua centrum F,

minima vero reliqua GB. aliarum vero illi, que per centrum ducitur, prolixior GC remotiore GD semper major est. Due autem solum rectae lineae GE GH aequales ab eodem punto in circulum cadunt, ad utrasque partes minima GB, vel maxima GA.

Ex centro F duc rectas FC, FD, FE; & fac ang. BFH = BFE.

1. GF + FC (hoc est GA) \leq GC.
Q. E. D.

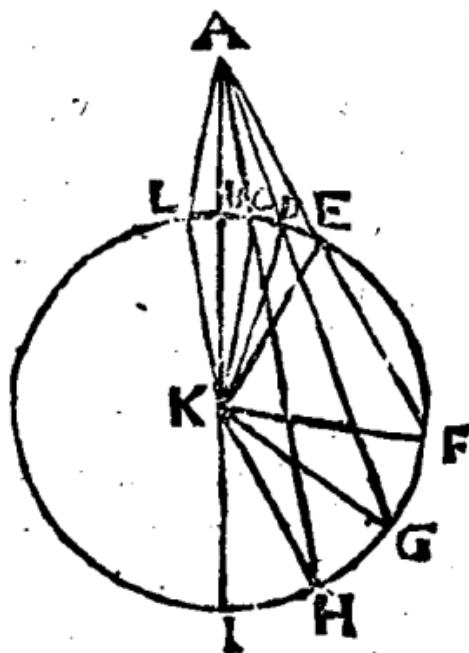
2. Latus FG commune est, & FC \leq FD,
atque ang. GFC \leq GFD ergo bas. GC
 \leq GD. Q. E. D.

3. FB (FE) \leq GB + GF. ergo ablatio
to communi FG remanet BG \leq EG.
Q. E. D.

4. Latus FG commune est, & FE = FH;
atque ang. BFH \leq BFE. ergo GE = GH.
Quod vero nulla alia GD ex punto G aequalis
tetur ipsi GB, vel. GH, jamjam ostensum est.
Q. E. D.

- 23. 1.
- 20. 1.
- 15. def. 1.
- 9. ax.
- 24. 1.
- 20. 1.
- 5. ax.
- constr.
- 4. 1.

PROP. VIII.

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam A, ab eoque puncto ad circulum ducantur quaedam linea AI, AH, AG, AF; quarum una quidem AI per centrum K protendatur, relique vero ut libet; in circumferentiam peripheriam cadentium rectarum linearum maxima quidem est illa AI,

quae per centrum ducetur, alia cum autem ei que per centrum transit propinquior AH remotoe AG semper major est. In convexam vero peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa AB, quae inter punctum A, & diarcitrum BI interponitur; alias autem ea, quae est minima propinquior AC remotoe AD semper minor est. Duæ autem tantum rectæ lineæ AC, AL æquales ab eoque puncto in ipsum circulum cadunt, ad utrasque partes minima AB, vel maxima AI.

Ex centro K duc rectas KH, KG, KF; KC, KD, KE. & fac ang. AKL = AKC.

$$1. \quad AI = (AK + KH) \stackrel{a}{\square} AH. \quad Q. E. D. \quad a \ 20. \ 1.$$

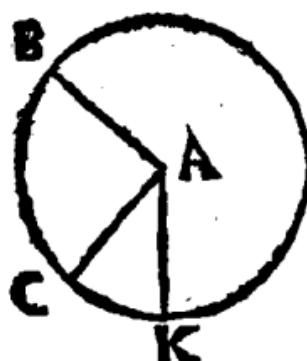
2. Latus AK commune est; & KH = KG; atque ang. AKH = AKG. $\stackrel{b}{\square}$ ergo bas. AH $\stackrel{b}{\square}$ b 24. 1. AG. Q. E. D.

3. KA $\stackrel{c}{\square}$ KC + CA. aufer hinc inde $\alpha - e$ 20. 1. quales KC, KB, $\stackrel{d}{\square}$ erit AB $\stackrel{c}{\square}$ AC. $d \ 5. \ 4x.$

4. AC + CK $\stackrel{e}{\square}$ AD + DK. aufer $e \ 21. \ 1.$ hinc inde æquales CK, DK, $\stackrel{f}{\square}$ erit AC $\stackrel{e}{\square}$ AD. $f \ 5. \ 4x.$ Q. E. D.

5. Latus KA est commune & KL = KC;
 atque ang. AKL \simeq A KC, ^b ergò LA = CA. hisce verò nulla alia æquatur, ex mox ostensis. ergò, &c.

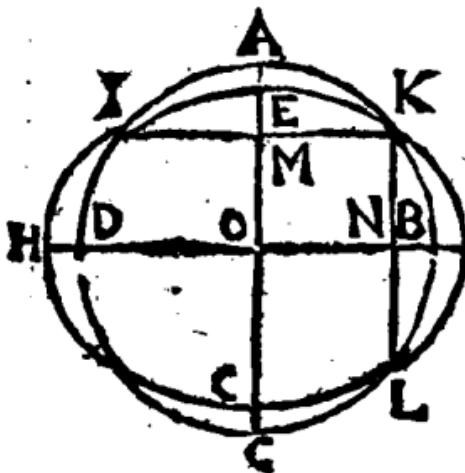
PROP. IX.

Si in circulo BCK acceptum fuerit punctum aliquod A, & ab eo punto ad circumulum cadant plures, quam duæ rectæ lineæ æquales AB, AC, AK, acceptum punctum. A centrum est ipsius circuli.

Nam ^a à nullo punto extra centrum plures quam duæ rectæ lineæ æquales duci possunt ad circumferentiam. Ergò A est centrum. Q. E. D.

PROP. X.

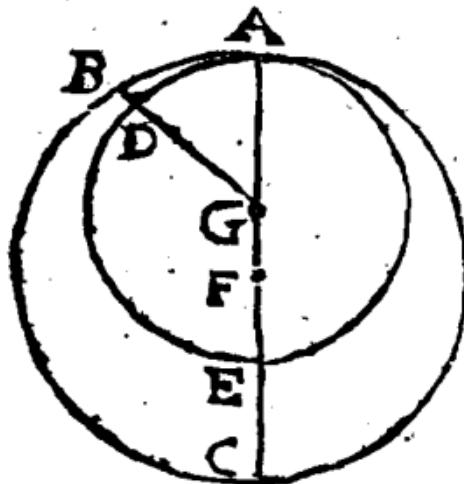

Circulus IAKBL
circulum IEKFL
in pluribus quam
duobus punctis non
secat.

Secet, si fieri
potest, in tribus
punctis I K L.
Junctæ IK KL.
bisecentur in M
& N. ^a Ambo
circuli centrum
habent in singulis perpendicularibus MC, NH,
& proinde in earum intersectione O. ergò se-
cantes circuli idem centrum habent. ^b Q. F. N.

PROP.

PROP. XI.

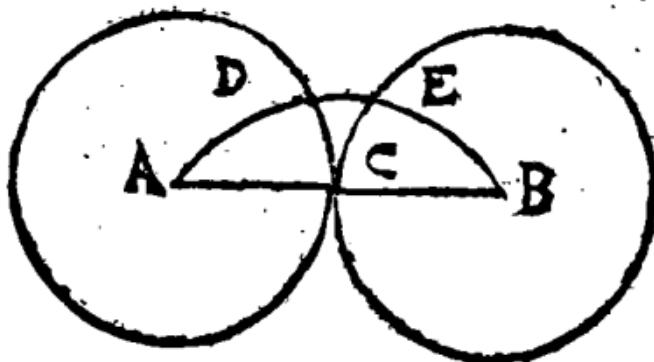

Si duo circuli
GADE, FABC
se se intus contin-
gant, atque accepta
fuerint eorum cen-
tra G, F; ad eo-
rum centra adjun-
ctare etiam lineam FG,
& producta, in A
contactum circulo-
rum cadet.

Si fieri potest, recta FG protracta fecet cir-
culos extra contactum A, sic ut non FGA, sed
FGDB sit recta linea. ducatur GA. Et quia
 $GD = GA$, & $GB = GA$, (cùm recta FGB
transeat per F centrum majoris circuli) erit GB
 $\angle GD$. \square Q. E. A.

a 15. def.
b 7. i.
c 9. ax.

PROP. XII.

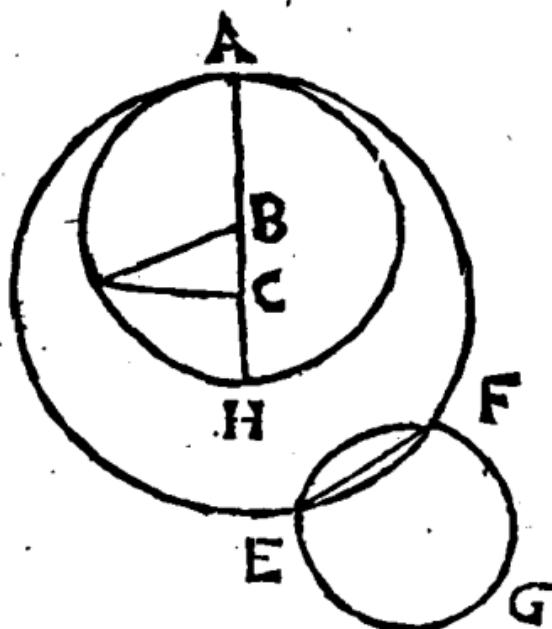

Si duo circuli ACD, BCE se se exteriùs contin-
gant, linea recta AB que ad eorum centra A, B ad-
jungitur, per contactum C transeat.

Si fieri potest, sit recta ADEB secans circulos
extra contactum C in punctis D, E. Dic AC;
CB. erit $AD + EB = AC + CB$. \square Q. E. A.

a 20. 1.
b 9. ax.

PROP. XIII.

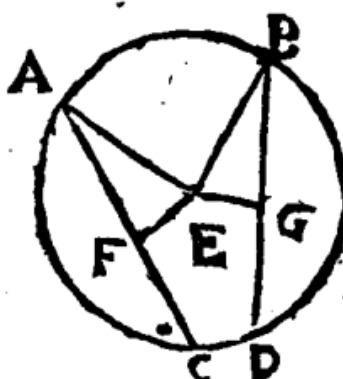
*Circulus
CAF circumBAH
non tangit in
pluribus pun-
ctis, quam
uno A, siue
intus, siue
extra tangat*

1. Tangat,
si fieri po-
test, intus
in punctis
A, H. ergo
recta
CB centra

connectens, si producatur cadet tam in A, quam
in H. Quoniam igitur $CH^b = CA$, & $BH =$
 CH . erit BA ($\angle BH$) $\leq CA$. Q. E. A.

2. Si dicatur exteriùs contingere in punctis
E & F, educta recta EF in utroque circulo erit.
Circuli igitur se mutuo secant, quod non po-
nitur.

PROP. XIV.

*In circulo EABC
æquales rectæ linea
AC BD, æqualiter
distant à centro E. &
que AC, BD æquali-
ter distant à centro, æ-
quales sunt inter se.*

Ex centro E du-
perpendiculares EF,

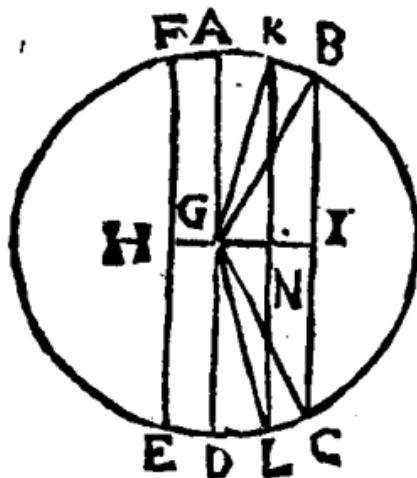
EG : que bisecabunt AC, DB. connecte EA
EB.

1. Hyp. $AC = BD$. ergo $AF^b = BG$. sed &
EA

$EA = EB$. ergò $FEq \cdot EAq - AFq = 47. 1. \&$
 $EBq - EGq = EGq$. ergò $FE = EG$. Q.E.D. 3. ax.

2. Hyp. $EF = EG$. ergò $AFq \cdot EAq - EFq = 48. 1.$
 $EBq - EGq = GBq$. ergò $AF = GB$. c 6. ax.
 proinde $AD = BC$. Q.E.D.

PROP. XV.

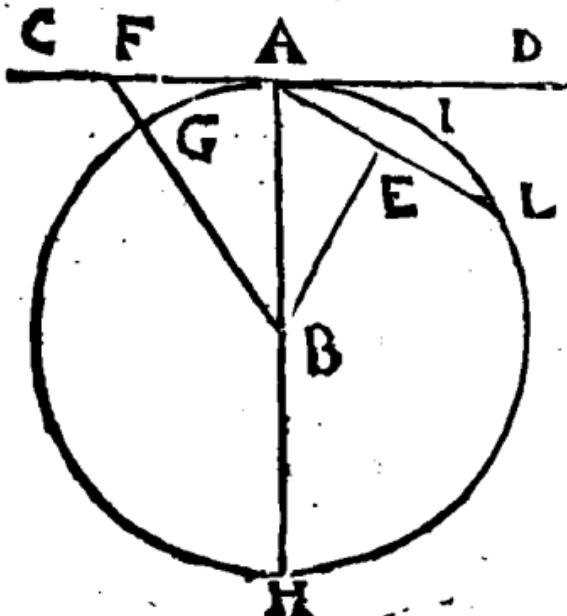

In circulo GABC
 maxima quidem linea
 est diameter AD; ali-
 arum autem centro G
 propinquior FE remo-
 tiore BC semper ma-
 jor est.

1. Dic GB, GC .
 Diameter AD (2. 15. def. 1.)
 $GB + GC \subset BC$ b 20. 1.
 Q.E.D.

2. Sit distantia
 $GI \subset GH$. accipe $GN = GH$. per N duc
 KL perpend. GI. junge GK, GL. & quia
 $GK = GB$, & $GL = GC$; estque ang. KGL \subset
 BGC , erit $KL (FE) \subset BC$. Q.E.D. c 24. 1.

PROP. XVI.

Qu.e CD
 ab extremitate diametri HA cu-
 juq; circuli BALH ad
 argulosrectos
 ducuntur, ex-
 tra ipsi circu-
 lum cadent,
 & in locum
 inter ipsam
 rectam linea-
 am, & peri-
 pheriam com-
 prehen-

prehensum altera recta linea AL non cadet, & semicirculi quidem angulus BAI quovis angulo acuto rectilineo BAL major est; reliqua autem DAI minor.

a 19. 1. 1. Ex centro B ad quodvis punctum F in recta AC duc rectam BF. Latus BF subtendens angulum rectum BAF^a majus est latere BA, quod opponitur acutō BFA. ergo cūm BA(BG) pertingat ad circumferentiam, BF ulterius porrigitur, adeoque punctum F, & eādem ratione quodvis aliud rectæ AC, extra circulum situm erit. Q. E. D.

b 19. 1. 2. Duc BE perpendic. AL. Latus BA oppositum recto angulo BEA^b majus est latere BE, quod acutum BAE subtendit: ergo punctum E, adeoque tota EA cadit intra circulum. Q. E. D.

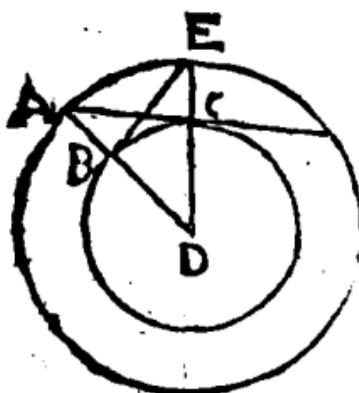
3. Hinc sequitur angulum quemvis acutum, nempe EAD angulo contactū DAI majorem esse. Item angulum quemvis acutum BAL angulo semicirculi BAI minorem esse. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, recta à diametri circuli extremitate ad angulos rectos ducta ipsum circulum tangit.

Ex hac propositione paradoxa consequuntur, & mirabilia bene multa, quæ vide apud interpretes.

PROP. XVII.

A dato puncto A rectam lineam ACducere, qua datum circulum DBC tangat.

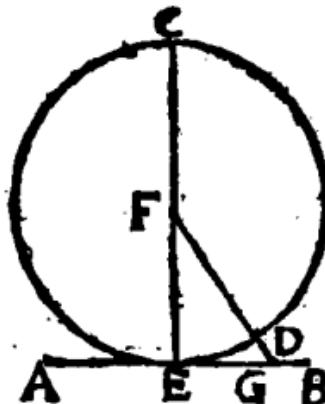
Ex D dati circuli centro ad datum punctum A ducatur recta DA secans peripheriam in B. Centro D describe per A alium circulum

AM.

A E; & ex B duc perpendicularem ad AD, quæ occurrat circulo AE in E. duc ED occurrentem circulo BC in C, ex A ad C ducta recta tanget circulum DBC.

Nam DB $\stackrel{a}{=} DC$, & DE $\stackrel{a}{=} DA$, & ang. a 15. def. D communis est: \therefore ergo ang. ACD $\stackrel{b}{=} EBD$, b 4. i. rect. \therefore ergo AC tangit circulum C. Q. E. F. \therefore cor. 16.

PROP. XVIII.

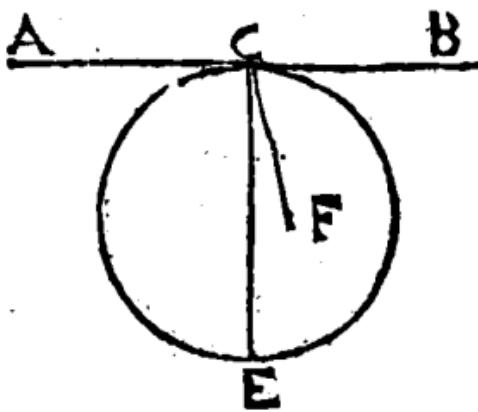

Si circulum FEDC tangat recta quæpiam linea AB, à centro autem ad contactum E adiungatur recta quædam linea FE; quæ adiuncta fuerit FE ad ipsam contingentem AB perpendicularis erit.

Si negas, sit ex F centro alia quædam FG perpendicularis ad contingentem, \therefore secabit ea circulum in D. Quum igitur ang. FGE rectus dicatur \therefore erit ang. FEG acutus \therefore ergo FE (FD) \subset FG. \therefore Q.E.A.

a 2. def.
b cor. 17
c 19. i.
d 9. ax.

PROP. XIX.

Si circulum tigere recta quæpiam linea AB, à contactu autem C recta linea CE ad angulos rectos ipsi tangentis excitetur, in excitata GB erit centrum circuli.

Si negas, sit centrum extra CE in F, & ab F ad contactum ducatur FC. Igitur ang. FCB rectus est; & \therefore proinde par angulo ECB recto \therefore per hypoth. \therefore Q.E.A.

a 12. ax.
b 9. ax.

PROP. XX.

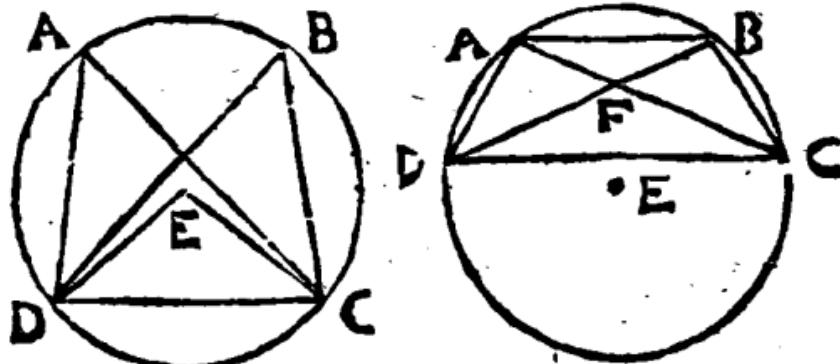

In circulo $DABC$, angulus BDC ad centrum duplex est anguli PAC ad peripheriam, cum fuerit eadem peripheria BC basis angulorum.

Duc diametrum \overline{ADE} .

Externus angulus BDE $\angle = DAB + DBA$ $\angle = 2 DAB$. Similiter ang. $EDC = 2 DAC$. ergo in primo casu totus $BDC = 2 BAC$, sed in tertio casu reliquus angulus $BDC = 2 BAC$.
Q. E. D.

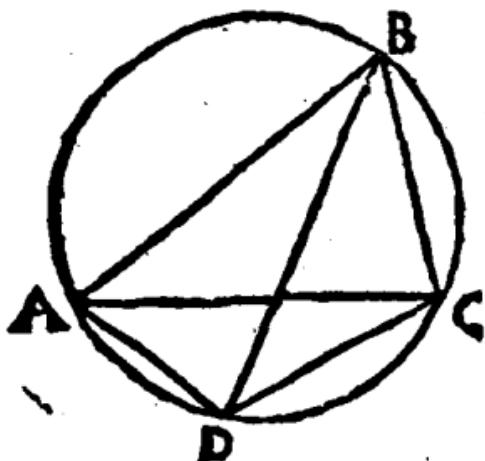
PROP. XXI.

In circulo $EDAC$ qui in eodem segmento sunt anguli, DAC & DBC sunt inter se æquales.

1. Cas. Si segmentum $BABC$ semicirculo sit majus, ex centro E , duc ED , EC . Eritq; 2 ang. $A^{\circ} = E^{\circ} = 2 B$. Q. E. D.

2. Cas. Si segmentum semicirculo majus non fuerit, summa angulorum trianguli ADF æquatur summae angulorum in triangulo BCF . Deinde hinc inde $AFD \angle = BFC$, & $ADB \angle = ACB$, remanent $DAC \angle = DBC$. Q. E. D.

Quadrilatero-
rum ABCD in
circulo descripto-
rum anguli ADC,
ABC, qui ex ad-
verso, duobus re-
ctis sunt aequales.

Duc AC, BD.
Ang. ABC +
BCA + BAC \angle 32. 1.
 $= 2$ Rect. Sed
BDA^b = BCA, b 21. 3.

& BDC^b = BAC. ergo ABC + ADC = 2 Rect. c 1. ex.

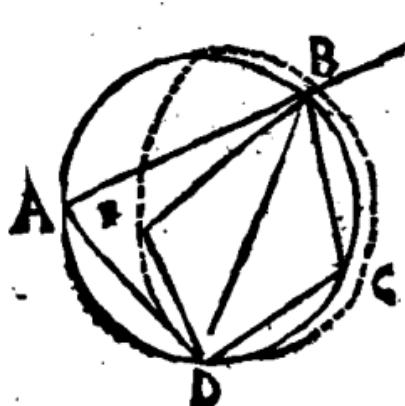
Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si * AB unum latus quadrilateri * vid. seq.
in circulo descripti producatur, erit angu-
lus externus EBC aequalis angulo interno
ADC, qui opponitur ei ABC, qui est dein-
ceps externo EBC. ut patet ex 13. 1. & 3. ax.

2. Item circa Rhombum circulus describi ne-
quit; quia adversi ejus anguli vel cedunt duabus
rectis, vel eos excedunt.

SCHOOL.

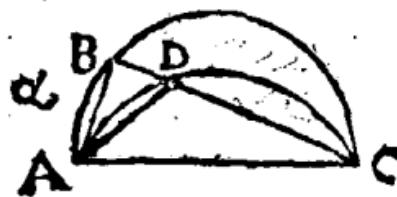

Si in quadri-
latero ABCD
anguli A, & C,
qui ex adverso
duobus rectis a-
quantur, circa
quadrila erum
circulus describi
potest.

Nam circu-
lus per quosli-

bet tres angulos B,C,D transibit. (ut patebit ex 5.4.) dico eundem per A transire. Nam si neges, transeat per F. ergo ductis rectis BF,FD,BD; ang. C+F²= Rect. b=C+A^c quare A=F.
¶ Q. E. A.

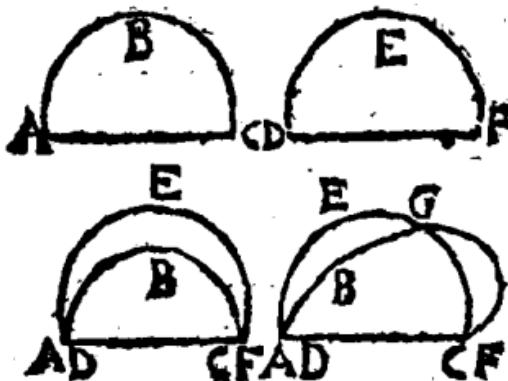
PROP. XXIII.

Super eadem re-
cta linea AC duo
circulorū segmen-
ta ABC, ADC
similia & inequa-
lia non constituerunt ad easdem partes.

Nam si dicantur similia, duc CB secantem
circumferentias in D, & B, & jungs AD, ac
AB. Quia segmenta ponuntur similia,^a erit ang.
ADC=ABC^b Q. E. A.

PROP. XXIV.

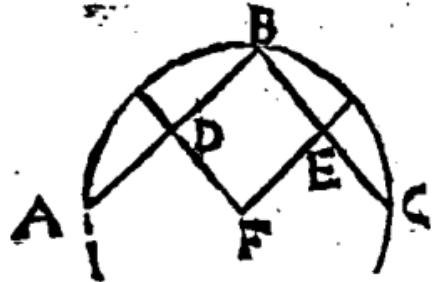

Super et-
quilib⁹ rectis
lineis AC,
DF similia
circulorū se-
gmenta ABC,
DEF sunt
inter se a-
equalia.

Basis AC
superposita
basi DF ei-

congruet, quia AC=DF. ergo segmentum
ABC congruet segmento DEF (alias enim
aut intra cadet, aut extra, ^a atque ita segmen-
ta non erunt similia, contra Hyp. aut taltem-
partim intra, partim extra, adeoque ipsum in tri-
bus punctis secabit. ^b Q. E. A.) ^c proinde se-
gumentum ABC=DEE. Q. E. D.

PROP. XXV.

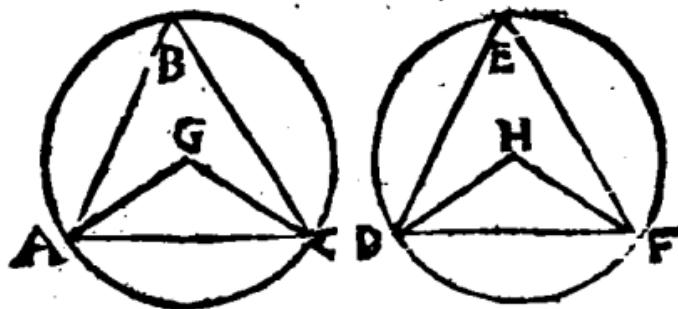

Circuli segmento ABC dato, describere circulum, cuius est segmentum.

Subtendantur ut cunque duæ rectæ AB, BC, quas bisecta in D, & E. Ex D, & E duc perpendiculares DE, EF occurrentes in puncto F. Hoc erit centrum circuli.

Nam centrum tam in DF, quam in EF a Cor. 1. 3. existit. ergo in communi punto F. Q. E. F.

PROP. XXVI.

In aequalibus circulis GABC, HDEF aequales anguli aequalibus peripheriis AC, DF instant, sive ad centra G, H, sive ad peripher. B, E constituit insistant.

Ob circulorum æqualitatem, est $GA = HD$, & $GC = HF$ item per hyp. ang. $G = H$.

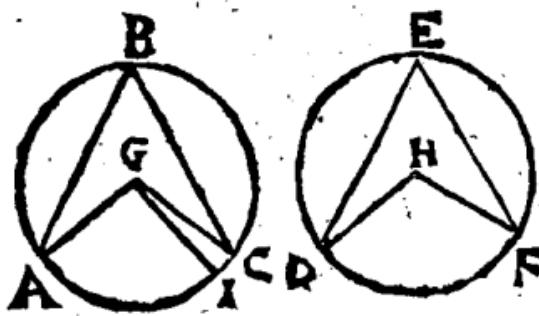
^a ergo $AC = DF$. Sed & ang. $B^b = \frac{1}{2}G^c = \frac{1}{2}H^d$ a 4. 1.
^b $H^e = E$. ^d ergo segmenta ABC, DEF similia, b 20. 3.
^c & proinde paria sunt. ^f ergo etiam reliqua segmenta AC, DF æquantur. Q. E. D. c typ.
d 10. def. 3.
e 24. 3.
f 3. ax.

Scholium.

In circulo APQD, sit arcus AB par arcui DC; erit AD parall. BC. Nam ducit AC, erit ang. ACD = CAD. a 26. 3.
quare per 27. 1.

PROP. XXVII.

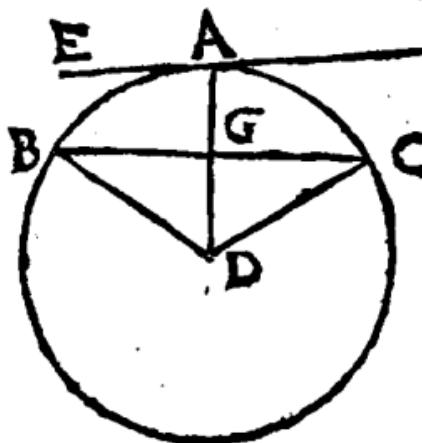

In equalibus circulis
GABC, HDHF, an-
guli qui ad
qualibus per-
ipherias AC
DF insi-

sunt, sunt inter se aequales, sive ad centra G, H,
sive ad peripherias B, E constituti insistant.

Nam si fieri potest, sit alter eorum AGC =
DHF. siatque AGI = DHF. ergo arcus
AI = DF = AC. Q. E. A.

SCHOOL.

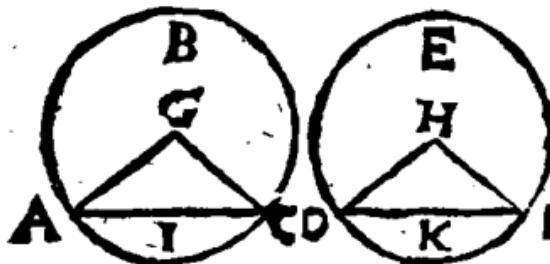
Linea recta
FF, quæ ducta
ex A medio pun-
cto peripheria al-
licujus BC cir-
culum tangit, par-
allelala est re-
ctæ linea BC,
qua peripheriam
illam subtendit.

Duc è centro
D ad conta-

sum A rectam DA, & connecte DB, DC.

Latus DG commune est; & DB = DC, atq;
ang. BDA = CDA (ob arcus BA, CA ^b 2-
quales) ergo anguli ad basim DGB, DGC
aequales & proinde recti sunt. Sed interni an-
guli GAB, GAF etiam recti sunt. ergo BC,
EF sunt parallelæ. Q. E. D.

PROP. XXVIII.

peripherias auferunt, majorem quidem ABC majori DEF, minorem autem AIC minori DKF.

E centris, G, H duc GA, GC; & HD, HF.

Quoniam $GA=HD$, & $GC=HF$, atque

$AC^2=DF^2$; ^b erit ang. $G=H$. ergo arcus ^{a hyp.}

$AIC=DKF$. ^b proinde reliquus $ABC=DEF$.

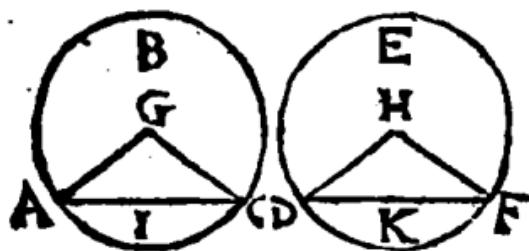
Q. E. D.

^c 8. 1.

^c 26. 3.

^d 3. ax.

PROP. XXIX.

les rectæ linea AC, DF subtendunt.

Duc GA, GC; & HD, HF. Quia $GA=$

HD ; & $GC=HF$; & (ob arcus AC, DF

^a partis) etiam ang. $G=H$; erit bas. $AC=DF$.

Q. E. D.

^a hyp.

^b 27. 3.

Hæc & tres proximè præcedentes intelligantur etiam de eodem circulo.

PROP. XXX.

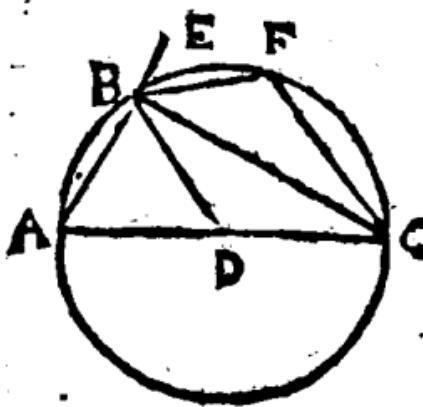
Datam peripheriam ABC bifuriam secare.

Duc AC; quam bise-
ca in D. ex D duc per-
pendicularem DB oc-
currentem arcui in B. Dico factum.

a const.
b 12. ax.
c 4. i.
d 28. 3.

Jungantur enim AB, CB. Latus DB commune est; & $AD^2 = DC$; & ang. $ADB^b = CDB$. ergo $AB = BC$. quare arcus AB = BC. Q. E. F.

PROP. XXXI.

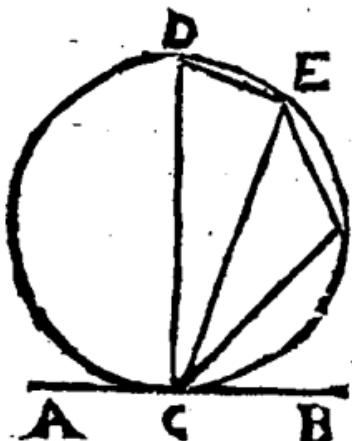
ris autem segmenti angulus, minor e't recto.

Ex centro D duc DB. Quia $DB = DA$, erit ang. $A^a = DBA$. pariter ang. $DCB^a = DBC$. ergo ang. $ABC = A + ACB^c = EBC$, proinde ABC , & EBC recti sunt. Q. E. D. ergo BAC acutus est. Q. E. D. ergo cum $BAC + BFC^f = 2$ Rect. erit BFC obtusus. denique angulus sub recta CB , & arcu BAC major est recto ABC . factus vero sub CB , & BFC peripheria minoris segmenti, recto EBC minor est. Q. E. D.

SCHOOLIUM.

In triangulo rectangulo ABC, si hypotenusa AC bisecetur in D, circulus centro D, per A descriptus transbit per B. ut facile ipse demonstrabis ex hac, & 21. i.

PROP. XXXII.

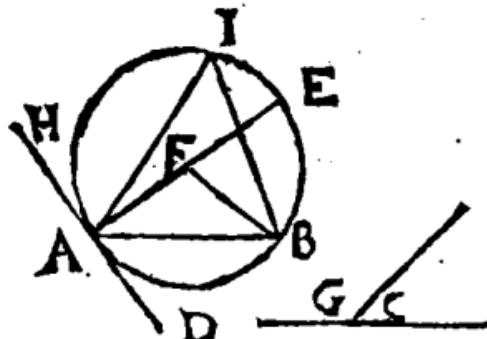
Si circulum tegerit aliqua recta linea AB , à contactu autē producatur quædam recta linea CE circulum secans: anguli BCB , ECA , quos ad contingen- tem facit, æquales sunt iis, qui in alter- nis circuli segmentis

consistunt, angulis EDC , EFC .

Sit CD latus anguli EDC perpendiculare ad AB (^a perinde enim est) ^b ergo CD est dia- meter. ^c ergo ang. CED in semicirculo rectus est. ^d ergo ang. $D + DCB = \text{Rect.}$ ^e $= ECB + DCE$. ^f ergo ang. $D = ECB$. Q. E. D.

Cùm igitur ang. $ECB + ECA$ ^g \equiv ^h Rect.
ⁱ $\equiv D + F$; aufer hinc inde æquales ECB , & D , ^k remanent $ECA = F$. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

Super da- ta recta li- nea AB de- scribere cir- culi segmen- tum $AIEB$, quod capiat angulū AIB æqualem da- to angulo re- tilinco C .

^a Fac ang. $BAD = C$. Per A duc AE per- ^{a 23. 1} pendicularem ad HD , ad alterum terminum datæ AB fac ang. $ABF = BAE$, cuius alterum latus fecet AE in F . centro F per A describe circulum, quod transbit per B (quia ang. FBA ^b $\equiv FAB$,

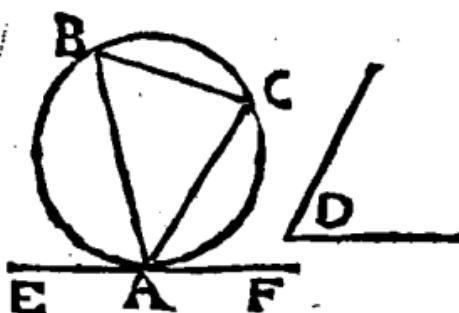
b constr.
c 6. i.

$\overset{b}{=} FAB$, $\overset{c}{=} \text{ideóque } FB = FA$); segmentum AIB est id quod queritur.

d cor. 16. 3.
e 32. 3.
f constr.

Nam quia HD diametro AE perpendicularis est, $\overset{d}{}$ tangit HD circulum, quem secat AB. ergo ang. AIB $\overset{e}{=}$ BAD $\overset{f}{=}$ C. Q. E. F.

PROP. XXXIV.

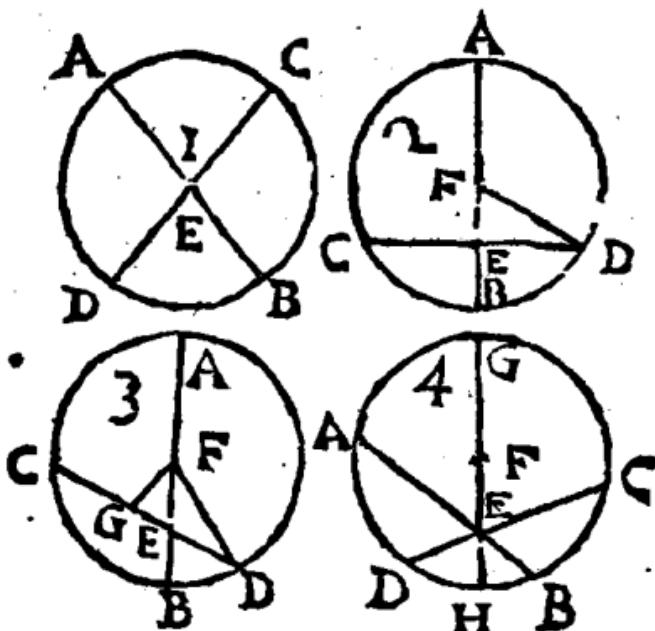

A dato circulo
ABC segmentum
ABC abscindere
capiens angulum
B aequalem dato
angulo rectilineo
D.

a 17. 3.
b 23. 1.
c 32. 3.
d constr.

Duc rectam EF, quæ tangat
datum circulum in A. $\overset{b}{}$ ducatur item AC faciens
ang. FAC $\overset{c}{=}$ D. Hæc auferet segmentum ABC
capiens angulum B $\overset{d}{=}$ CAF $\overset{d}{=}$ D. Q. E. F.

PROP. XXXV.

Si in circulo FBCA due rectæ linea AB, DC
sece mutuo secuerint, rectangulum comprehensum
sub

sub segmentis AE , EB unus, aequale est ei quod
sub segmentis CE , ED alterius comprehenditur,
rectangulo.

Cas. 1. Si rectæ sece in centro secant, res clara est.

2. Si una AB transeat per centrum F , & reliquam CD bisebet, duc FD . Estque Rectang.

$AEB + FEq \stackrel{a}{=} F\&q \stackrel{b}{=} FDq \stackrel{c}{=} EDq + \stackrel{a}{=} 5. 2.$
 $FEq \stackrel{d}{=} CED + FEq. \stackrel{e}{=} ergo Rectang. AEB \stackrel{b}{=} sch. 48. 1.$
 $\stackrel{c}{=} CED. Q. E. D. \stackrel{d}{=} hyp. \stackrel{e}{=} 3. ax.$

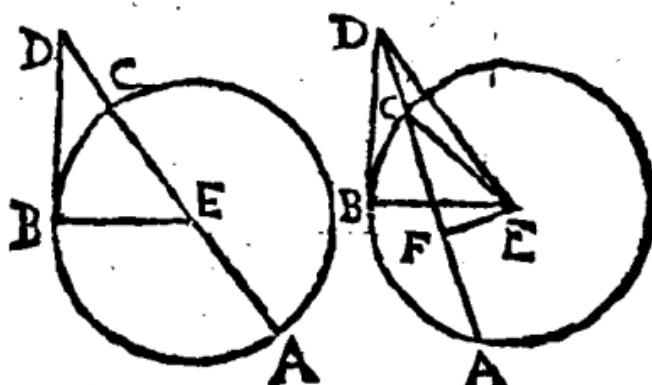
3. Si una AB diameter sit, alteramque CD secet inæqualiter, bisecta CD per FG perpendiculararem ex centro.

Aequan-	tur ista	Rectang. $AEB + FEq.$	
		$f FBq (FDq)$	$f 5. 2.$
		$g FGq + GDq.$	$g 47. 1.$
		$FGq + h GEq + \text{Rectang. } CED.$	$h 5. 2.$
		$k FEq + CED.$	$k 47. 1.$

ⁱ Ergo Rectang. $AEB = CED.$

4. Si neutra rectarum AB , CD per centrum transeat; per intersectionis punctum E duc diametrum GH . Per modò demonstrata Rectang.
 $AEB = GEH = CED. Q. E. D.$

PROP. XXXVI.

Si extra circulum EBC sumatur punctum aliquod D , ab eoque punto in circulum cadant dua rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circulum secer,

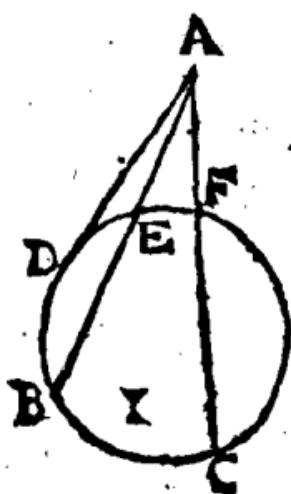
secet, altera versi DB tangent; Quod sub tota secante DA, & exterius inter punctum D, & convexam peripheriam assumptam DC comprehenditur rectangulum, æquale erit ei, quod à tangente DB describiur, quadrato.

1. Cas. Si secans AD transeat per centrum E, juge EB; ^a faciet hæc cum DB rectum angulum; quare DBq + EBQ (ECq) ^b = EDq ^c = AD x DC + ECq ^d ergo AD x DC = DBq. Q. E. D.

2. Cas. Sin AD per centrum non transeat duc EC, EB, ED; atq; EF perpend. AD, quare ^a bisecta est AC in F.

Quoniam igitur BDQ + EBq ^b = DEq ^b = EFq + FDq ^c = EFq + ADC + FCQ ^d = ADC + CEq (EBq); ^e erit BDq = ADC. Q. E. D.

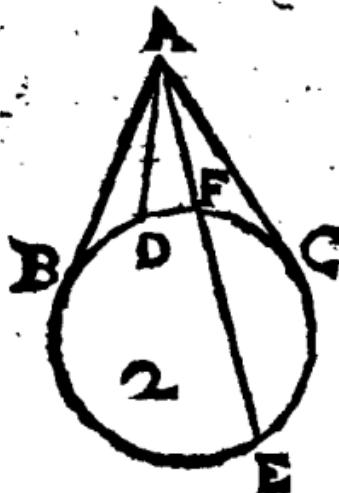
Coroll.

1. Hinc, si à punto quovis A extra circulum assumpto, plurimæ lineæ rectæ AB, AC circulum secantes ducantur, rectangula comprehensa sub totis lineis AB, AC, & partibus externis AE, AF inter se sunt æqualia. Nam si ducantur tangens AD; erit CAF = ADq ^a = BAE.

a 36. 3.

2. Constat

2. Constat etiam duas rectas AB , AC ab eodem punto A ductas, quæ circulum tangent, inter se æquales esse.

Nam si ducatur AE secans circulum; erit $ABq^a = EAF^b = ACq.$

a 36. 3.
b 36. 3.

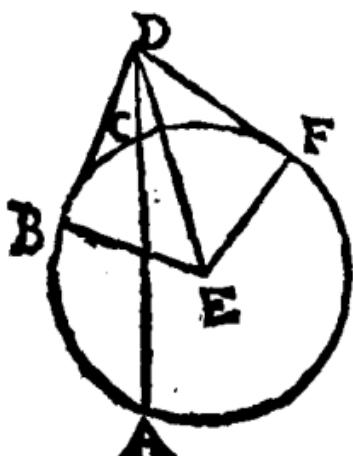
3. Perspicuum quoque est ab eodem punto A extra circulum assumpto, duci tantum posse duas lineas, AB , AC quæ circulum tangent.

Nam si tertia AD tangere dicatur, erit $AD = AB = AC$. c 2 cor.
d Q. F. N.

4. E contrà constat, si duæ rectæ æquales AB , AC ex punto quopiam A in convexam peripheriam incident, & earum una AB circulum tangat, alteram quoq; circuluni tangere.

Nam si fieri potest, non AC , sed altera AD e 2 cor. circulum tangat. ergò $AD = AC = AB$. f hyp.
g 8. 3.

PROP. XXXVII.

Si extra circulum EBF sumatur punctum D , ab eoque in circulum cadant duæ rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circulum secet, altera DB in eum incidat; sit autem quod sub tota secante DA , ex exteriori inter punctum, & convexam peripheriam assumpta DC , comprehen-
datur rectangulum, equale ei, quod ab incidente

H

DB

DB describatur quadrato, incidens ipsa DB circulum tanget.

a 17. 3.
b hyp.
c 36. 3.
d 1. ax. &
fib. 48. 1.
e 8. 1.
f 12. ax.
g cor. 16. 3. Q. E. D.

Ex D^a ducatur tangens DF; atque ex E centro duc ED, EB, EF. Quia DBq^b \mp ADC \mp DFq^c, erit DB \mp DF. Sed EB \mp EF, & latus ED commune est; ergo ang. EBD \mp EFD. Sed EFD rectus est, ergo EBD etiam rectus est. ergo DB tangit circulum.

Coroll.

h 8. 1.

Hinc, h^d ang. EDB \mp EDF.

LIB.

LIB. IV.

Definitiones.

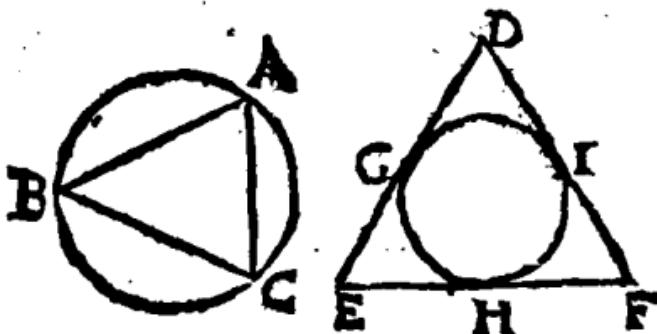
I. Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribuntur, anguli singula latera ejus in qua inscribitur, tangunt.

Sic triangulum DEF est inscriptum in triangulo ABC.

II. Similiter & figura circa figuram describi dicitur, cum singula ejus, quæ circumscrubuntur, latera singulos ejus figuræ angulos tetigerint, circa quam illa describitur.

Ita triangulum ABC est descriptum circa triangulum DEF.

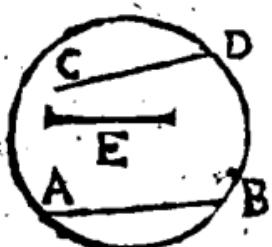
III. Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribuntur, anguli terigerint circuli peripheriam.

IV. Figura vero rectilinea circa circulum describi dicitur, cum singula latera ejus, quæ circumscrubuntur, circuli peripheriam tangunt.

V. Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, cum circuli peripheria singula latera tangit ejus figuræ, cui inscribitur.

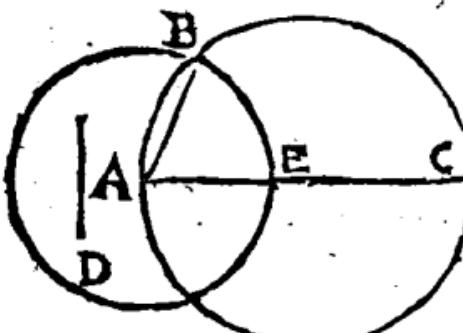
VI. Circulus autem circa figuram describi dicitur,

dicitur, cum circuli peripheria singulos tangit ejus figuræ, quam circumscribit, angulos.

VII. Recta linea in circulo accommodari, seu coaptari dicitur, cum ejus extrema in circuli peripheria fuerint; ut recta linea AB.

PROP. I. Probl. 1.

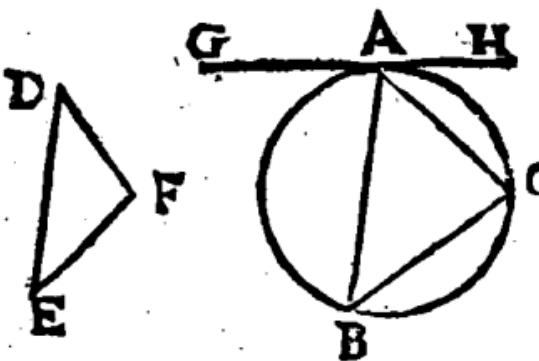

In dato circulo ABC rectam. linéam AB accommodare æqualem datae rectæ linea D, quæ circuli diametro A C non sit major.

^a 2. post.
^b & 3. 1.
^c b 15. def. 1.
^d c confir.

Centro A, spatio $AE = D^a$ describe circulum dato circulo occurrentem in B. Erit ducta $AB = E^b = D^c$. Q.E.F.

PROP. II. Probl. 2.

In dato circulo ABC triangulum ABC describere dato triangulo DEF equiangulum.

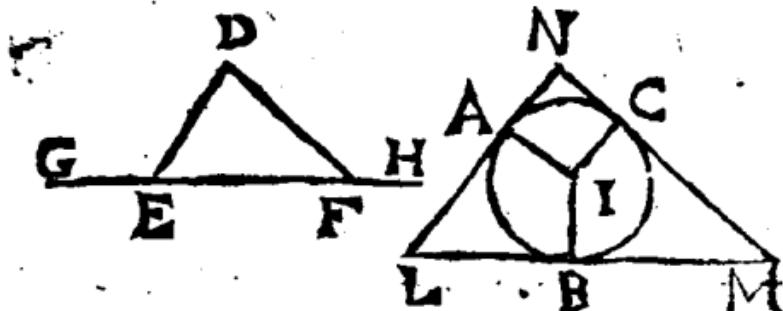
^a 17. 3.
^b b 23. 1.

Recta GH circulum datum ^a tangat in A.
Fac ang. HAC = E; ^b & ang. GAB = F, & junge BC. Dico factum.

Nam

Nam ang. $B^c = H A C^d = E$; & ang. $c^{12} 3.$
 $C^e = G A B^d = F$; quare etiam ang. $B A C = D$. d ^{const.}
ergo triang. $B A C$ circulo inscriptum triangulo $e^{32. 1.}$
 $D E F$ æquiangulum est. Q. E. F.

PROP. III. Probl. 3:

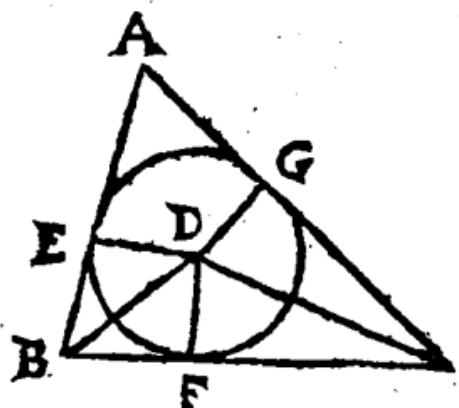

*Circa datum circulum IABC triangulum LNM
describere, dato triangulo DEF æquiangulum.*

Produc latus $E F$ utrinque. ^a Fac ad centrum $\alpha^{23. 1.}$
I ang. $A I B = D E G$. & ang. $B I C = D F H$.
deinde in punctis A, B, C circulum ^b tangant ^b $i 7. 3.$
tres rectæ $L N, L M, M N$. Dico factum.

Nam quodd coibunt rectæ $L N, L M, M N$,
atque ita triangulum constituent, patet; ^c quia $c^{13. 4x}$.
anguli $L A I, L B I$ ^d recti sunt, adeoque ducta ^d $18. 3.$
 $A B$ angulos faciet $L A B, L B A$ duobus rectis mi-
nores. Quoniam igitur ang. $A I B + L e = 2$ ^e Schol. 32. 1.
Rect. $f = D E G + D E F$; & $A I B f = D E G$; ^f $13. 1.$
ang. $L = D E F$. Simili argumento ang. $M = D F E$. ^g constr.
^b ergo etiam ang. $N = D$. ergo triang. $L N M$ ^h $3. ax.$
circulo circumscriptum dato $E D F$ est æquian-
gulum. Q. E. F.

PROP. IV. Probl. 4.

In dato triangu-
lo ABC circu-
lum EFG in-
scribere.

Duos angu-
los B, & C bi-
seca rectis BD,
CD coeunti-
bus in D. Ex
Dduc perpen-

diculares DE, DF, DG. circulus centro D per
E descriptus transbit per G, & F, tangetque
tria latera trianguli.

Nam ang. DBE = DBF ; & ang. DEB =
DFB ; & latus DB commune est, ergo DE =
DF. Simili arguento DG = DF. circulus igitur
centro D descriptus transit per B, F, G, &
cum anguli ad E, F, G sint recti, tangit omnia
trianguli latera. Q.E.F.

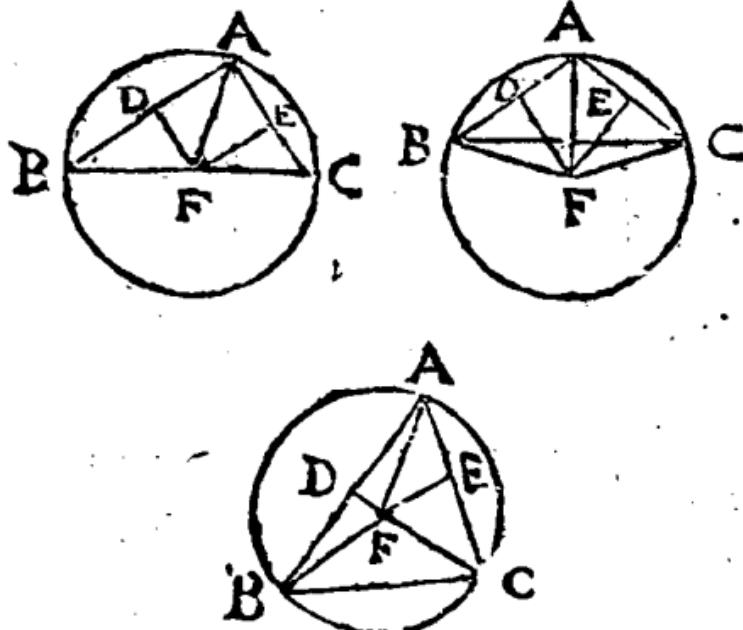
Scholium.

Hinc, cognitis lateribus trianguli, invenientur
eorum segmenta, que sunt à contactibus circuli in-
scripti. Sic.

Sit AB = 12, AC = 18, BC = 16. Erit AB +
BC = 28. ex quo subduc 18 = AC = AE + FC,
remanet 10 = BE + BF. ergo BE, vel BF = 5.
proinde FC, vel CG = 11. quare GA, vel
AE = 7.

PROP.

PROP. V. Probl. 5.

Circa datum triangulum ABC circulum FABC describere.

Latera quævis duo BA, AC ^a biseca perpendicolaribus DF, EF concurrentibus in F. Hoc ^{a 10, & 11.} erit centrum circuli.

Nam ducantur rectæ FA, FB, FC. Quoniam $AD = DB$; & latus DF commune est; & ang. ^b *constr.* $FDA = FDB$, ^c erit $FB = FA$. eodem modo ^c *constr.* $FC = FA$. ergo circulus centro F per dati tri- ^{d 12. 4.} anguli angulos B, A, C transibit. Q. E. F.

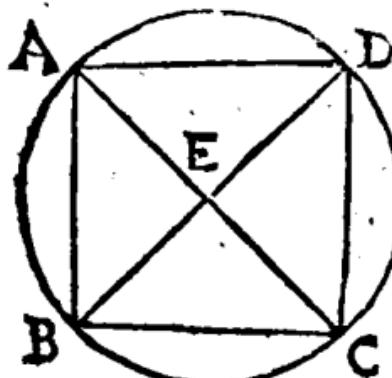
Coroll.

* *Hinc*, si triangulum fuerit acutangulum, * 31. 3. centrum cadet intra triangulum, si rectangulum, in latus recto angulo oppositum; si denique obtusangulum, extra triangulum.

Schol.

Eadem methodo describetur circulus, qui transeat per data tria puncta, non in una recta linea existentia.

PROP. VI. Probl. 6.

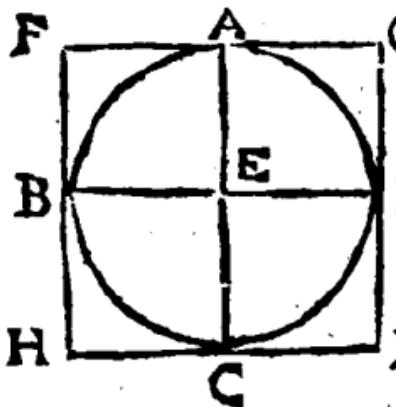
In dato circulo
EABCD qua-
dratum ABCD
inscribere.

* Duc diamet-
ros AC, BD
se mutuo secan-
tes ad angulos
rectos in centro
E. junge harum

terminos rectis AB, BC, CD, DA. Dico
factum.

Nam quia 4. anguli ad E recti sunt; ^b arcus,
& ^c subtensæ AB, BC, CD, DA pares sunt.
ergo ABCD æquilaterum est; ejusque omnes
anguli in semicirculis, adeoque ^d recti sunt. ^e er-
go AECD est quadratum, dato circulo inscri-
ptum. Q. E. F.

PROP. VII. Probl. 7.

Circa datum cir-
culum EABCD
quadratum FHIG
describere.

X Duc diametros
AC, BD se mu-
tuuo secantes per-
pendiculariter. per
haru extrema ^aduc
tangentes concur-
rentes in F, H, I, G. Dico factum.

Nam ob
angulos ad A, & C ^b rectos, ^c erit FG parall.
HI. eodem modo FH parall. GI. ergo FHIG
est parallelogrammum; & quidem rectangulum.
sed & æquilaterum, quia $FG = HI = BD =$
 $CA = FH = GI$. quare FHIG est ^f quadra-
tum, dato circulo circumscriptum. Q. E. F.

SCHOL.

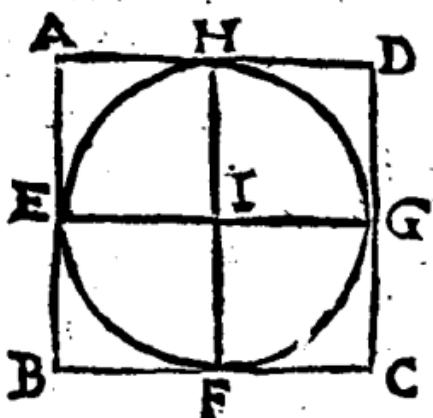
S C H O L.

Quadratum ABCD circulo circumscriptum duplum est quadrati EFGH circulo inscripti.

Nam rectang. HB =² HEE. & HD =² HGF per 41. i.

PROP. VIII. Probl. 8..

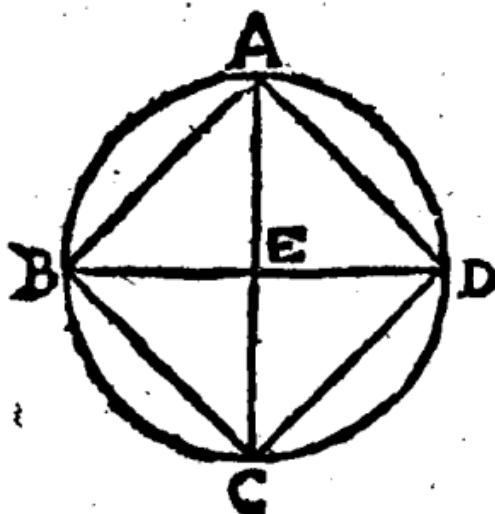
In dato quadrato ABCD circulum IEFGH inscribere.

Latera quadrati biseca in punctis, H, E, F, G. junge HF, EG. seſe ſcantes in I. circulus centro I.

per H descriptus quadrato inscribetur.

Nam quia AH, BF ^a pares ac ^b parallelæ ^{a 7. ax.}
ſunt, ^c erit AB parall. HF parall. DC. eodem ^b 34. i.
modo AD parall. EG parall. BC. ergo IA, ^c 33. ii.
ID, IB, IC ſunt parallelogramma. Ergo
 $AH = AE = HI = EI = IF = IG$. Circulus igitur ^d 7. ax.
centro I per H descriptus transbit per ^e 34. i.
H, E, F, G, tangētque quadrati latera, cūm an-
guli ad H, E, F, G ſint recti. Q. E. F.

PROP. IX. Probl. 9.

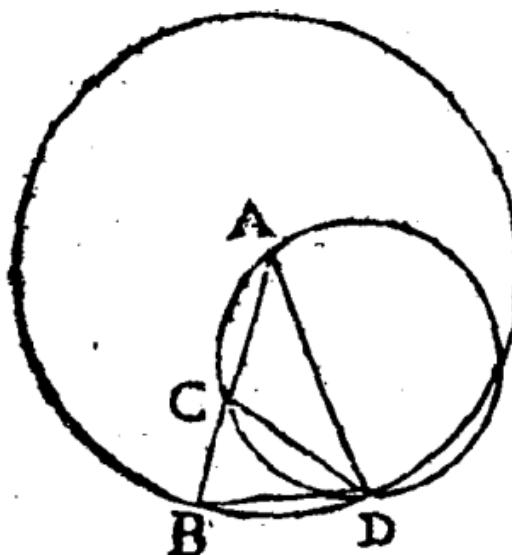

. Circa da-
tum quadra-
tum ABCD
circulum EA-
BCD descri-
bere.
Duc dia-
metros AC,
BD secantes
in E. centro
E per A de-
scribe circu-

Iam. Is dato quadrato circumscriptus est.

Nam anguli ABD, & BAC ^a semirecti sunt;
^b ergo EA = EB. eodem modo EA = ED = EC. Circulus igitur centro E descriptus per A, B, C, D dati quadrati angulos transit. Q.B.F.

PROP. X. Probl. 10.

Isosceles
triangu-
lum ABD
constituere,
quod habe-
at numeri
eorum que
ad basim
funt angu-
lorum B &
ADB du-
plum reli-
qui A..

Accipe
quamvis

rectam AB, quam ^a sica in C, ita ut AB \times BC = ACq. Centro A per B describe circulum ABD

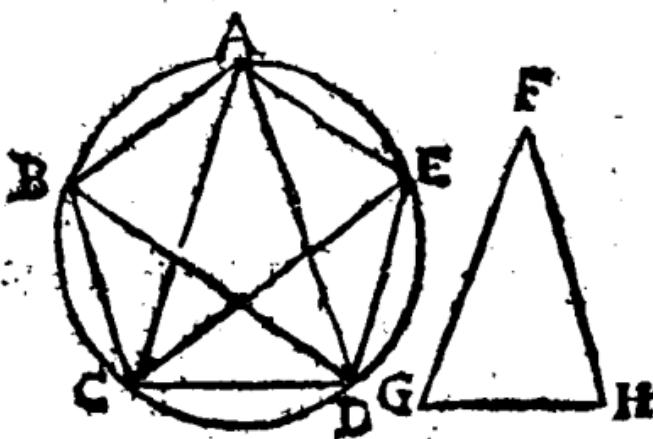
In his ^b accommoda $BD \equiv AC$, & junce AD . b i. 4.
erit triang. ABD quod queritur.

Nam duc DC ; & per CDA ^c describe circu- c i. 4.
lum. Quoniam $AB \times BC \equiv AC$ q. ^d liquet BD d 37 3.
tangere circulum ACD , quem fecerat CD . e er- e 32. 3.
gè ang. $BDC \equiv A$. ergò ang. $BDC + CDA$ f 2. 4.
 $A + CDA \equiv BCD$. sed $BDC + CDA \equiv g 32. 1.$
 BDA h $\equiv CBD$. ergò ang. $BCD \equiv CBD$. k i. 4.
ergò $DC \equiv DB \equiv AC$, ^a quare ang. $CDA \equiv l 6. 1.$
 $A \equiv BDC$. ergò $ADB \equiv A \equiv ABD$. m conic.
Q. E. F. n 5. 1.

Coroll.

Cum omnes anguli A, B, D o conficiant $\frac{1}{2}$ o 32. 1.
2 Rect. (2 Rect.) liquet A esse $\frac{1}{2}$ 2 Rect.

PROP. XI. Probl. 11.

In dato circulo $ABCDE$ pentagonum aequilate-
num & aequiangulum $ABCDE$ inscribere.

* Describe triangulum Isosceles EGH , habens a 10. 4.
versumque angulorum ad basim duplum anguli
ad verticem. ^b Huic aequiangulum CAD inscri- b 3. 4.
be circulo. Angulos ad basim ACD , & ADC
^c biseca rectis DB ; CE occurrentibus circumfe- o 9. 1.
rentia in B ; & E . connecte rectas CB, BA, AE ,
 ED . Dico factum.

Nam

1 26. 3.
2 29. 3.
3 27. 3.
g 2. ax.

Nam ex constr. liquet quinque angulos CAD, CDB, BDA, DCE, ECA pares esse; quare arcus & subtensæ DC, CB, BA, AE, DE æquantur. Pentagonum igitur æquilaterum est. Est verò etiam æquiangulum, quia ejus anguli BAE, AED &c. insistunt arcubus s: æqualibus BCDE, ABCD, &c.

Hujus problematis praxis facilior tradetur ad 10, 13.

Coroll.

Hinc, angulus pentagoni æquilateri & æquianguli æquatur $\frac{3}{2}$ Rect. vel $\frac{5}{2}$ Rect.

Schol.

Petr. Herig.

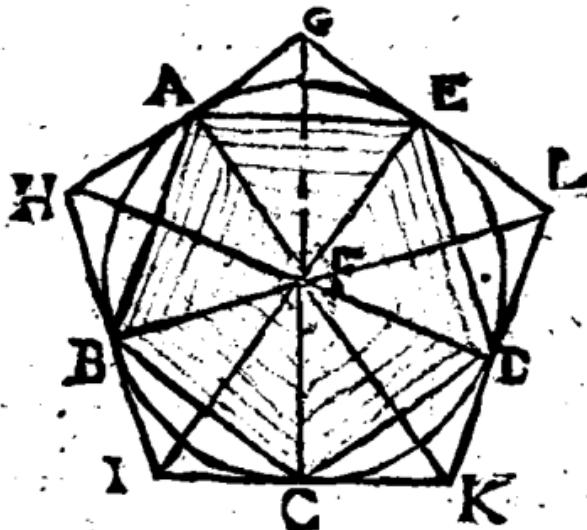
Universaliter figuræ imparium laterum inscribuntur circulo beneficio triangulorum: Isoscelium, quorum anguli æquales ad basim multiplices sunt eorum, qui ad verticem sunt angulorum; parium verò laterum figure in circulo inscribuntur ope: Isoscelium triangulorum, quorum anguli ad basim multiplices sesquialteri sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum.

Ut in triangulo Isosceli CAB, si ang A = 3 C = B; AB erit latus Heptagoni. Si A = 4 C; erit AB latus Enneagoni, &c. Sin verò A = $1\frac{1}{2}C$, erit AB latus quadrati. Et si A = $2\frac{1}{2}C$ subrendet AB sextam partem circumferentiae; pariterque si A = $3\frac{1}{2}C$; erit AB latus octagoni, &c.

PROB.

PROP. XII. Probl. 12.

*Circa datum circulum FABCDE pentagonum
æquilaterum & æquiangulum HIKLG describere.*

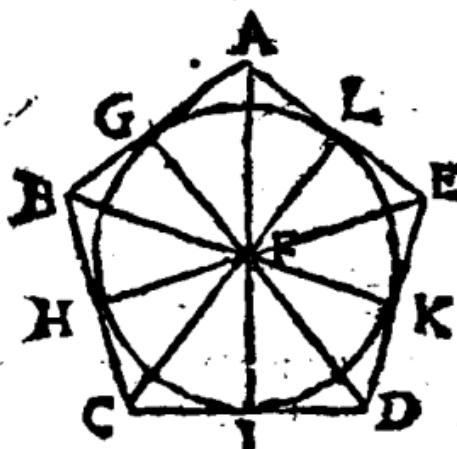
^a Inscribe pentagonum ABCDE æquilaterum & æquiangulum; duc è centro rectas FA, FB, FC, FD, FG; iisque totidem perpendiculares GAH, HBI, ICK, KDL, LEG concurrentes in punctis H, I, K, L, G. Dico factum; Nam quia GA, GE ex uno punto G ^b tangunt circulum, ^c erit GA = GE. ^d ergo ang. GFA = ^e 2. cor. 36. GFB. ergo ang. AFE = ^f 2 GFA, eodem modo ang. AFH = HFB; & proinde ang. AFB = ^g 2 AFH. Sed ang. AFE = ^h AFB. ergo ang. GFA = AFH. sed & ang. FAH = ⁱ FAG; & latus FA est commune, ^j ergo HA = AG = ^k GE = EL, &c. ^l ergo HG, GL, LK, KJ, IH latera pentagoni æquantur: sed & anguli etiam, utpote æqualium AGF, AHF, &c. dupli; ergo, &c.

Coroll.

Eodem pacto, Si in circulo quæcunque figura æqua lata & æquiangula describatur, & ad extrema semidiæmetrorum ex centro ad angulos

ductarum, excitentur linea^e perpendicularares, haec perpendicularares constituent aliam figuram totidem laterum & angulorum aequalium circulo circumscriptam.

PROP. XIII. Prob. 13.

In dato pentagono aequilatero, & aequiangulo ABCDE circumulum FGHK inscribere.

Duos pentagoni angulos A, & B a biseca reatis AF, BF concurrentibus in F.

Ex F duc perpendiculares FG, FH, FI, FK, FL. Circulus centro F per G descriptus tanget omnia pentagoni latera.

Duc FC, FD, FE. Quoniam $BA^b = BC$; & latus BF commune est; & ang. $FBA^c = FBC$, erit $AF = FC$; & ang. $FAB = FCB$. Sed ang. $FAB^e = \frac{1}{2} BAE^e = \frac{1}{2} BCD$. ergo ang. $FCB = \frac{1}{2} BCD$. eodem modo anguli totales C, D, E omnes bisecti sunt. Quum igitur ang. $FGB^f = FHB$; & ang. $FBH = FBG$, & latus FB sit commune, erit $FG = FH$. similiter omnes FH, FI, FK, FL, FG aequaliter. ergo circulus centro F per G descriptus transit per H, I, K, L; tangitque pentagoni latera, cum anguli ad ea puncta sint recti. Q. E. F.

Coroll.

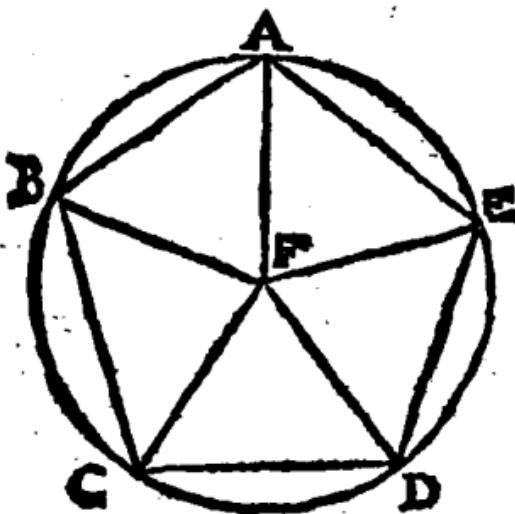
Hinc, si duo anguli proximi figure aequilaterae & aequiangulæ biscentur, & à punto, in quo concunt lineæ angulos bissecantes, ducantur rectæ lineæ.

Lineæ ad reliquæ figuræ angulos, omnes anguli
figuræ erunt bisecti.

Schol.

Eâdem methodo in qualibet figurâ æquilatera
& æquiangula circulus describetur.

PROP. XIV. Prob. 14.

Circa datum Pentagonum æquilaterum, & æ-
quiangulum ABCDE circulum FABCD descri-
bere.

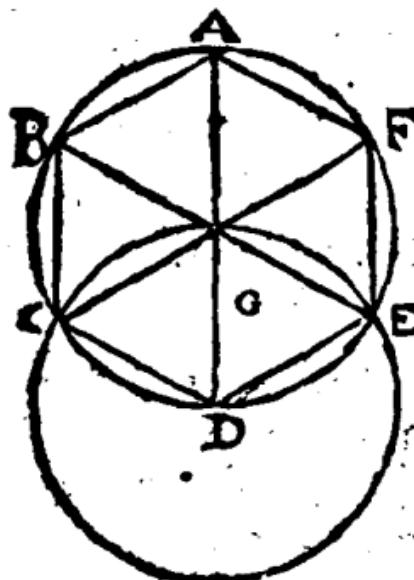
Duos pentagoni angulos bisecta rectis AF, BF
concurrentibus in F. Circulus centro F per ▲
descriptus pentagono circumscribitur.

Ducantur enim FC, FD, FE. ^a Bisecti itaq;
sunt anguli C, D, E. ^b ergo FA, FB, FC, FD
FB æquantur. ergo circulus centro F descriptus,
per A, B, C, D, E, pentagoni angulos trans-
ibit. Q. E. F.

Schol.

Eâdem arte circa quamlibet figuram æqua-
teram, & æquiangulam circulus describetur.

PROP. XV. *Probl. 15.*

In dato circulo G^o ABCDEF hexagonum & equilaterum, & aquiangulum ABCDEF inscribere.

Duc diametrum AD; centro D per centrum G describe circulum, qui datum fecerit in C, & E. duc diametros CF, EB. junge AB, BC, CD, DE, EF, FA. Dico factum.

Nam ang. CGD = $\frac{1}{2}$ 2 Rect = DGB = AGF = AGB. ergo BGC = $\frac{1}{2}$ Rect. = FGE. ergo arcus & subtensa AB, BC, CD, DE, EF æquantur. Hexagonum igitur æquilaterum est: sed & æquiangulum, quia singuli ejus anguli arcibus insuntæ equalibus. Q. E. F..

Coroll.

1. Hinc latus Hexagoni circulo inscripti semidiametro æquale est.

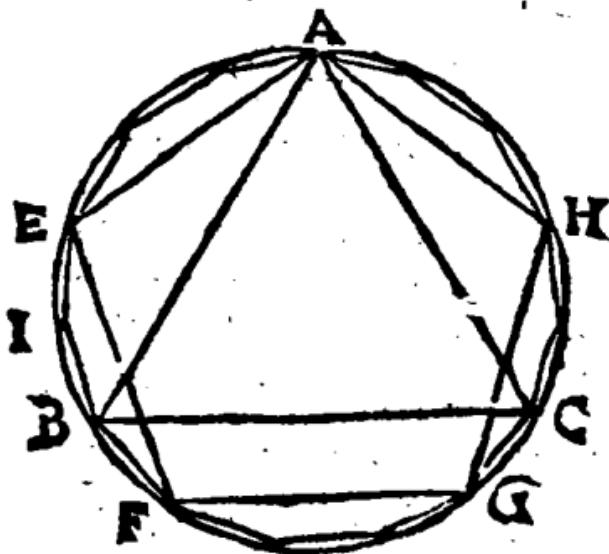
2. Hinc facile triangulum æquilaterum ACE in circulo describetur.

Schol. Probl.

Andr. Tacq. Hexagonum ordinatum super data rectâ CD ita construes. Fac triangulum CGD æquilaterum super data CD. centro G per C, & D describe circulum. Is capiet Hexagonum super data CD.

Prop.

PROP. X V I. Probl. 16.

In dato circulo AEBC quindecagonum æquilaterum & æquiangulum inscribere.

Dato circulo ^a inscribe pentagonum æquilaterum AEFHG; ^b itemque triangulum æqui-
laterū AEC. erit BF latus quindecagoni quæsiti.

Nam arcus AB ^c est $\frac{1}{3}$, vel $\frac{2}{5}$, peripheriæ cu[m] c[onstr.]
jus AF est $\frac{2}{3}$ vel $\frac{4}{5}$, ergo reliquo $BF = \frac{1}{5}$, pe-
riph. ergo quindecagonum cuius latus BF, æ-
quilaterum est; sed & æquiangulum, ^d cum sin-
guli ejus anguli arcubus insistant æqualibus,
quorum unusquisque est $\frac{1}{3}$ totius circumferen-
tiae, ergo, &c.

Schol.

Circulus di } 4, 8, 16 &c. per 6, 4, & 9, 1.
viditur Geo- } 3, 6, 12, &c. per 15, 4, & 9, 1.
metricè in } 5, 10, 20, &c. prr 11, 4, & 9, 1.
partes } 15, 30, 60, &c. per 16, 4 & 9, 1.

Cæterum divisio circumferentiae in partes dataæ
etiamnum desideratur; quare pro figurarum qua-
rumcunq[ue] ordinatarum constructionibus s[ecundu]m ad
mechanica artificia recurrentum est, propter
quæ Geometræ practici consulendi sunt.

LIB. V.

Definitiones.

I. **A**rs est magnitudo magnitudinis, minor majoris, cùm minor metitur majorem.

II. Multiplex autem est major minoris, cùm minor metitur majorem.

III. Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quedam secundum quantitatem habitudo.

In omni ratione ea quantitas, quæ ad aliam referuntur, dicitur antecedens rationis; ea vero, ad quam alia referuntur, consequens rationis dici solet. ut in ratione 6 ad 4; antecedens est 6, & consequens 4.

Nota.

Cujusque rationis quantitas innescit dividendo antecedentem per consequentem. ut ratio 12 ad 5 efficiatur per $\frac{12}{5}$; item quantitas rationis A ad B est $\frac{A}{B}$. Quare non raro brevitas causa, quantitates rationum sic designamus, $\frac{A}{B}$, vel $\overline{\underline{A}}$, vel $\overline{\overline{A}} \overline{\overline{B}}$; hoc est ratio A ad B maior est ratione C ad D, vel ei aequalis, vel minor. Quid probè animadverat, quisquis bac legere volet.

Rationis, sive proportionis species, ac divisiones vide apud interpretes.

IV. Proportio vero est rationum similitude.

Rectius que hic vertitur proportio, proportionitas, sive analogia dicitur; nam proportio idem denotat quod ratio, ut plerisque placet.

V. Rationem habere inter se magnitudines dicuntur; quæ possunt multiplicatae se mutuo superare.

VI. In

E, 12. | A, 4. B. 6. | G, 24. VI. In ea-
E, 30. | C, 10. D, 15. | H, 60. dē ratione ma-
gnitudines di-
cuntur esse, prima A ad secundum B; & tertia
C ad quarrum D; cùm primæ A, & tertiaz C
æquemultiplicia E, & F à secundæ B, & quar-
tae D æquemultiplicibus G, & H, qualisq[ue]nq[ue]
sit hæc multiplicatio, utrumque E, F ab utroq[ue]
G, H vel unà deficiunt, vel unà æqualia sunt,
vel unà excedunt, si ea sumantur E, G, & F, H
quæ inter se respondent.

*Hujus nota est :: .ut A. B :: C. D. hoc est
A ad B, & C ad D in eadem sunt ratione. ali-
quando sic scribimus $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ id est, A.B:: C.D.*

VII. Eandem autem habentes rationem (A.B::
C.D) proportionales vocentur.

E, 30. | A, 6. B, 4. | G, 28. VIII. Cùm
F, 60. | C, 12. D, 9. | H, 6.3. verò æquemul-
tipliciū, E mul-
tiplex primæ magnitudinis A excesserit G mul-
tiplicem secundæ B; at F multiplex tertiaz C
non excesserit H multiplicem quartæ D; tunc
prima A ad secundam B majorem rationem
habere dicetur; quam tertia C ad quartam D.

*Si $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$, neceſſarium non est ex hac definitio-
ne, ut E semper excedat G; quam F minor est
quam H; sed conceditur hoc fieri posse.*

I X. Proportio autem in tribus terminis pau-
cissimis consistit. Quorum secunda est inſtar
duorum.

X. Cùm autem tres magnitudines A, B, C
proportionales fuerint prima A ad tertiam C
duplicaram rationem habere dicetur ejus, quam
habet ad secundam B: at quam quatuor magni-
tudines A,B,C,D, proportionales fuerint, prima
A ad quartam D triplicatam rationem habere
dicetur

dicitur ejus, quam habet ad secundam B; & semper deinceps uno amplius, quamdiu proporcio extiterit.

Duplicata ratio exprimitur sic $\frac{A}{C} = \frac{A}{B}$ bis. Hoc est, ratio A ad C duplicata est rationis A ad B. triplicata autem sic $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$ ter. id est, ratio A ad D triplicata est rationis A ad B.

\therefore denotat continuè proportionales. ut A,B,C,D; item 2, 6, 18, 64 sunt \therefore

X I. Homologæ seu similes ratione magnitudines dicuntur, antecedentes quidem antecedentibus, consequentes vero consequentibus.

Ut si A. B :: C. D; tam A, & C; quām B & D homologæ magnitudines dicuntur.

X II. Alterna ratio, est sumptio antecedentis ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

ut sit A. B :: C. D. ergò alternè, vel permutando, vel vicissim A. C :: B. D. per 16. 5.

In hac definitione, & 5. sequentibus imponuntur nomina sex modis argumentandi, quibus mathematici frequenter utuntur; quarum dilationum vis innititur propositionibus hujus libri, quæ in explicationibus citantur.

X III. Inversa ratio, est sumptio consequentis ceu antecedentis, ad antecedentem velut ad consequentem.

ut A. E :: C. D. ergò universè, B. A :: D. C. per cor. 4. 5.

X IV. Compositio rationis, est sumptio antecedentis cum consequente, ceu unius, ad ipsam consequentem.

ut A. B :: C. D. ergò componendo, A+B. B :: C+D. D. per 18. 5.

X V. Divisio rationis, est sumptio excessus, quo consequentem superat antecedens, ad ipsam consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergò dividendo, A-B. B :: C-D. D. per 17. 5.

XVII. *Converatio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsam consequentem.*

ut A. B :: C. D. ergò per conversam rationem, A-A-B :: C. C-D. per cor. 19. 5.

XVIII. *Ex æqualitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his aliæ multitudine pares, quæ binæ sumantur, & in eadem ratione; cùm ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam, sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit. Vel aliter: sumptio extreñorum, per subductionem mediorum.*

XIX. *Ordinata proportio est, cùm fuerit quemadmodum antecedens ad consequentem, ità antecedens ad consequentem: fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ità consequens ad aliud quidpiam.*

Ut si A. B :: D. E. item B. C :: E. F. erit ex aequo A. C :: D. F. per 22. 5.

XIX. *Perturbata autem proportio est; cùm tribus positis magnitudinibus, & aliis, quæ sint his multitudine pares, ut in primis quidem magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ità in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem: ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam, sic in secundis magnitudinibus aliud quidpiam ad antecedentem.*

ut si A. B :: F. G. item B. C :: E. F. erit ex aequo perturbatè A. C :: E. G. per 23. 5.

X X. *Quolibet magnitudinibus ordine positis; proportio primæ ad ultimam componitur ex proportionibus primæ ad secundam, & secundæ ad tertiam, & tertiae ad quartam, & ità deinceps, donec extiterit proportio.*

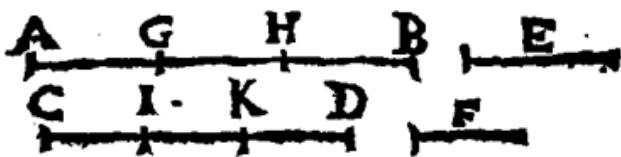
Sint quotcunque A, B, C, D; ex hac def.

$$\frac{A}{D} = \frac{A}{B} + \frac{B}{C} + \frac{C}{D}.$$

Axioma.

Æquemultiplices eidem multiplici sunt quoq;
inter se æquemultiplices.

PROP. I.

Si sint quotcunque magnitudines AB, CD
quotcunque magnitudinum E, F aequalium numero,
singule singularum, æquemultiplices; quam multi-
plex est unus E una magnitudo AB, tam multi-
plex erunt & omnes AB+CD omnium E+F.

Sint AG, GH, HB partes quantitatis AB
ipſi E æquales. item CI, IK, KD partes quan-
titatis CD ipſi F pares. Hacum numerus il-
larum numero aequalis ponitur. Quum igitur
 $AG+CI=E+F$; & $GH+IK=E+F$; &
 $HB+KD=E+F$, liquet AB+CD æquè mul-
tipes continere E+F, ac una AB unam E con-
tinet. Q. E. D.

PROP.

PROP. II.

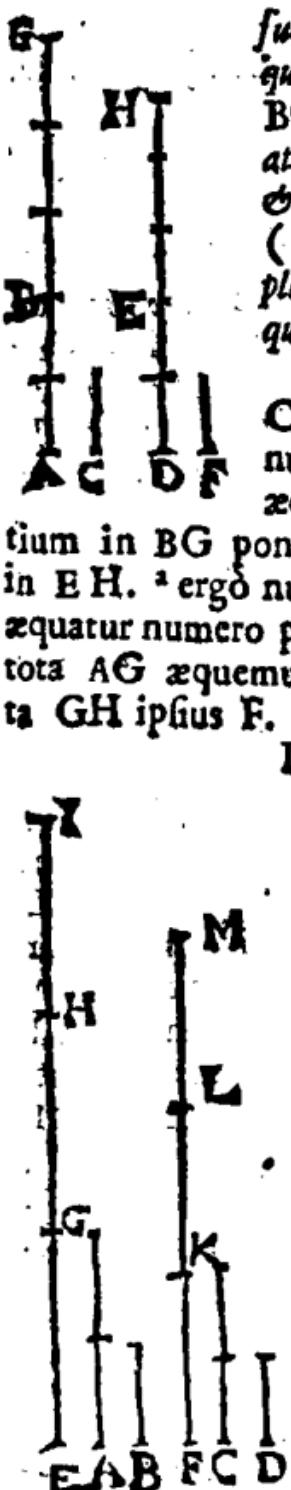
Si prima AB secunda C æquè fuerit multiplex, atque tercia DE quartæ F; fuerit autem & quinta BG secundæ C æquè multiplex, atque sexta EH quartæ F, erit & composita prima cum quinta (AG) secundæ C æquè multiplex, atque tercia cum sexia (DH) quartæ F.

Numerus partium in AB ipsis C æqualium æqualis ponitur numero partium in DE ipsis F æqualium. Item numerus partium in BG ponitur æqualis numero partium in EH. ergo numerus partium in AB+BG a 2. ex. æquatur numero partium in DE+EH. hoc est tota AG æquemultiplex est ipsius C, atque tota GH ipsius F. Q.E.D.

PROP. III.

Sit prima A secunda B æquemultiplex, atque tercia C quartæ D; sumantur autem EI FM æquamultiplices prima & tertia; erit & ex aquo, sumparum utraque triusque æquemultiplex: altera quidem EI secundæ B, altera autem FM quarta D.

Sint EG, GH, HI partes multiplicitis EI ipsis A pares; item FK, KL, LM partes multiplicitis FM ipsis C æquales. Harum numerus illarum numero æquatur. porrò A, id est EG, vel GH, vel GI ipsius B ponitur æquemultiplex atque C, vel FK &c. ipsius D. ergo

b 2. 5.
c 2. 5.

b ergò EG + GH æquemultiplex est secundæ B, atque FK + KL quartæ D. c Simili argumen-to EI (EH + HI) tam multiplex est ipsius B, quam FM (FL + LN) ipsius D.
Q. E. D.

PROP. IIII.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, & tertia C ad quartam D; eiam E & F æquemultiplices primæ A, & tertia C, ad G, & H æquemultiplices secundæ B, & quartæ D, juxta quamvis multiplicationem, eandem habebunt rationem, si prout inter se respondent, ita sumptæ fuerint.
(E. G :: F. H.)

Sume I, & K ipsarum E, & F; item L & M ipsarum G, & H æquemultiplices. a Erit I ipsius A æquemultiplex atque K ipsius C; a pariterque L tam multiplex ipsius B quam M ipsius D. Itaque cum sit A. B :: C. D; juxta 6 def. si I ⊲, =, ⊳ L consequenter pari modo K ⊲, =, ⊳ M, ergò cum I, & K ipsarum E, & F sumptæ sint æquemultiplices, atque L, & M ipsarum G & H; erit juxta 7. def. E.G :: F.H. Q.E.D.

Coroll.

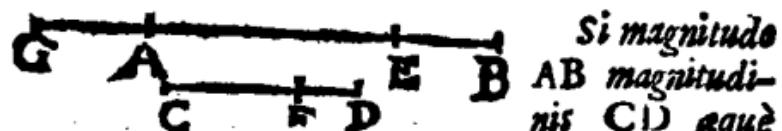
Hinc demonstrari solet inversaratio.

Nam quoniam A. B :: C. D, si E ⊲, =, ⊳ G, erit similiter F ⊲, =, ⊳ H. ergò liquet, quod

quod si $G\bar{E}$, $\bar{E}\bar{F}$ esse $H\bar{E}$, $\bar{E}\bar{F}$.
ergo $B.A::D.C.Q.E.D.$

d6. def. 5.

PROP. V.

Si magnitude AB magnitudinis CD aequè fuerit multiplex, atq; ablata AE ablata CF; etiam reliqua EB reliqua FD ita multiplex erit, ut tota AB totius CD.

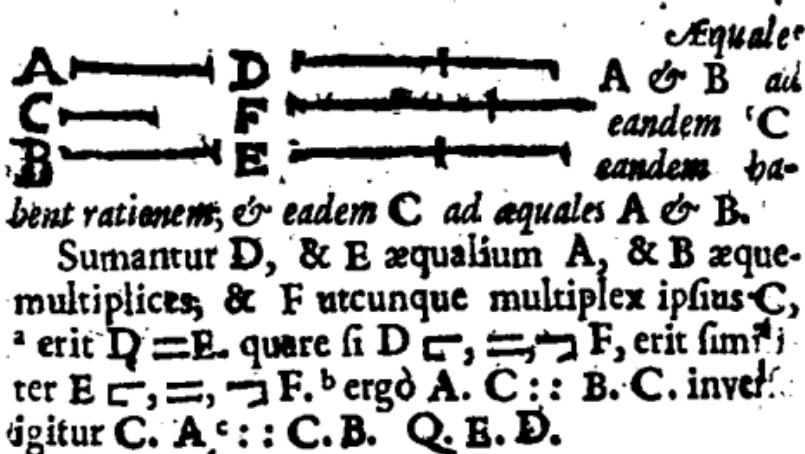
Accipe aliam quandam GA , quæ reliquæ FD ita sit multiplex, atque tota AB totius CD , vel ablata AE ablata CF . ^a ergo tota $GA + AE$, ^{i. 5.} totius $CF + FD$ æquemultiplex est, ac una AE unius CF . hoc est, ac AB ipsius CD . ^b ergo $GE = AB$. ^{b 6. ax.} \therefore proinde, ablatâ communis AB , manet GA ^{c 3. ax.} $= EB$. ergo, &c.

PROP. VI.

D *Si duæ magnitudines AB CD duarum magnitudinum E, F sint æquemultiplices; & detractæ quadam sint, AG & CH, earundem E, & F æquemultiplices, & reliqua GB, HD eisdem B, F aut æquales sunt, aut aequè ipsarum multiplices.*

Nam quia numerus partium in AB ipsi E æqualium ponitur æqualis numero partium in CD ipsi F æqualium. Item numerus partium in AG æqualis numero partium in CH . Si hinc AG , inde CH detrahatur, ^a remanet numerus partium in a ^{3. ax.} reliqua GB æqualis numero partium in HD . ergo si GB sit E semel, erit HD etiam C semel. Si GB sit E aliquoties, erit HD etiam C aliquoties accepta. Q. E. D.

PROP. VII.

Schol.

Si loco multiplicis F sumantur duæ æque-multiplices, eodem modo ostendetur æquales ma-gnitudines ad alias inter se æquales eandem habe-re rationem.

PROP. VIII.

In æqualium magnitudinum AB, C, major AB ad eandem D majorem ratio-nem habet, quam minor C. Et eadem D ad minorem C majorem rationem habet, quam ad majorem AB.

Ex majori AB aufer AE \equiv C. su-matur HG tam multiplex ipsius AE, vel C, quam GF reliqua FB. Multi-plicetur D, donec ejus multiplex IK major evadat quam HG, sed minor quam HF.

Quoniam HG ipsius AE tam mul-tiplex est, quam GF ipsius BB, erit tota HF totius AB æquemultiplex, atque una HG unius AE, vel C. ergo cum HF \subset IK (quæ multiplex est ipsius D) sed HG \subset IK, erit AB \subset C. \subset D Q. E. D.

Rursus quia IK \subset HG, at IK \supset HE (ut prius dictum) \therefore erit D \subset D
 $\bar{C} \subset \bar{A}\bar{B}$ Q.E.D.

PROP. IX.

Quae ad eandem eandem habent rationem, aquales sunt inter se. Et ad quas eadem eandem habet rationem, eae quoque sunt inter se aquales.

i. Hyp. Sit A. C :: B. C. dico A = B.

Nam sit A \subset , vel \supset B, \therefore erit ideo a 8.5.

$\bar{A} \subset$, vel \supset \bar{B} contra Hyp.

ii. Hyp. Sit C. B :: C. A. dico A = B. nam

sit A \subset B. Ergo $\bar{C} \subset \bar{A}$ contra Hyp.

b 8.5.

PROP. X.

Ad eandem magnitudinem rationem habentium, que maiorem rationem habet, illa major est: ad quam verò eadem maiorem rationem habet, illa minor est.

A B C i. Hyp. Sit $\bar{A} \subset \bar{B}$. Dico A \subset B. Nam

si dicatur A = B, \therefore erit A. C :: B. C. contra a 7.5.

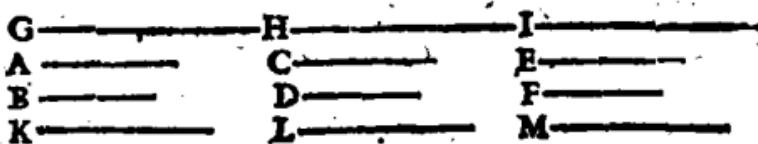
Hyp. Sin A \supset B, \therefore erit $\bar{A} \supset \bar{B}$ etiam contra b 8.5.
 $(Hyp.)$

ii. Hyp. Sit $\frac{C}{B} \subset \frac{C}{A}$ Dico B \supset A. Nam dic

B = A. Ergo C. B :: C. A. contra Hyp. vel c 7.5.

dic B \subset A. Ergo $\frac{C}{A} \subset \frac{C}{B}$ etiam contra Hyp. d 8.5.

PROP. XI.

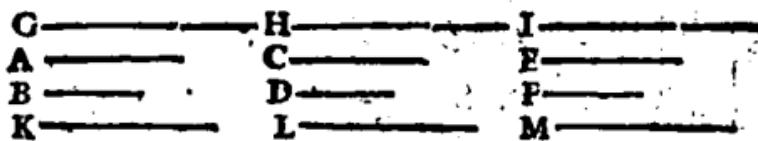
Quæ eidem sunt eadem rationes, & inter se sunt eadem.

Sit $A:B :: E:F$. item $C:D :: E:F$. dico $A:B :: C:D$. sume ipsarum A, C, E æquemultiplices, G, H, I ; atque ipsarum B, D, F æquemultiplices K, L, M . Et quoniam $A:B :: E:F$ si $G \subset, =, \supset K$, b erit pari modo $I \subset, =, \supset M$, pariterque quia $E:F :: C:D$. Si $I \subset, =, \supset M$, b erit H similiter $\subset, =, \supset L$. ergo si $G \subset, =, \supset K$, erit similiter $H \subset, =, \supset L$. \therefore $A:B :: C:D$. Q.E.D.

Schol.

Quæ eisdem rationibus sunt eadem rationes, sunt quoque inter se eadem.

PROP. XII.

Si sint magnitudines quotcunque $A, & B; C, & D; E, & F$ proportionales; quemadmodum se habuerit una antecedentium A ad unam consequentium B , ita se habebunt omnes antecedentes, A, C, E ad omnes consequentes, B, D, F .

Sume antecedentium æquemultiplices G, H, I ; & consequentium K, L, M . Quoniam quām multiplex est una G unius A , \exists tam multiplicēs sunt omnes G, H, I omnium A, C, E ; pariterque quām multiplex est una K unius B , \exists tam multiplicēs sunt omnes K, L, M omnium B, D, F ; Si $G \subset, =, \supset K$, erit similiter

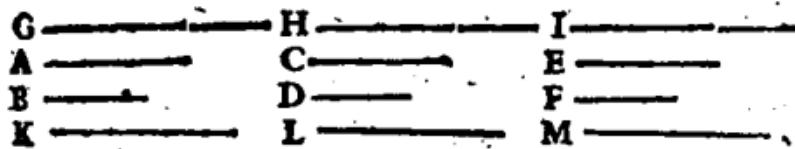
$G \subset, =, \supset$

$G+H+I \underset{=} \sim, \neg K+L+M.$ ^b quare b 6. def. c
 $A.B :: A+C+E. B+D+F.$ Q.E.D.

Coroll.

Hinc, si familia proportionalia similibus proportionalibus addantur, tota erunt proportionalia.

PROP. XIII.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; tertia vero C ad quartam D majorem habuerit rationem; quam quinta E ad sextam F; prima quoque A ad secundam B majorem rationem habebit, quam quinta E ad sextam F.

Sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I: ipsarumque B, D, F æquemultiplices K, L, M. Quia A.B :: C.D; Si H-L, ^a erit a 6. def 5. G-K. Sed quia $\frac{C}{D} \underset{<} \sim \frac{B}{F}$, ^b fieri potest ut sit b 8. def. 5. H-L, & I non $\underset{<} \sim$ M. ergo fieri potest ut G-K, & I non $\underset{<} \sim$ M. ^c ergo $\frac{A}{B} \underset{<} \sim \frac{E}{F}$. Q.E.D. ^c 8. def. 5.

SCHOL.

Quod si $\frac{C}{D} \underset{>} \sim \frac{E}{F}$, erit quoq; $\frac{A}{B} \underset{>} \sim \frac{E}{F}$. Item si $\frac{A}{B} \underset{<} \sim \frac{C}{D} \underset{<} \sim \frac{E}{F}$. erit $\frac{A}{B} \underset{<} \sim \frac{E}{F}$. & si $\frac{A}{B} \underset{>} \sim \frac{C}{D} \underset{>} \sim \frac{E}{F}$ erit $\frac{A}{B} \underset{>} \sim \frac{E}{F}$.

PROP. XIV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; prima vero A, quam tertia C major fuerit, erit et secunda B major quam quarta D. Quod si prima A fuerit equalis tertiae C, erit et secunda B equalis quartae D; si vero A minor, et B minor erit.

Sit $A \leq C$. ^a ergo $\frac{A}{B} \leq \frac{C}{D}$. ^b sed $A = D$, ^c ergo $\frac{C}{D} \leq \frac{C}{B}$. ^d ergo $B \leq D$. Simili argumento si $A \geq C$, ^e erit $B \geq D$. Supponatur $A = C$; ergo $C : B :: A : D$. ^f ergo $B = D$. Quæ E. D.

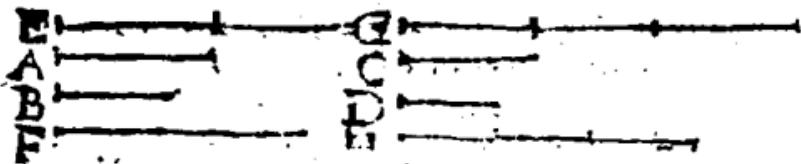
SCHOL.

A fortiori, si $\frac{A}{B} \geq \frac{C}{D}$, atque $A \leq C$, erit $B \geq D$. Item si $A = B$, erit $C = D$. Et si $A \leq$, vel $\geq B$, erit pariter $C \leq$, vel $\geq D$.

PROP. XV.

Partes C & F cum pariter multiplicibus AB, & DE in eadem sunt ratione; si prout sibi mutuo respondent, ita sumantur. (AB. DE :: C.F.). Sint AG, GB partes multiplicis AB ipsi C æquales: item DH, HE partes multiplicis DE ipsi F æquales. ^a Harum numerus illarum numero æquatur. ergo quum ^b AG. C :: DH. F; ^b atq; GB. C :: HE. F. ^c erit AG + GB (AB). DH + HE (DE) :: C. F. Q. E. D.

PROP. XVI.

Si quatuor magnitudines A, B, C, D proportionales fuerint; & vicissim proportionales erint.
(A.C :: B.D.)

Accipe E, & F æquemultiplices ipsarum A, & B. ipsarumque C, & D. æquemultiplices G, & H. Itaque E.F² :: A.B. ^ab :: C.D² :: G.H. ^a5.5.
Quare si E $\frac{E}{F}$, $\frac{F}{G}$, $\frac{G}{H}$, erit similiter F $\frac{F}{G}$, $\frac{G}{H}$, ^bbyp. ^c11.5. &c
 $\frac{H}{D}$. ergo A.C :: B.D. Q.E.D. ^d14.5.
^d6. def. 5.

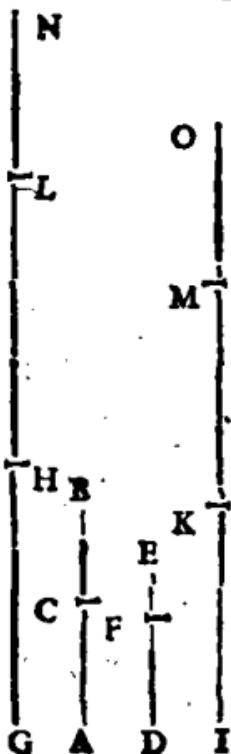
S C H O L.

Altera ratio locum tantum habet, quando quantitates ejusdem sunt generis. Nam Heterogeneæ quantitates non comparantur.

PROP. XVII.

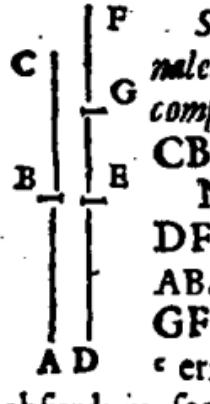
Si compositæ magnitudines proportionales fuerint (AB. CB :: DE. FE) bæ quoque divisæ proportionales erint. (AC. CB :: DF. FE.)

Accipe GH, HL, IK, KM ordine æquemultiplices ipsarum AC, CB, DF, FE, item LN, MO æquemultiplices ipsarum CB, FE. Tota GL totius AB,
^atam multiplex est, quam una ^a1.5. GH unius AC, ^bid est quam ^bconjuncta IK ipsius DF; ^choc est quam ^c1.5. tota IM. totius DE: Item HN (HL+LN) ipsius CB ^dæque- ^d2.5. multiplex est, ac KO (KM+MO) ipsius FE. Quum igitur per hyp. AB. BC :: DE. EF. Si GL $\frac{GL}{HN}$, etiam si K $\frac{K}{HN}$ militer

def. 5. militer e erit IM \square , $=$, \neg KO. aufer hinc inde æquales HL, KM, si reliqua GH \square , $=$, \neg LN, \neg erit similiter IK \square , $=$, \neg MO, unde AC. CB :: DF. FE. Q.E.D.

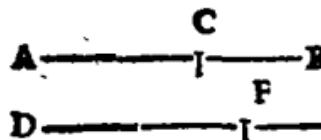
PROP. XVIII.

F . Si divisæ magnitudines sint proportionales (AB. BC :: DE. EF), haec quoque composite proportionales erunt (AC. CB :: DF. FE).

Nam si fieri potest , sit AB. CB :: DF. FG \neg FE. ^a ergo erit divisum AB. BC :: DG. GF. ^b hoc est DG. GF :: DE. EF. ergo cum DG \square DE. ^c erit GF \square EF. Q.E.A. Simile absurdum sequetur , si dicatur AB. CB :: DE. GF \square FE.

PROP. XIX.

Si quemadmodum totum AB ad totum DE ita ablatum AC se habuerit ad ablatum DE; et reliquum CB ad reliquum FB, ut totum AB ad totum DE, se habebit.

Quoniam ^a AB. DE :: AC. DF, ^b erit permutando AB. AC :: DE. DF. ^c ergo divisum AC. CB :: DF. FE. quare rursus ^b permutando AC. DF :: CB. FE; ^d Hoc est AB. DE :: CB. FE. Q.E.D,

Coroll.

1. Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus subducantur, residua erunt proportionalia.

2. *Hinc, demonstrabitur conversa ratio.*

Sit AB. CB :: DE. FE. Dico AB. AC :: DE. DF. Nam ^a permutando AB. DE :: CB. FE. ^b ergo AB. DE :: AC. DF. quare iterum permutando, AB. AC :: DE. DF. Q.E.D.

Prop.

PROP. X.X.

Si sint tres magnitudines A,B,C; & aliae D,E,F ipsis aequales numero, quae binae & in eadem ratione sumantur (A.B :: D.E; atque B.C :: E.F); ex aequo autem prima A major fuerit, quam tertia C; erit & quarta D major quam sexta F. Quod si prima A tertiae C fuerit aequalis; erit & quarta D aequalis sextae E. Sin illa minor, haec quoque minor erit.

1. Hyp. Si $A \subset C$. Quoniam $E.F :: B.C$, a hyp.
 erit inversè $F.E :: C.B$. Sed $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ d ergò b cor 4.5.
 $\frac{F}{E} \supset \frac{A}{B}$ vel $\frac{D}{E}$. ergò $D \subset F$. Q.E.D. c hyp. 8.5.
 d schol: 1
2. Hyp. Simili argumento, Si $A \supset C$, ostendetur $D \supset F$.
3. Hyp. Si $A = C$. Quoniam $F.E :: C.B :: f$ 7.5.
 $f.A.B :: D.E$. & erit $D = F$. Q.E.D. g 11.5. &
 9.5..

PROP. X.XI.

Si sint tres magnitudines A,B,C; & aliae D,E,F ipsis aequales numero, quae binae & in eadem ratione sumantur, fueritque perturbata eorum proportio, (A.B :: E.F. atque B.C :: D.E.); ex aequo autem prima A quam tertia C major fuerit; erit & quarta D quam sexta F major; Quod si prima fuerit tertia aequalis, erit & quinta aequalis sextae; sin illa minor, haec quoque minor erit.

1. Hyp. $A \subset C$. Quoniam $D.E :: B.C$, a hyp.
 invertendo erit $E.D :: C.B$. atqui $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ b ergò
 K. 5; ergò

c schol. 13.5. ergo $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$; hoc est $\frac{E}{F}$. ergo D E F.
 d 10.5. Q.E.D.

2. Hyp. Similiter, si A C erit D F.
 3. Hyp. Si A C. Quoniam E.D :: C.B :: A.B :: E.F. erit D F. Q.E.D.

PROP. XXII.

Si sint quotcunque magnitudines A, B, C; & aliae ipsis aequales numero D, E, F, que binas & in eadem ratione sumantur (A.B :: D.E: & B.C :: E.F); & ex aequalitate in eadem ratione erunt (A.C :: D.F.).

Accipe G, H ipsarum A, D;
 & I, K ipsarum B, E; item
 L, M ipsarum E, F aequamultiplices.

Quoniam A.B :: D.E.
 b erit G.I :: H.K. eodem modo, erit, I.L :: K.M. ergo si G E, I, L :: L, M; ergo A.C :: D.F. Eodem pacto si ultra-rius C.N :: F.O; erit ex aequali A.N :: D.O. Q.E.D.

PROP. XXXIII.

Si sint tres magnitudines A,B,C; aliisque D,E,F ipsis aequalis numero, quia binæ in eadem ratione sumantur, fuerit autem perturbatio earum proportio. (A.B :: E.F. & B.C :: D.E.) etiam ex aequalitate in eadens ratione erunt.

A B C D E F
G H K I L M

Sume G,H,I ipsarum A,B,D; item K,L,M ipsarum C,E,F aequemultiplices. erit G.H ^a :: A.B ^b :: E.F ^c :: L.M. porrò quia a 15. 5.
^b B.C :: D.E, erit ^d H.K :: I.L. b hyp.
ergo G,H,K; & I,L,M habent ^e 4. 5.
se juxta 21. 5. quare si G $\frac{1}{2}$,
 $\frac{1}{2}$ K, erit similiter I $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ M.
^d proinde A.C :: D.F. Q.E.D.

Eodem modo si plures fuerint d: 6. def. 5. magnitudinibus tribus, &c.

Coroll.

Ex his sequitur, rationes ex iisdem rationibus compositas esse inter se eisdem. item, earumdem rationum eisdem partes inter se eisdem esse.

* 22. & 23. 5.
& 20. def. 1.

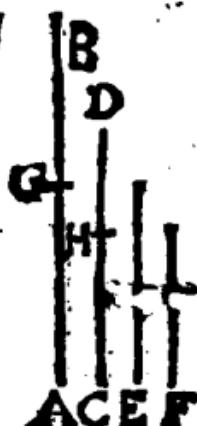
PROP. XXXIV.

A ————— B ————— C ————— D ————— E ————— F
Si prima A.B ad secundam C eandem habeuit rationem quam tertia DE ad quartam F; habuerit autem & quinta BG ad secundam C eandem rationem, quam sexta EH ad quartam F; etiam composita prima cum quinta (AG) ad secundam C eandem habebit rationem, quam tertia cum sexta (DH) ad quartam F.

Nam quia ^a A.B. C :: DE.F. atque ex hyp. a hyp.
& inversè C.BG :: F.EH, erit ^b ex æquali b. 22. 5.
A.B. BG :: DE. EH. ergo componendo AG.
BG :: DH. EH. item BG. C :: EH..F. ^b er- c hyp.
gò rursus ex æquo, AG. C :: DH. F. Q.E.D.

F. o. v.

PROP. XXV.

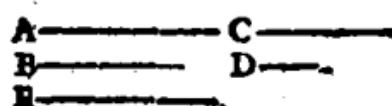

Si quatuor magnitudinis proportionales fuerint (AB. CD :: E. F.) maxima AB, & minima F reliquis CD, & E maiores erunt.

Fiant AG=E; & CH=F. Quoniam A B. C D :: E. F :: AG. CH. erit AB. CD :: GB. HD. sed AB < C D. ergo GB < HD. atqui AG+F=E+CH. ergo AG+F+GB < E+CH+HD. hoc est AB+F < E+CD. Q. E. D.

Quæ sequuntur propositiones non sunt Euclidis; sed ex aliis desumptæ ob frequentem eorum usum Euclidæis subjungi soient.

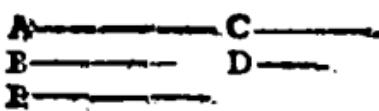
PROP. XXVI.

Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tercia ad quartam, habebit convertendo, secunda ad primam minorem proportionem, quam quarta ad tertiam.

Sit $\frac{A}{B} > \frac{C}{D}$. Dico $\frac{B}{A} > \frac{D}{C}$. Nam concipe $\frac{E}{D} = \frac{B}{A}$. ergo $\frac{A}{B} < \frac{E}{D}$. b quare $A < E$. ergo $B > D$, vel $\frac{D}{C} > \frac{B}{A}$. Q. E. D.

PROP. XXVII.

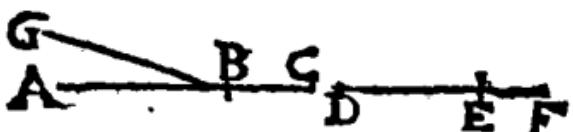
Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tercia ad quartam, habebit quoque vicissim prima ad tertiam majorem proportionem, quam secunda ad quartam.

Sic

Sit $\frac{A}{B} \leq \frac{C}{D}$. Dico $\frac{A}{C} \leq \frac{B}{D}$. Nam puta $\frac{B}{B} = \frac{C}{D}$.
 ergo $A \leq E$. ergo $\frac{A}{C} \leq \frac{E}{C}$ c vel $\frac{B}{D} \leq \frac{E}{D}$. Q.E.D.

a 10. 5.
b 8. 5.
c 16. 5.

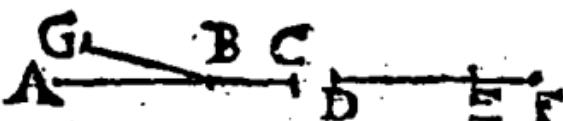
PROP. XXVIII.

Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tertia ad quartam, habebit quoque composita prima cum secunda ad secundam majorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam,

Sit $\frac{AB}{BC} \leq \frac{DE}{EF}$. Dico $\frac{AC}{BC} \leq \frac{DF}{EF}$. Nam cogita $\frac{GB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. ergo $AB \leq GB$. adde utrinque BC , a 10. 5. perit $AC \leq GC$. ergo $\frac{AC}{BC} \leq \frac{GC}{BC}$. d hoc est $\frac{DF}{FE}$. b 4. ax. c 8. 5. d 18. 5. Q.E.D.

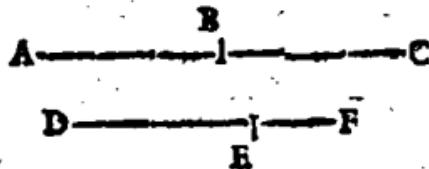
PROP. XXIX.

Si composita prima cum secunda ad secundam majorem habuerit proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam, habebit quoque dividendo prima ad secundam majorem proportionem quam ter- tia ad quartam.

Sit $\frac{AC}{BC} \leq \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AB}{BC} \leq \frac{DE}{EF}$. Intellige $\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$. ergo $AC \leq GC$. aufer commune a 10. 5. BC , b ait $AB \leq GB$. ergo $\frac{AB}{BC} \leq \frac{GB}{BC}$ d vel $\frac{DE}{EF}$. b 5. ax. c 8. 5. d 17. 5. Q.E.D.

PROP. XXX.

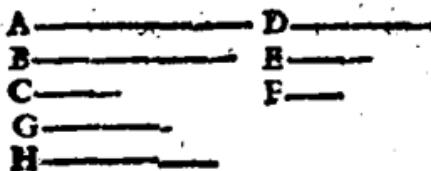

Si composita prima cum secunda ad secundam habuerit majorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam; Habebit, per conversionem rationis, prima cum secunda ad primam minorem rationem, quam tertia cum quarta ad tertiam.

Hyp.
29. 5.
26. 5.
28. 5.

Sit $\frac{AC}{BC} \subset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AC}{AB} \subset \frac{DF}{DE}$. Nam quia $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$,^a erit dividendo $\frac{AB}{BC} \subset \frac{DE}{EF}$,^b & conver-
tendo igitur $\frac{BC}{AB} \subset \frac{EF}{DE}$. Ergo componendo
 $\frac{AC}{AB} \subset \frac{DF}{DE}$. Q.E.D.

PROP. XXXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C, & aliae ipsas aequales manent D, E, F, sitque major proportio prima priorum ad secundam, quam prima posteriorum ad secundam ($\frac{A}{B} \subset \frac{D}{E}$); item secundae priorum ad tertiam major, quam secunda posteriorum ad tertiam ($\frac{B}{C} \subset \frac{E}{F}$). Erit quoque ex aequalitate major proportio prima priorum ad tertiam, quam prima posteriorum ad tertiam ($\frac{A}{C} \subset \frac{D}{F}$).

Concipe $\frac{G}{C} = \frac{E}{F}$, ergo $E \subset G$. Ergo $\frac{A}{G} \subset \frac{A}{B}$.

Rursus puta $\frac{H}{G} = \frac{D}{E}$, ergo $H \subset D$; ergo fortius $H \subset A$. Quare $A \subset H$. Proinde $\frac{A}{C} \subset \frac{H}{C}$, vel $\frac{D}{F} \subset \frac{H}{C}$.

Q.E.D.

Pao.

PROP. XXXII.

A ————— D —————
 B ————— E —————
 C ————— F —————
 G —————
 H —————

Si sint tres magnitudines A,B,C; & aliae ipsae aequales D,E,F, sitque major proportio primæ priorum ad secundam, quam secunda posteriorum ad tertiam;
 $(\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{F})$ *item secunda priorum ad tertiam major; quam prima posteriorum ad secundam;* $(\frac{B}{C} \sqsubset \frac{D}{E})$ *erit quoque ex aequalitate major proportio primæ priorum ad tertiam, quam prima posteriorum ad tertiam.*
 $(\frac{A}{C} \sqsubset \frac{D}{E})$

Hujusce demonstratio planè similis est demonstrationi præcedentis.

PROP. XXXIII.

A ————— E ————— B
 C ————— F ————— D

Si fuerit major proportio totius AB ad totum CD, quam ablati AE ad ablatum CF. Erit & reliqui EB ad reliquum FD major proportio, quam totius AB ad totum CD.

Quoniam $\frac{AB}{CD} \sqsubset \frac{AE}{CF}$, ^{a hyp.} ^{b 27. 5.} erit permutando ^{c 30. 5.}

$\frac{AB}{AE} \sqsubset \frac{CD}{CF}$. ^{c ergo per conversionem rationis.}

$\frac{AB}{BB} \sqsubset \frac{CD}{FD}$. ^{permutando igitur} $\frac{AB}{CD} \sqsubset \frac{EB}{FD}$.

Q. E. D.

PROP. XXXIV.

A	—	D	—
B	—	E	—
C	—	F	—
G	—	H	—

*Si sint quo-
cunque magni-
tudines, & a-
liae ipsis aequa-*

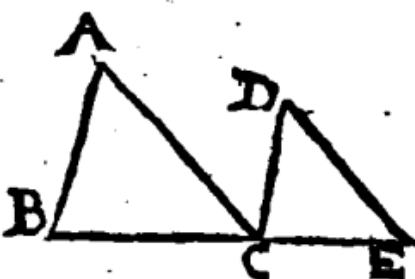
*les numero, sitque major proportio primæ priorum
ad primam posteriorum, quam secundæ ad secundam,
& hac major quam tertia ad tertiam, & sic dein-
ceps: habeant omnes priores simul ad omnes pos-
teriores simul, majorem proportionem, quam omnes
priores, relicta primâ, ad omnes posteriores, relicta
quoque primâ; minorem autem, quam prima priorum
ad primam posteriorum, majorem deniqz etiam, quam
ultima priorum ad ultimam posteriorum.*

*Horum demonstratio est penes interpres. quos
adeat, qui eam desiderat. nos omisimus, brevitatis
studio, & quia illorum nullus usus in his elementis.*

EIB.

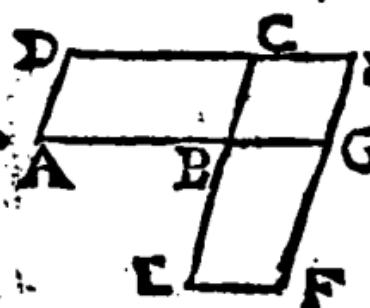
LIB. VI.

Definitiones.

I. Similes figuræ rectilineæ sunt (ABC , DCE), quæ & angulos singulos singulis æquales habent; atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

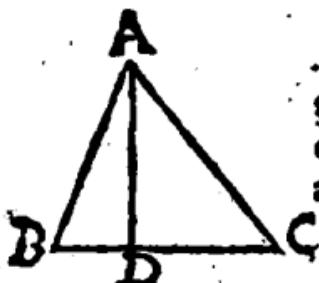
$\text{Ang. } B = DCE \text{ & } AB. BC :: DC. CE.$
 $\text{item ang. } A = D; \text{ atque } BA. AC :: CD. DE.$
 $\text{denique ang. } ACB = E. \text{ atque } BC. CA :: CE. ED.$

II. Reciprocae autem sunt (BD , BF), cum in utraque figura antecedentes, & consequentes rationum termini fuerint. (hoc est $AB. BG :: EB. BC.$)

III. Secundum extremam & medium rationem recta linea AB secta, esse dicitur, cum ut tota AB ad majus segmentum AC , ita majus segmentum AC ad minus CB se habuerit. ($AB. AC :: AC. CB.$)

IV. Alter-

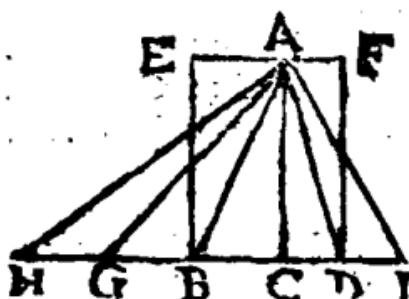

I. V. Altitudo cujusq; figuræ ABC est linea perpendicularis AD, à vertice A ad basim BC deducta.

V. Ratio ex rationibus componi dicitur, cùm rationum quantitates inter se multiplicatæ, aliquam efficerint rationem.

*Ut ratio A ad C, componitur ex rationibus A
ad B, & B ad C. nam $\frac{A}{B} + \frac{B}{C} = \frac{A}{C} = \frac{AB}{BC}$.*

PROP. I.

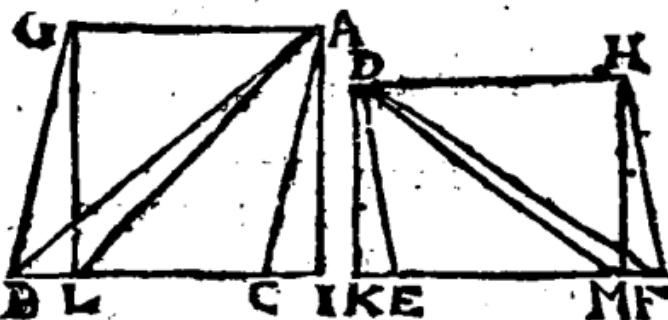
Triangula ABC, ACD, & parallelogramma BCAE, CDFA, quorum eadem fuerit altitudo, ita se habent inter se, ut bases BC, CD.

^a Accipe quotvis BG, HG ipsi BC æquales; idem DI = CD. & connecte AG, AH, AI.

^b Triangula ACB, ABG, AGH æquantur; ^b item triang. ACD = ADI. ergo triangulum ACH tam multiplex est trianguli ACB, quam basis HC, basis BC. & æquem multiplex est triang. ACI trianguli ACD, ac basis CI basis CD. cùm igitur si HC \square , \square , CI, erit similiter triang. AHC \square , \square , ACI, & ideoque BC : CD :: triang. ABC. ACD :: pgr. CE, CF. Q. E. D.

Schol.

Scholi.

Hinc, triangula ABC, DEF, & parallelogramma AGBC, DEFH, quorum aequales sunt bases BC, EF, ita se habent ut altitudines AL, DK.

^a Sume IL = CB; & KM = EF; ac junge ^a 3. 1.
LA, LG, MD, MH. liquet esse triang. ABC. ^b 7. 5.
DBF :: ^b ALI. DKM :: ^c AI. DK :: ^d pgr..d 41. 1. &
AGBC. DEFH. Q. E. D. ^e 15. 5.

PROP. II.

A Si ad unum trianguli ABC,
latus BC parallela ducta fuerit
recta quedam linea DE, bac
proportionaliter secabit ipsius
trianguli latera (AD. BD ::
AE. EC). Et si trianguli la-
tera proportionaliter secta fue-
rint (AD. BD :: AE. EC)
qua ad sectiones D, E adjuncta
fuerit recta linea DE, erit ad reliquum ipsum trianguli
latus BC parallela. Ducantur CD, BE.

1. Hyp. Quia triang. DEB ^a = DEC; ^b erit a 37. 1.
triang. ADE. DEE :: ADE. ECD. atqui ^b 7. 5.
triang. ADE. DBE ^c :: AD. DB. & triang. c 1. 6.
ADE. DEC ^c :: AE. EC. ergo AD. DB :: d 11. 5.
AE. EC.

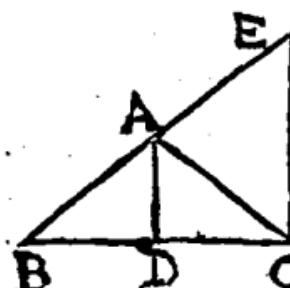
2. Hyp. Quia AD. DB :: AE. EC. e 1. 6.
est triang. ADE, DBE :: ADE. ECD;
e erit triang. DBE = ECD. f ergo DE, BC f 9. 5.
sunt parallela. Q. E. D. g 39. 1.

Schol.

Schol.

Imò, si plures ad unum trianguli latus parallelæ ductæ fuerint, erunt omnia laterum segmenta proportionalia, ut facile deducitur ex hac.

PROF. III.

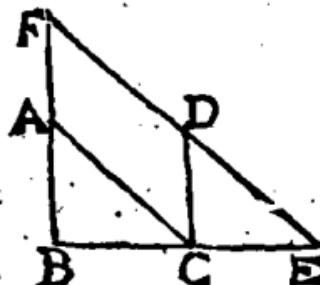
Si trianguli BAC angulus BAC bifarium sectus sit, secans autem angulum rectam linea AD secuerit & basim, basis segmenta eandem habebunt rationem, quam reliqua ipsius trianguli latera (BD , $DC :: AB. AC.$) Et si basis segmenta eandem habeant rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD. DC :: AB. AC.$) recta linea AD quæ à vertice A ad sectionem D dicitur, bifarium secat trianguli ipsius angulum BAC .

Produc BA ; & fac $AB = AC$. & junge CE .

1. Hyp. Quoniam $AB = AC$, erit ang. ACE
 $\overset{a}{=} E \overset{b}{=} \frac{1}{2} BAC \overset{c}{=} DAC$. ergò DA , CE parallelæ sunt. quare $BA. AB (AC) :: BD. DC$. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam $BA. AC (AE) :: BD. DC$ erunt DA , CE parallelæ: ergò ang. $BAD \overset{d}{=} E$; & ang. $DAC \overset{e}{=} ACE \overset{f}{=} E$, ergò ang. $BAD \overset{g}{=} DAC$. bisectus igitur est ang. BAC . Q. E. D.

PROF. IV.

Equiangulorum triangulorum ABC , DCE proportionalia sunt latera, que circum aquates angulos B , DCE ($AB. BC :: DC. CE$, &c.) & homologa sunt latera AB , DC &c. que aequalibus angulis ACB , E &c. subtenduntur.

Statue

Statue latus BC in directum lateri CE, & produc BA, ac ED donec^a occurrant.

a 32. i.

& 13. ax.

b hyp.

c 28. i.

Quoniam ang. B^b = ECD, sunt BF, CD parallelæ. Item quia ang. BCA^b = CED sunt CA, EF parallelæ. Figura igitur CAFD est parallelogramma. ergo AF = CD; & AC = FD. Liquet igitur AB. AF (CD) :: BC. CE. permutando igitur AB. BC :: CD. CE, item BC. CE :: FD. (AC) DE ergo permutando EC. AC :: CE. DE. quare etiam sex aquo AB. AC :: CD. DE. ergo, &c.

d 34. i.

e 2. 6.

f 16. 5.

g 22. 5.

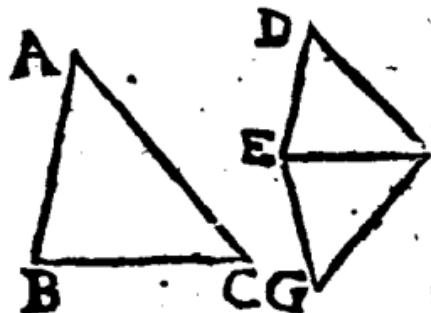
Coroll.

Hinc AB. DC :: BC. CE :: AC. DE.

Schol.

Hinc si in triangulo FBE ducatur uni lateri FB parallela AC; erit triangulum ABC simile toti FBE.

PROP. V.

Si duo triangula ABC, DEF latèræ proportionatæ habeant (AB. BC :: DE. EF & AC. BC :: DF. EF. item AB. AC :: DE

DF) æquivalua erunt triangula, & aquales habebunt eos angulos, sub quibus homologa latèra subtenduntur.

Ad latus EF^a fac ang. FEG = B; & ang. EFG = C, quare etiam ang. G = A. ergo GE. EF c :: AB. BC :: DE. EF. ergo GE = DE. Item GF. FE c :: AC. CB d :: DF. FE. ergo GF = DF. Triangula igitur DEF. GDF sibi mutuò æquilatera sunt. ergo ang. D = G = A. & ang. FED = FEG = B. proinde & ang. DFE = C. ergo &c.

a 23. i.

b 32. i.

c 4. 6.

d hyp.

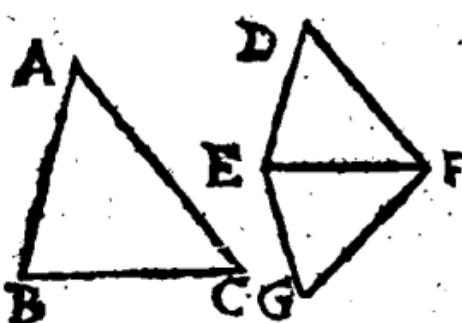
e 11. 5.

& 9. 5.

f 8. 1.

g 32. i.

PROP. VI.

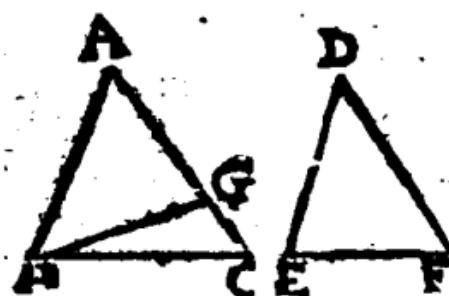

Si duo triangula A B C, D E F unum angulum B uni angulo D E F aequalem, & circum aequales angulos B, D E F

latera proportionalia habuerint (AB. BC :: DE. EF;) aquiangula erunt triangula ABC, D E F; aequalesque habebunt angulos, sub quibus homologa latera subtenduntur.

Ad latus E F fac ang. F E G = B; & ang. E F G = C. ^a unde & ang. G = A. ergo G E. E F :: AB. BC c :: DE. EF ^d ergo DE = G E. atqui ang. D E F ^e = B ^f = G E F. ^g ergo ang. D = G = A. ^b proinde etiam ang. E F D = C.
Q. E. D.

PROP. VII.

Si duo triangula ABC, D E F unum angulum A uni angulo D aequalem, circa autem alios angulos ABC, E latera proportionalia habeant (AB. BC :: DE. EF); reliquorum autem simul utrumque C, F aut minorem, aut non minorem rectio; aquiangula erunt triangula ABC, D E F, & aequales habebunt eos angulos, circum quos proportionalia sunt latera.

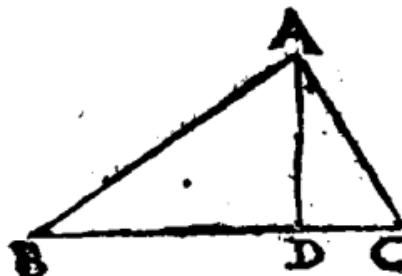
Nam si fieri potest, sit ang. ABC < E. fac igitur ang. A B G = E; ergo cum ang. A ^a = D, ^b erit etiam ang. A G B = F. ergo AB. B G c :: D E. E F :: A B. B C. ^e ergo B G = B C. ^f ergo ang. B G C :: B C G. ^g ergo ang. B G C. vel C minor

A 32. I.
b 4. 6.
c hyp.
d 9. 5.
e hyp.
f constr.
g 4. I.
h 32. I.

byp.
32. I.
4. 6.
hyp.
9. 5.
5. I.
cor. 17. I.

minor est recto; & proinde ang. AGB, vel F reg cor. 13. 1. eto major est. ergo anguli C, & F non sunt e-
iusdem speciei, contra Hyp.

PROP. VIII.

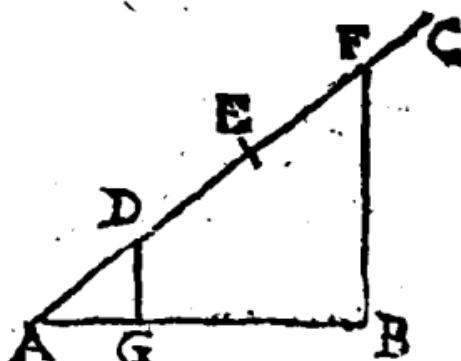
Si in triangulo re-
ctangulo ABC ab an-
gulo recto BAC in
basin BC perpendicu-
laris AD ducitur est;
qua ad perpendiculari-
rem triangula ADB,
ADC, tum toti trian-
gulo ABC, tum ipsa inter se similia sunt.

Nam ang. BAC^a = BDA^a = CDA. & ^{a 12. axi}
ang. BAD^b = C. & CAD^b = B. ergo per ^{b 32. 1.}
4. 6. & 1 def. 6.

Coroll.

Hinc i. BD.DA^c :: DA. DC. ^{c 1. def. 6.}
2. BC. AC :: AC. DC. & CB.
BA. :: BA. BD.

PROP. IX.

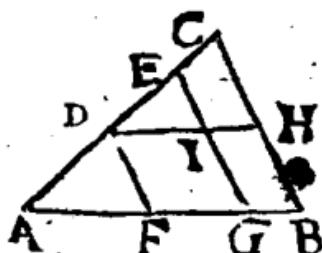
A data recta
linea AB im-
peratam partem
 $\frac{1}{3}$ AG auferre.

Ex A duc
infinitam AC
utcunq; in qua
2. sume tres, a 3. 1.
AD, DE, EF
æquales ut-

cunque, junge FB, cui ex D. ^b duc parallelam b 31. 1.
DG. Dico factum.

Nam GB. AG ^c :: FD. AD. ergo ^d com- c 2. 6.
ponendo AB. AG :: AF. AD. ergo cum AD = ^d 18. 5.
AF, erit AG = $\frac{1}{3}$ AB. Q. E. F. PROP.

PROP. X.

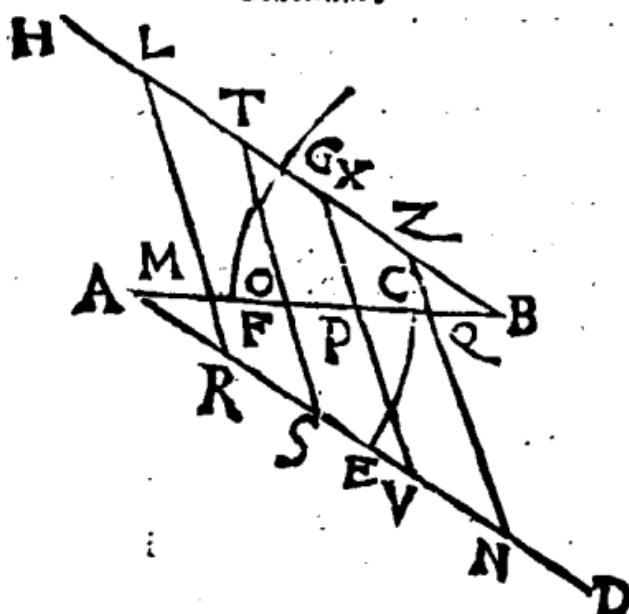
Datam rectam lineam AB insectam similiter secare (in F, G), ut data altera AC , secta fuerit (in D, E .)

Extremitates sectarum & insectarum jungat recta

BC . Huic ex punctis E, D duc parallelas EG, DF rectarum secundarum occurrentes in G, F . Dico factum.

Ducatur enigmata DH parall. AB . Estque AD . $DE^b :: AF$. FG , & DE . $EC^b :: DI$. $IH^c :: FG$. GB . Q. E. F.

Scholium.

Hinc discimus rectam datam AB in quavis æquales partes (puta §.) secare. id quod facilius præstabitur sic.

Duc infinitam AD , eiq; parallelam BH etiam infinitam. Ex his cape partes æquales AR, RS, SV, VN ; & BZ, ZX, XT, TL ; in singulis unâ pau-

pauciores, quam desiderentur in AB; tum recte ducantur LR, TS, XV, ZN. haec quinque cabunt datam AB.

Nam RL, ST, VX, NZ^a parallelæ sunt: a 33. 1.
ergo quum AR, RS, SV, VN^b æquales sint, b constr.
erunt AM, MO, OP, PQ æquales. Similiter c 2. 6.
quia BZ=ZX, erit BQ=QP. ergo AB. quin-
quisecta est. Q. E. F.

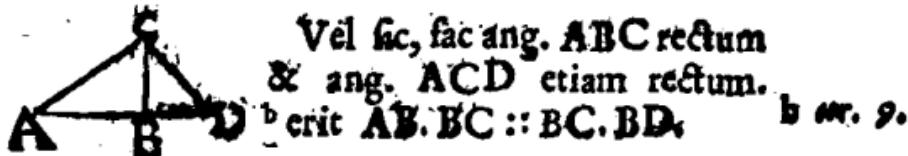
Prop. XI.

Datis duabus
rectis lineis AB
AD. tertiam
proportionalem
DE invenire.

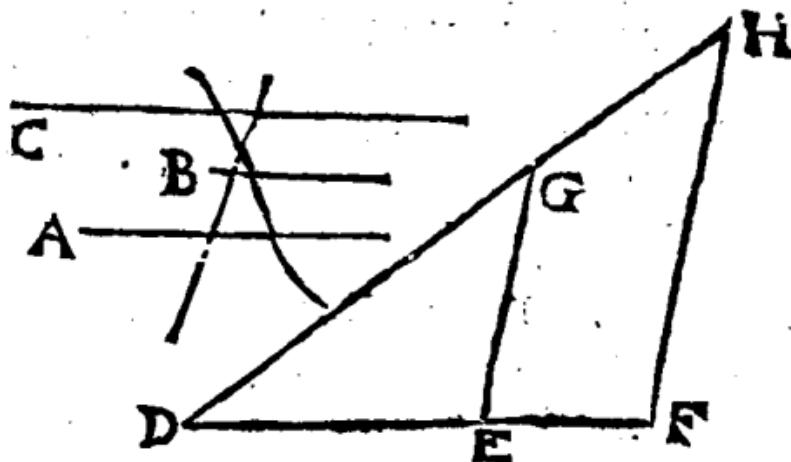
Junge BD,

& ex AB protracta sunt BC=AD. per C
duc CE parall. BD. cui occurrat AD pro-
ducta in E. Erit DE expedita.

Nam AB.BC. (AD)::AD.DE. Q.E.F. a 2. 6.

PROP. XII.

Tribus datis rectis lineis DE , EF , DG , quam proportionalem GH invenire.

Conne^tatur EG . per F duc FH parall. EG , cui occurrat DG producta ad H . liquet esse $DE \cdot EF^2 :: DG \cdot GH$. Q. E. F.

Vel ita. $CD = CB + BD$ ad apta circulo. Circino sume AB . $\therefore AB \times BE = CB \times BD$. $\therefore AB : CB :: BD : BE$.

PROP. XIII.

Duabus datis rectis lineis AE, EF et EB medium proportionale EF adinvenire.

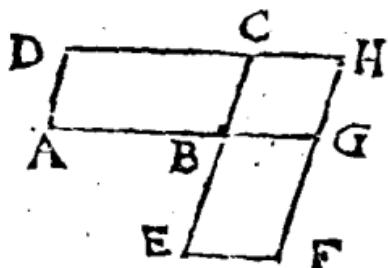
Super tota AB diametro describe semicirculum AFB . Ex E erige perpendicularem EF ocurrentem peripherie in F . Dico $AE \cdot EF :: EF \cdot EB$. Duocantur enim AF , & FB . Ex trianguli $rectanguli$

guli^b AFB recto angulo, deducta est FE basi perpendicularis; ^b ergo AE. FE :: FE. EB. b cor. 8. 6.
E. F.

Coroll.

Hinc, linea recta, quæ in circulo à quovis
uncto diametri, ipsi diametro perpendicularis
ducitur ad circumferentiam usque, media est pro-
portionalis inter duos diametri segmenta.

PROP. XIV.

Aequalium; &
unum ABC uni-
EBG aequalē ha-
bentium angulum,
parallelogrammorū
BD, BF reciproca
sunt latera, quæ cir-
cum aequales angu-

m. (AB. BG :: EB. BC) : Et quorum par-
allelogrammorū BD, BF unum angulum ABC
uni angulo EBG aequalē habentium, reciproca
sunt latera, quæ circum aequales angulos, illa sunt
equalia.

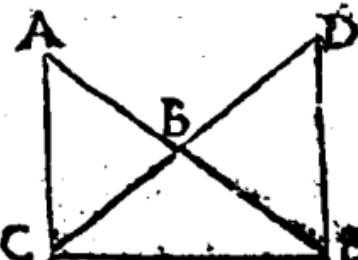
Nam latera AB, BG circa aequales angulos
faciant unam rectam, ^a quare EB, BC etiam in
rectum jacebunt. Producantur FG, DC; do- a sib. 15. 1.
boc occurrant. b i. 6.

i. Hyp. AB. BG ^b :: BD. BH ^c :: BF. BH ^d :: c 7. 5.
E. BC. ^e ergo, &c. d i. 6.

2. Hyp. BD. BH ^f :: AB. BG ^g :: BE. EC ^h :: f i. 6.
F. BH. ⁱ ergo Pgr. BD = BF. Q. E. D. g hyp.
h i. 6.

k ii. 4. 9. 5.

PROP. XV.

Aequalium, & unum ABC, uni DBE aequalē habentū angulū triangulorū ABC, DBE, reciproca sunt latera, quæ circum aequalēs angulos (AB. BE :: DB. BC), illa sunt aequalia.

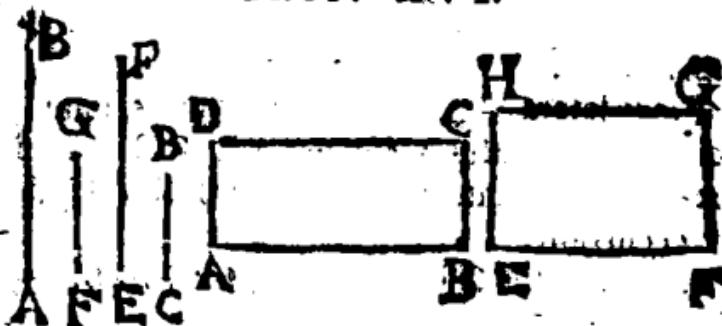
BE :: DB. BC): Et quorum triangulorum ABC, DBE, unum angulum ABC uni DBE aequalē habentium reciprocā sunt latera, quæ circum aequalēs angulos (AB. BE :: DB. BC), illa sunt aequalia.

Latera CB, BD circa aequalēs angulos, stantur sibi in directum; ergo ABE est recta linea. ducatur CE.

1. Hyp. AB. BE ^b :: triang. ABC. CBE ^c :: triang. DBE. CBE. ^d :: DB. BC. ^e ergo, &c.

2. Hyp. Triang. ABC. CBE ^f :: AB. BE ^g :: DB. BC ^h :: triang. DBE. CBE. ⁱ ergo triang. ABC = DBE. Q. E. D.

PROP. XVII.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint (AB. FG :: EF. CB), quod sub extremis AB, CB comprehenditur rectangularum AC aequalē est ei, quod sub mediis EF, FG comprehenditur, rectangulo EG. Et si sub extremis comprehensum rectangularum AC aequalē fuerit ei, quod sub mediis comprehenditur, rectangulo EG, illæ quatuor rectæ lineæ proportionales erunt (AB. FG :: EF. CB.).

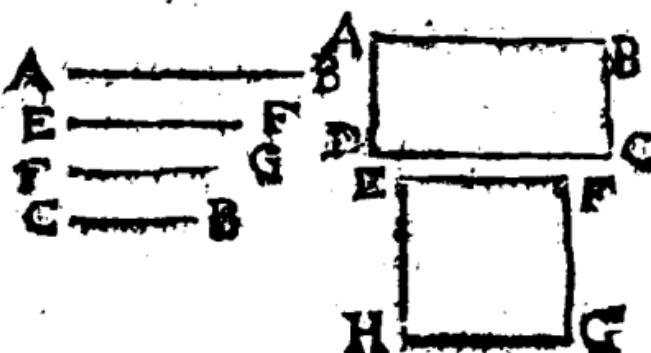
I. Hyp.

1. Hyp. Anguli B, & F recti, ac^a proinde a 12. ax. pares sunt; atque ex hyp. AB. FG :: EF. CL.
b ergo Rectang. AC = EG. Q. E. D. b 14. 6.
 2. Hyp. **c** Rectang. AC = EG; atque ang. **c** hyp. B = F; **d** ergo AB. FG :: EF. CB. Q. E. D. d 14. 6.

Coroll.

Hinc ad datam rectam lineam AB facile est datum rectangulum EG applicare, **c** faciendo **c** 4, & **c** 14. 6 AB. EF :: FG. BC.

PROP. XVII.

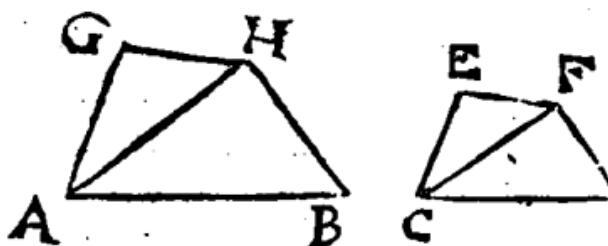
Si tres rectæ lineæ sint proportionales (AB. EF :: EF. CB), quod sub extremis AB, CB comprehendit rectangulum AC aequalē est ei, quod à media EF, describitur, quadrato EG. Et si sub extremis AB, CB comprehendit rectangulum AC, aequalē sit ei, quod à media EF, describitur, quadrato EG, illæ tres rectæ lineæ proportionales erunt (AB. EF :: EF. CB).

Accipe FG = EF.

1. Hyp. AB. EF **a** :: EF (FG). CB. ergo **a** hyp. Rectang. AC **b** = EG **c** = EFq. Q. E. D. b 16. 6.
 2. Hyp. Rectang. AC **d** = quadr. EG = EFq. ergo AB. EF :: FG (EF). BC. c 29. def. 1. d hyp. c 16. 6.

Coroll.

Sit A in B = Cq. ergo A. C :: C. B.

A data recta linea AB dato rectilineo CEFD. triângulo similiterque positum rectilineum AGHB describere.

Datum rectilineum resolve in triangula.³ fac ang. ABH = D; ³ & ang. BAH = DCF; ³ & ang. AHG = CFE; ³ & ang. HAG = FCE. Rectilineum AGHB est quæsิตum.

Nam ang. B^b = D. & ang. BAH^b = DCF. quare ang. AHB = CFD; ^b item ang. HAG = FCE, ^b & ang. AHG = CFE.. quare ang. G = E; & totus ang. GAB = ECD; & totus GHB = EFD. Polygona igitur sibi mutuo æquiangula sunt. Porro, ob trigona æquiangula, AB. BH ^c :: CD. DF. & AG. GH. ^c :: CF. EF. item AG. AH. ^c :: CE. CF. & AH. AB ^c :: CF. CD. ^f unde ex æquo AG. AB :: CE. CD. eodem modo GH. HB :: EF. FD. ergo polygona ABHG, CDFE similia similiterque posita existunt. Q. E. F.

PROP. XIX.

Similia triangula ABC, DEF sunt in duplicata ratione laterum homologorum BC EF.

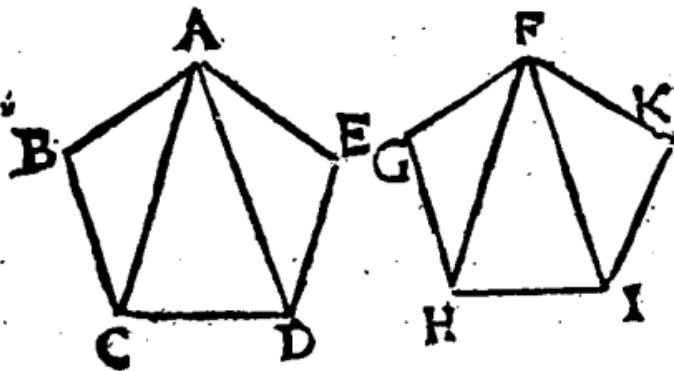
? Fiat BC. EF :: EF. BG. & ducatur AG.
Quia

Quia $AB \cdot DE :: BC \cdot EF$ & $EF \cdot BG$. & ang. b cot. 4. 6.
 $B = E$; \therefore erit triang. $ABG = DEF$. verum c conqr.
 triang. ABC , $ABG :: BC \cdot BG$; & f BC
 $\equiv \frac{BC}{EF}$ bis; ergo triang. $\frac{ABC}{ABG}$ hoc est $\frac{ABC}{DEF} g =$ e 1. 6.
 $\frac{BC}{EF}$ bis. Q. E. D. f 10. def 5. g 11. 5.

Coroll.

Hinc, si tres linea BC , EF , BG proportionales fuerint; ut est prima ad tertiam, ita est triangulum super primam BC descriptum ad triangulum super secundam EF simile, similiterque descriptum. vel ita est triangulum super secundam EF descriptum ad triangulum super tertiam simile similiterque descriptum.

PROP. XX.

Similia polygona $ABCDE$, $FGHIK$ in similia triangula ABC , FGH ; & ACD , FHI , & ADE , FIK dividuntur; & numero aequalia, & homologa totis. ($ABC \cdot FGH :: ABCDE \cdot FGHIK :: ACD \cdot FHI :: ADE \cdot FIK$.) Et polygona $ABCDE$, $FGHIK$ duplicatam habent nam inter se rationem, quam latus homologum BC ad homologum latus GH .

1. Nam ang. $B^a = G$; & AB. BC $\therefore:: FG.$
ad ip. b. 6. GH. ergo triangula ABC FGH aequiangula
 sunt. eodem modo triangula AED. FKI assi-
 milantur. cum igitur ang. BCA $b = GHF$; &
 ang. ADE $b = FIK$; totique anguli BCD.
 GHI; atque toti CDE. HIK c pares sint, \therefore re-
 manent ang. ACD = FHI; & ang. ADC =
 FIH; unde etiam ang. CAD = HFI. ergo
 triangula ACD. FHI similia sunt. ergo, &c.

2. Quoniam igitur triangula BCA, GHF
 similia sunt, erit $\frac{BCA}{GHF} = \frac{BC}{GH}$ bis. ob tandem
 causam $\frac{CAD}{HFI} = \frac{CD}{HI}$ bis. deniq; triang. $\frac{DEA}{IKF} =$
^{16. 5.} $\frac{DE}{IK}$ bis. quare cum BC. GH $\therefore:: CD. HI$ $\therefore::$
^{sch. 23. 5.} DE. IK, erit triang. BCA. GHF :: CAD.
^{k 12. 5.} HFI :: DEA. IKF :: polyg. ABCDE.
 FGHIK :: $\frac{BC}{GH}$ bis.

Coroll.

I. Hinc, si fuerint tres linea recte proportionales; ut est prima ad tertiam, ita erit polygonum super primam descriptum ad polygonum super secundam simile, similiterque de scriptum. vel ita erit polygonum super secundam descriptum ad polygonum super tertiam. similes simili-
 tatesque de scriptum.

Unde elicitur methodus figuram quavis rectilineam augendi vel minuendi in ratione data. ut si vobis pentagonus, cuius latus CD aliud facere quin-
 tuplum. inter AB, & $\frac{1}{5}$ AB inveni medium proportionale. Super hoc $\frac{1}{5}$ confinx pentagonum simile datur. hoc erit quintuplum dati.

2. Hinc etiam, si figurarum similium homo-
 loga latera nata factint, etiam proportio figura-
 rum innotescet; semper invocando rectissimam pro-
 portionalem.

*Quae (ABC, DIE) videm rectilineo HFG
sunt similia, & inter se sunt similia.*

Nam ang. $A^{\circ} = H^{\circ} = D.$ & ang. $C^{\circ} = G$ a 1. def.
 $\therefore E;$ & ang. $B^{\circ} = F^{\circ} = I.$ item AB. AC ::
HF. HG :: DI. DE. & AC. CB :: HG.
GF :: DE. EI. & AB. BC :: HF. FG :: DI.
IE. ergo $\triangle ABC, DIE$ similia sunt. Q. E. D.

Prop. XXII.

*Si quatuor recta linea proportionales fuerint
(AB. CD :: EF. GH.) & ab eis rectilinea si-
milia similiterque descripta proportionalia erint.
(ABI. CDK :: EM. GO) Et si à rectis lineis
similia similiterque descripta rectilinea propria-
tia fuerint (ABI. CDK :: EM. GO) iste et à re-
cta linea proportionales erint. (AB. CD :: EF. GH.)*

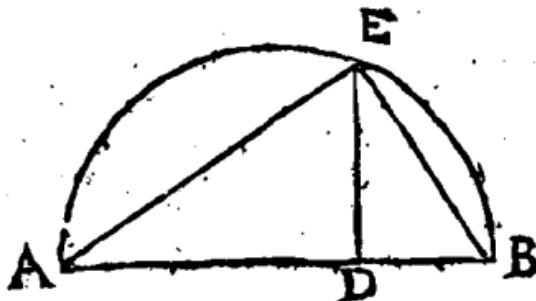
1. Hyp. $\frac{ABI}{CDK} = \frac{AB}{CD}$ bis $= \frac{EF}{CD}$ bis $= \frac{EM}{GO}$ bis. a 19. 9.
ergo $ABI. CDK :: EM. GO.$ Q. E. D.

2. Hyp. $\frac{AB}{CD}$ bis $= \frac{ABI}{CDK}$ b $= \frac{EM}{GO}$ c $= \frac{EF}{GH}$ b' hyp.
bis. ergo $AB. CD :: EF. GH.$ Q. E. D.

Schol.

Hinc deducitur, & demonstratur ratio multiplicandi quantitates surdas. ex gr. Sit $\sqrt{5}$ multiplicandus in $\sqrt{3}$. dico provenire $\sqrt{15}$. Nam ex multiplicationis definitione debet esse, scilicet $\sqrt{3} :: \sqrt{5}$. product. ergo per hanc, q. 1. q. $\sqrt{3} :: \sqrt{5}$. q. product. hoc est. 1. 3 :: 5. q. product. ergo q. product. est 15. quare $\sqrt{15}$ est productus ex $\sqrt{3}$ in $\sqrt{5}$. Q. E. D.

THEOR.

cor. Herig.

Si recta linea AB secta sit utcunque in D. rectangle sub partibus AD, DB contentum, est medium proportionale inter eam quadrata. Item rectangle contentum sub tota AB, & una parte AD, vel DB, est medium proportionale inter quadratum totius AB, & quadratum dictae partis AD, vel DB.

Super diametrum AB describe semicirculum. ex D erige normalem DE occurrentem peripheriae in E. junge AE, BE.

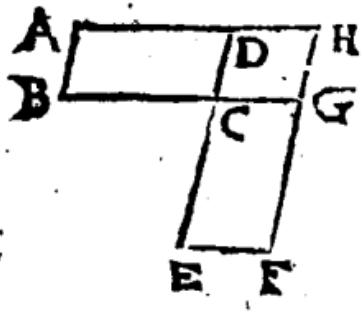
Liquet esse $AD \cdot DE^2 :: DE \cdot DB$. ergo $ADq. DEq :: DEq. DBq$. hoc est $ADq. ADB :: ADB. DBq$. Q. E. D.

Porro, BA. AE^d :: AE. AD^e ergo BAq. AEq :: AEq. ADq. hoc est BAq. BAD :: BAD. ADq. Eodem modo ABQ. ABD :: ABD. BDq. Q. E. D.

Sic quidem P. Herigonius scit. Sed facilius haec etiam ex l. 6. & l. 12. deduci posse sunt.

PROB.

PROP. XIII.

Equiangula parallelogramma AC, CF inter se rationem habent eam quæ ex lateribus componitur. ($\frac{AC}{CF} = \frac{EC}{CG}$
 $+ \frac{DC}{CE}$)

Latera circa æquales angulos C & sibi in di- a sch. 15
rectum statuantur; & compleatur parallelogram-
num CH.

$$\text{Ratio } \frac{AC}{CF} = \frac{AC}{CH} + \frac{CH}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE} \quad \text{b 20. def. c 1. 6.}$$

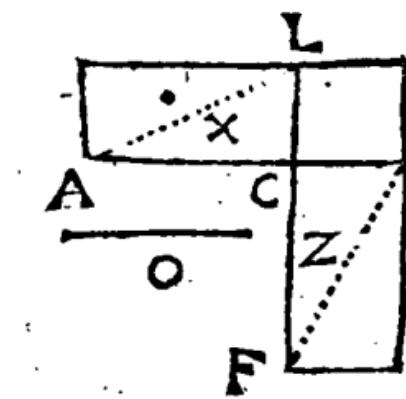
Q. E. D.

Coroll.

Hinc & ex 34. 1. patet primò, *Triangula, quæ ad. Tucq; unum angulum (ad C) æqualem habent, rationem 15. 5. habere ex rationibus rectarum, AC ad CB, & LC ad CF, æqualem angulum continentium.*

Patet secundò,

*Rectangula ac * pro- * 35. 15.
inde & parallelo-
gramma quæcumque
rationem inter se
habere compositam
ex rationibus basi
ad basim, & alti-
tudinis ad altitu-
dinem. Neque ali-
ter de triangulis
ratiocinaberis.*

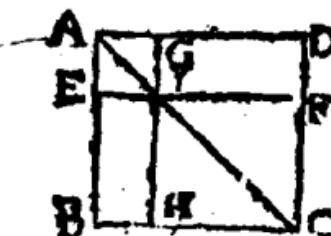

B

Patet tertio, *Quomodo triangulorum ac parallelogrammarum proportio exhiberi possit. Sunto parallelogramma X & Z; quorum bases AC, CB; altitudines verò CL, CF. Hiat CL, CF :: * 14. 6. &
CB. O. * erit X. Z :: A.C.O..*

PROP.

PROP. XXIV.

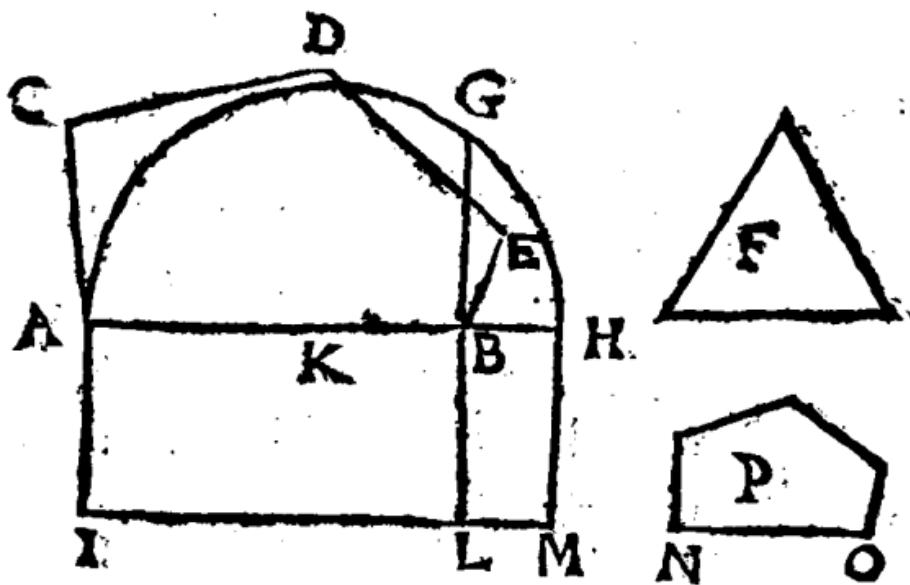

In omni parallelogrammo ABCD, que circa diametrum AC sunt parallelogramma EG, HF, & toti & inter se sunt similia.

Nam parallelogramma

^{a 29. 1.} EG, HF habent singula unum angulum cum toto communem. ^b ergo toti & sibi mutuo aequi-
angula sunt. Item tam triangula ABC, AEI,
^{c 22. 5.} IHC, quam triangula ADC, AGI, IFC sunt
inter se aequiangularia. ^b ergo AE. EI :: AB. BC,
^{d 3. def. 6.} atque AE. AI :: AB. AC, ^b & AI. AG :: AC.
AD. ^c ex aequali igitur, AE. AG :: AB. AD.
HF, BD similia sunt, ergo, &c.

P.R.P. XXV..

Dato rectilineo ABEDC simile, similiterque per-
sum P, idemque alteri dato F aequale, conficiere.

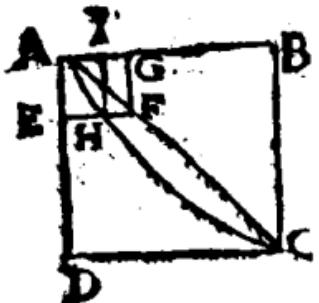
^a Fac rectang. AL = ABEDC. ^b item super
BL fac rectang. BM = F. Inter AB, BH c in-
veni medium proportionalem NO. super NO

^c fac

4. fac polygonum P simile dato ABEDC. Erit d. 18. 6.
hoc æquale dato F.

Nam ABEDC (AL). P :: e AB. BH^f ::
AL. BM. ergo P = BM^g = F. Q.E.F. h. conf.

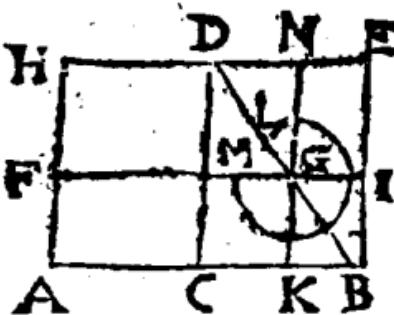
PROP. XXVI.

Si à parallelogrammo ABCD parallelogrammum AGFE ablatum sit, & simile toti, & similes possum, communem cum ostendens angulum EAG, bac circa eandem cum recto diametrum AC consistet.

Si negas AC esse communem diametrum,
eato diameter AHG secans EF in H. & ducatur
HI parall. AE. Parallelogramma EI, DB^a & a 24. 6.
nullia sint. b ergo AE. EH :: AD. DC^b :: AE. b 1. def.
EF. c proinde EH = EF. d hyp. c 9. 5.
d 9. 5. f 9. ax. Q.E.A.

PROP. XXVII.

*Omnium parallelogramorum AD,
AG secundum eandem rellam lineam
AB applicatum, deficientiamque si-
guris parallelogrammis CE, KI fini-
libus, si militerq; po-*

*sitis, ei AD, quod à dimidia describitur, maxi-
mum est AD, quod ad dimidium est applicatum, si-
mille existens defectui KI.*

Nam quia GE = GC, addito communi a 43. 1.
KI, b erit KE = CI c = AM. adde commune b 2. ex.
CG, d erit AG = Gnom. MBL. sed Gnom. c 36. 1.
MBL e = CE (AD). ergo AG = AD. d 2. ex.
Q.E.D. e 9. ax.

PROP. XXVIII.

Ad datam rectam lineam AB , dato rectilineo
C aequale parallelogrammum AP applicare deficiens
figurā parallelogrammā ZR, quæ similis sit alteri
parallelogrammo dato D. * Oportet autem datum
rectilineum C, cui aequale AP applicandum est, non
majus esse eo AF, quod ad dimidiam applicatur, si-
milibus existentibus defectibus, & ejus AF quod
ad dimidiam applicatur; & ejus D, cui simile de-
esse debet.

7. 6.

8. 6.

cb. 45. 1.
5. 6.

Bisecta AB in E. Super EB ^a fac Pgr. EG.
simile dato D. ^b sitque $EG = C + I$. ^c fac pgr.
 $NT = I$; & simile dato D, vel EG, duc diametrum FB. fac $FO = KN$; & $FQ = KT$. Per
O, & Q duc parallelas SR, QZ. parallelogram-
mum AP est id quod queritur.

Nam parallelogramma D, BG, OQ, NT,
ZR ^d sunt similia inter se. Et Pgr. EG ^e \equiv NT
+ C ^f \equiv OQ + C; ^f quare C \equiv Gnom.
OBQ ^g \equiv AO + PG ^h \equiv AO + EP \equiv AP..
Q. E. F.

onstr. &

6.

onstr.

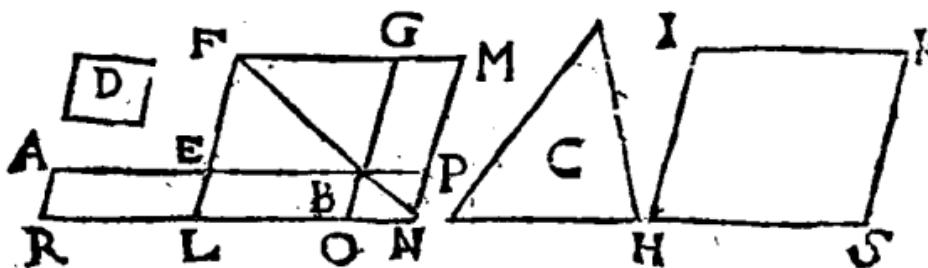
ax.

. ax.

43. 1.

PROP.

PROP. XXIX.

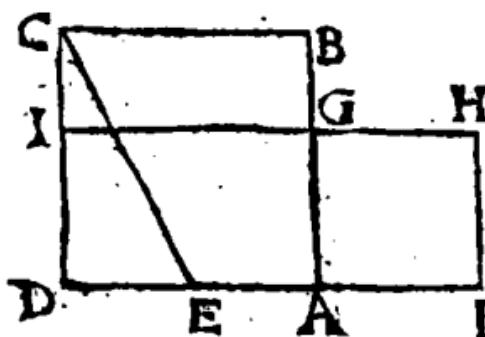

Ad datam rectam lineam AB; dato rectilineo C
æquale parallelogrammum AN applicare, excedens
figurâ parallelogrammâ OP, quæ similis sit paralle-
logrammo alteri dato D.

Bisecta AB in E. super EB ^a fac Pgr. EG si- a 18. 6.
mille dato D. ^b sitq; pgr. HK ^c = EG + C; & b 25. 6.
simile dato D, vel EG. fac FEE. ^d = IH; ^e & c 3. 1.
FGM ^f = HK. per L, M duc parallelas RN,
MN. & AR parall. NM. Produc ABP, GBO.
Duc diametrum FBN. Pgr. AN est quæsitus.

Nani parallelogramma D, HK, LM, EG ^d constr.
^a similia sunt, ^e ergo pgr. OP simile est pgr. ^c 24. 6.
LM, vel D. item LM ^f = HK ^f = EG + C. ^f constr.
^g ergo C ^g = Gnom. ENG. atqui AL ^h = LB ^h 36. 1.
ⁱ = BM. ^j ergo C. ^k = AN. Q. E. F. ^l 43. 1.
12. & 1.

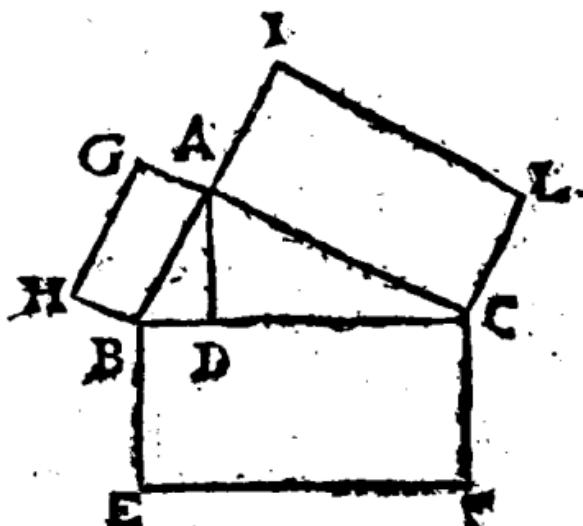
PROP. XXX.

Propositiæ re-
ctam lineam ter-
minatam AB,
extremâ, ac me-
diâ ratione se-
care. (A.B.
AG :: AG.
GB.)

^a Seca AB a 11. 2.
in G, itâ ut AB × BG ^b = AGq. ^b ergo BA. b 17. 6.
AG :: AG. GB. Q.E.F.

PROP. XXXI.

In rectangulis triangulis BAC , figura quaenam BF à latere BG rectum angulum BAC subducens, descripta, equalis est figuris BG , AL , quae priori illi BF similis, & similius posita à lateribus BA , AC rectum angulum continentibus describuntur.

Ab angulo recto BAC demitte perpendicularē AD . Quoniam $CB \cdot CA^2 :: CA \cdot DC$.
 erit $BF \cdot AL :: CB \cdot DC$; inversèque $AL \cdot BF :: DC \cdot CB$. Ita quia $BC \cdot BA^2 :: BA \cdot DB$.
 erit $BF \cdot BG :: BC \cdot DB$; ac invertendo, $BG \cdot BF :: DB \cdot BC$. ergo $AL + BG \cdot BF :: DC + DB \cdot BC$. ergo $AL + BG = BF$. Q. E. D.

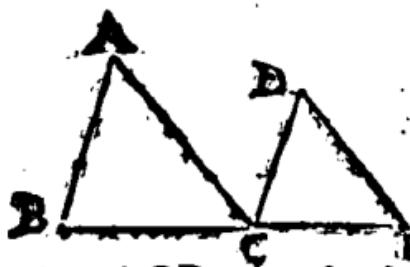
Vel sic. $BG \cdot BF :: BAq \cdot BCq$. & $AL \cdot BF :: ACq \cdot BCq$. ergo $BG + AL \cdot BF :: BAq + ACq \cdot BCq$. ergo cum $BAq + ACq = BCq$.
 erit $BG + AL = BF$. Q. E. D.

Coroll.

Ex hac propositione, addi possunt, & subtrahiri figure quævis similes, eadem methodo, quæ quadrata addantur, & subtrahuntur, in schol. 47. 1.

Prop.

PROP. XXXII.

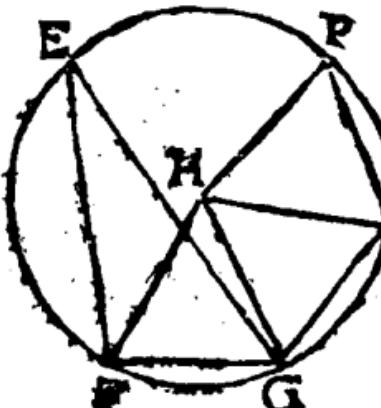
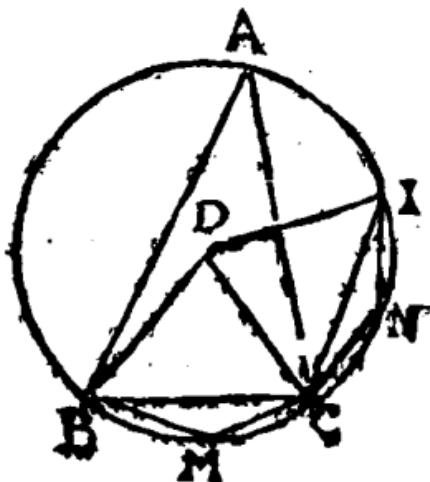

*Si duo triangula ABC, DCE, que
duo latera dubius
Lateribus proporcionalia habeant (AB.
AC :: DC.DE),*

E secundum unum an-
*gulum ACD composta fuerint, ita ut homologa
eorum latera sint eiam parallela (AB ad DC,
& AC ad DE); ium reliqua illorum triangu-
lorum latera BC, CE in rectam linem collocata
reperiensur.*

Nam ang. $A^a = ACD^a = D$; & A.B. $\overset{a}{=} \overset{b}{\text{byp.}}$
 $AC^b :: DC. DE^c$ ergo $\text{ang. } F = DCE$. ergo $\overset{c}{\text{c}} \overset{d}{\text{6. 6.}}$
 $\text{ang. } B + A^d = ACE$. sed $\text{ang. } B + A + ACB^e = \overset{e}{\text{d}} \overset{f}{\text{2. 4x.}}$
Rect. f ergo $\text{ang. } ACE + ACR = \overset{f}{\text{Rect. }} g \overset{g}{\text{ergo}} \overset{h}{\text{c}} \overset{i}{\text{32. 1.}}$
 BCE est recta linea. Q. E. D. $\overset{i}{\text{f}} \overset{j}{\text{1. 4x.}}$
 $\overset{j}{\text{g}} \overset{k}{\text{14. 1.}}$

PROP. XXXIII.

*In equidistantis circulis DBCA, HFGP, anguli
BDC, FHG eandem habent rationem eti pro-
pheiis BC, FG, quibus insificantur frue ad concavas
(ut BDC, FHG), frue ad peripherias A, H
conficiunt insificantur: insuper vero ex sedibus BDC,
FHG, quibus qui ad concava conficiuntur.*

Duc rectas BC, FG. Accommoda CI=CB;
& GL=FG=LP; & juge DI, HL, HP.
Arcus BC¹=CI, ² item arcus FG, GL, LP
æquantur, ^b ergò ang. BDC=CDI. ^b & ang.
FGH=GHL=LHP. Ergò arcus BI tam mul-
tiplex est arcus BC, quam ang. BDI anguli
BDC. paritéque æquemultiplex est arcus FP
arcus FG; atque ang. FHP anguli FHG. Ve-
rū si arcus BI $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$ FP, ^c erit similiter
ang. BDI $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$ FHP. ergò arc. BC.FG^d::
ang. BDC. FHG ^e:: BDC. FHG ^f:: A. E.

$\frac{1}{2}$ $\frac{2}{2}$

Q. E. D.

Rursus ang. BMC $\frac{1}{2}$ =CNI; ^b atque idcirce
segm. BCM=CIN. ^k item triang. BDC=CDI. ^l ergò sector BDCM=CDIN. Simili-
ratione sectores FHG, GHL, LHP æquantur.
Quam igitur prout arcus BI $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$ FGP, ita
similiter sector BDI $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$ FHP. ^m erit sect.
BDC. FHG :: arc. BC. FG. Q. E. D.

Coroll.

Hinc 1. ut sector ad sectorem, sic angulus ad
angulum.

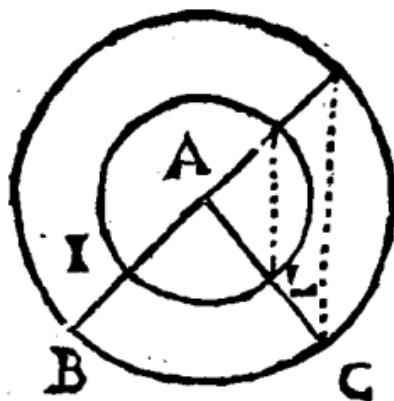
2. Ang. BDC in centro est ad 4 rectos, ut arcus BC cui insift ad totam circumferentiam.

Nam ut ang. BDC ad rectum; sic arcus BC ad quadrantem. ergò BDC est ad 4 Rectos, ut arcus BC ad 4 quadrantes, id est ad totam circumferentiam. item ang. A. à Rect :: arc. BC. periph.

Hinc 3. Inequalium circulorum arcus IL, BC,
qui æquales subtendunt angulos, sive ad contra, ut
IAL & BAC, sive ad peripheriam, sunt si-
miles.

Nam IL. periph. :: ang. IAL, (BAC.).
4 Rect. item arc. BC. periph :: ang. BAC.
4 Rect.

4. Rect. ergò IL. periph :: BC. periph. proinde arcus IL, & BC sunt similes. Unde

4. Duæ semidiametri AB, AC à concentricis peripheriis arcus auferunt similes IL, BC.

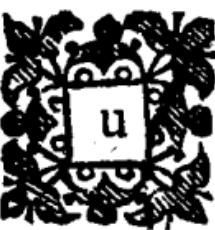
Sam. Payne Christ Hospital capillar

N 4

LIB.

LIB. VII.

Definitiones.

I. **Nitas** est, secundum quam unumquodque eorum quae sunt, unum dicitur.

I I. **Numerus** autem est, ex unitatis composta multitudine.

I I I. **Pars** est numerus numeri, minor majoris, quem minor metitur majorem.

Omnis pars ab eo numero nomen sibi sumit, per quem ipsa numerum, cuius est pars, metitur; ut 4 dicitur tertia pars numeri 12; quia metitur 12 per 3.

I V. **Partes** autem, cum non metitur.

Partes quaecunque nomen accipiunt a duobus illis numeris, per quos maxima communis duorum numerorum mensura velutque eorum metitur. ut 10 dicitur pars numeri 12, eo quod maxima communis mensura, nempe 5, metitur 10 per 2, & 15. per 3.

V. **Multiplex** vero major minoris, cum majorem metitur minor.

V I. **Par** numerus est, qui bifariam dividitur.

V II. **Impar** vero numerus, qui bifariam non dividitur, vel qui unitate differt a pari.

V III. **Pariter** par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

V X. **Pariter** autem impar est, quem par numerus metitur per numerum imparem.

X. **Impariter** vero impar numerus est; quem impar numerus metitur per numerum imparem.

X I. **Primus** numerus est, quem sola unitas metitur.

X II. **Primi** inter se numeri sunt, quos sola unitas, communis mensura metitur.

X III. Com-

X III. Compositus numerus est, quæcumq[ue] numerus quispiam metitur.

X IV. Compositi autem inter se numeri sunt, quos numerus aliquis communis mensura metitur.

In hac definitione & precedentibus unitas non est numerus.

X V. Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compoſitus fuerit is, qui multiplicatur, quod sunt in ipso multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

Hinc, in omni multiplicatione unitas est ad multiplicatorem ut multiplicatus ad productum.

Nota, quod saepe cum multiplicandi sunt quævis numeri, puta A in B, literarum conjunctio productum denotat. Sic AB = A in B. item CDE = C in D in E.

X VI. Cum autem duo numeri sese multiplicantes aliquem fecerint, qui factus erit, planus appellabitur. Qui vero numeri sese mutuo multiplicarint, latera illius dicentur. Sic 2 (C) in 3 (D) = 6 = CD, est numerus planus.

X VII. Cum vero tres numeri mutuo sese multiplicantes fecerint aliquem, qui procreatus erit, solidus appellabitur; qui autem numeri mutuo sese multiplicarint, latera illius dicentur, Sic, 2 (C) in 3 (D) in 5 (E) = 30 = CDE est numerus solidus.

X VIII. Quadratus numerus est, qui æqualiter æqualis, vel qui sub duobus æqualibus numeris continetur. Sit A latus quadrati; quadratus sic notatur, AA, vel Aq.

X IX. Cubus vero, qui æqualiter æqualis æqualiter, vel qui sub tribus æqualibus numeris continetur. Sit A latus cubi, cubus notatur sic, AAA, vel AC.

In hac definitione, & tribus precedentibus, unitas est numerus.

X X. Numeri proportionales sunt, cùm pri-
mus secundi, & tertius quarti æquemultiplex est,
vel eadem pars; vel deniq; cùm pars primi secan-
dum, & eadem pars tertii æquè metitur quar-
tum, vel vice versâ. A. B :: C. D. hoc est 3.
9 :: 15.

X X I. Similes plani, & solidi numeri sunt,
qui proportionalia habent latera.

Latera nempe non qualibet, sed quædam.

X X I I. Perfectus numerus est, qui suis ipso-
us partibus est equalis.

Ut 6. & 28. Numerus verò qui suis ipsius par-
tibus minor est, abundans appellatur, qui verò ma-
jor, diminutus. ut 12 est abundans, 15 est dimi-
nitus.

X X I I I. Numerus numerum metiri dici-
tur per illum numerum, quem multiplicans, vel
à quo multiplicatus, illum producit.

*In divisione, unitas est ad quotientem, ut divi-
dens ad divisum. Nota, quod numerus alteri linea-
olâ interjectâ subscriptus divisionem denotat, Sic*

$\frac{A}{B} = A \text{ divis. per } B.$ item $\frac{CA}{B} = C \text{ in } A \text{ divis.}$
per P.

Termini, sive radices proportionis dicuntur
duo numeri, quibus in eadem proportione mine-
res sumi nequeunt.

Postulata.

1. Postuletur, cuilibet numero quotlibet
sumi posse æquales, vel multiplices.
2. Quolibet numero sumi posse majorem.
3. Additio, subtractio, multiplicatio, divisio,
extractionesque radicum, seu laterum numero-
rum quadratorum, & cuborum conceduntur
etiam, tanquam possibilia.

Axiomata.

1. **Q**uicquid convenit uni æqualium numerorum, convenit & reliquis æqualibus numeris.

2. Partes eidem parti, vel iisdem partibus exdem, sunt quoque inter se exdem.

3. Qui numeri æqualium numerorum, vel eisdem, exdem partes fuerint, æquales inter se sunt.

4. Quorum idem numerus, vel æquales, exdem partes fuerint, æquales inter se sunt.

5. Unitas omnem numerum per unitates, quæ in ipso sunt, hoc est per ipsummet numerum metitur.

6. Omnis numerus seipsum metitur per unitatem.

7. Si numerus numerum multiplicans, aliquem produixerit, metietur multiplicans productum per multiplicatum, multiplicatus autem eundem per multiplicantem.

Hinc nullus numerus primus planus est aut solidus, quadratus, vel cubus.

8. Si numerus numerum metiatur, & ille per quem metitur, eundem metietur per eas, quæ in metiente sunt, unitates, hoc est per ipsum numerum metientem.

9. Si numerus numerum metiens, multiplicet eum, per quem metitur, vel ab eo multiplicetur, ilium quem metitur, producit.

10. Numerus quotunque numeros metiens, compositum quoque ex ipsis metitur.

11. Numerus quemque numerum metiens, metitur quoque omnem numerum, quem ille metitur.

12. Numerus metiens tetum, & ablatum, metitur & reliquum.

PROP. I.

$\Delta \dots E \dots G \dots B \quad 8 \frac{5}{6} \frac{3}{5}$ Si duobus numeris
 $C \dots F \dots D \quad \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$ inequalibus propositis
 $H \dots \dots$ (AB, CD) detra-
 hatur semper minor

CD de majore AB (& reliquas EB de CD &c.) alternâ quâdam detractione, neque reliquus
nâquam præcedentem metitur, quondam assumpta sit
unitas GB ; qui principio propositi sunt numeri AB, CD primi interfuse erant.

Si negas, habeant AB, CD communem men-
faram, numeram H . Ergò H metiens CD ,
^a etiam AE metitur; proinde & reliquam EB ;
^a ergò & CF , atque ^b idcirco reliquum FD ;
^a quare & ipsum EG ; sed totum EB metiebatur;
^b ergò & reliquum GB metitur, numerus uni-
tatem. ^c Q. E. A.

PROP. II.

9	6	Duobus nume-	
A	E	B 15 9 6	ris datis AB, CD
6	3		nón præmis inter se,
C	F	D $\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$	maximam eorum
G ---			communem mensu-
			rum FD reperi.

Detrahe minorem numerum CD ex majore AB ; quoties potes. Si nihil relinquitur, ^a patet
ipsum CD esse maximam communem mensu-
ram. Si relinquitur aliquid EB , deme hanc ex
 CD ; & reliquum FD ex EB , & sic deinceps
donec aliquis FD præcedentem EB metiatur.
(nam ^b hoc fieri antequam ad unitatem perven-
iat.) Erit FD maxima communis mensura.

Nam FD ^c metitur EB , ^d ideoque & CF ;
^e proinde & totum CD ; ^f ergò ipsum AE ; atq;
idcirco totum AB metitur. Liquet igitur FD
communem esse mensuram. Si maximam esse ne-
gas,

gas, sit major quæpiam G. ergò G metiens CD,
metitur AE, & reliquum EB, ipsūque
CF, proinde & reliquum FD, major mino- ^{g. suppos.}
rem. ^{h. g. ax. 1.} Q. E. A.

Coroll.

Hinc, numerus metiens duos numeros, me-
titur quoque maximam eorum communem men-
suram.

PROP. III.

A	12	Tribus numeris datis A,B,C
B	8	non primis inter se, maximam
D	4	eorum communem mensuram E
C	6	reperire.

E .. 2 Inveni D maximam com-

F --- munem mensuram duorū A,B.

Si D metitur tertium C; liquet

D maximam esse trium communem mensuram.

Si D non metitur C, erunt saltē D, & C com-
positi inter se, ex coroll. præcedentis. Sit igit-
tur ipsorum D, & C maxima communis men-
sura E. erit E is, quem quæris.

Nam E ^a metitur C, & D; ^{a confir.} ac D ipsos A, &

B metitur; ^b ergò E metitur singulos A, B, C; ^{b. 11. ax. 7.}

nec major aliquis (F) eos metietur; nam si hoc

affirmas, ^c ergò F metiens A, & B, eorum ma-

ximam communem mensuram D metitur. Eo-

dēm modo, F metiens D, & C, ^{c cor. 1. 7.} eorum maxi-

mam communem mensuram E, ^d major mi-

orem, metitur. ^e Q. E. A. ^{d. suppos.} ^{e. 9. ax. 1.}

Coroll.

Hinc, numerus metiens tres numeros, maxi-
mam quoque eorum communem mensuram me-
titur.

PROP. IV.

A G

B 7

B 18

B 9.

Omnis numerus A,
numeri B, minor maje
pars est, aut partes.

Si A, & B pri

a 4. def. 7.

inter se, ^a erit A q
ties numeri B, quot sunt in A unitate

b 3. def. 7.

6 = $\frac{6}{3}$ 7.) Sin A metiatur B, bliquet A e
te in ipsis B. (ut $6 = \frac{6}{3} 8$.) denique

c 4 def. 7.

B aliter compositi inter se fuerint, ^c in
communis mensura determinabit, quot pi
conficiat ipsius B; ut $6 = \frac{6}{3} 9$.

PROP. V.

A 6

6 6

B G C 12. E H F

D 4

4 4

Si numerus A numeri BC pars fuerit, &
D alterius EF eadem pars; & simul
(A+D) unusquisque simul (BC+EF)
pars erit, que unius A unius BC.

Nam si BC in suas partes BG, GC
æquales; atque EF in suas partes FH, HF
D æquales resolvantur; ^a erit numerus pa
in BC æqualis numero partium in EF.
igitur $A+D = BG+EH=GC+HF$,
 $A+D$ toties in $BC+EF$, quoties A in
Q. E. D.

c 2. ax. 1. Vel sic brevius. Sit $a = \frac{x}{2}$ & $b = \frac{y}{2}$.

$a+b = \frac{x}{2} + \frac{y}{2} = \frac{x+y}{2}$. Q.E.D.